

Hospodářská komora České republiky
Odbor Informačních míst pro podnikatele

OBOROVÁ PŘÍRUČKA

pro živnost

**VÝVOJ, VÝROBA, OPRAVY, ÚPRAVY, PŘEPRAVA,
NÁKUP, PRODEJ, PŮJČOVÁNÍ, USCHOVÁVÁNÍ,
ZNEHODNOCOVÁNÍ, NIČENÍ
ZBRANÍ, STŘELIVA, VÝBUŠNIN**

Pro Hospodářskou komoru ČR, odbor InMP připravilo OKM Obchod a cestovní ruch.

Autorsky zpracovali: ARDENT Brno, spol. s r.o. a Jan KOCOUREK

Poslední aktualizace: říjen 2009 – ARDENT Brno, spol. s r. o.

OBSAH

1.	Úvod	2
2.	Vymezení oboru	2
2.1.	Vzdělání nutné pro podnikání	3
2.2.	Zbrojní licence a jejich skupiny	7
2.3.	Náležitosti žádosti o vydání zbrojní licence	8
2.4.	Vydání zbrojní licence	9
2.5.	Základní pojmy	9
2.6.	Druhy zbraní a střeliva	14
2.7.	Rozdělení zbraní, střeliva a výbušnin	17
2.8.	Postup při zařazování do kategorie	22
2.9.	Hlavní úřady činné v oboru	25
3.	Formy podnikání a jejich specifika	25
3.1.	Formy podnikání všeobecně	25
3.2.	Výzkum, vývoj a výroba	31
3.3.	Nákup a prodej	45
3.4.	Opravy, úpravy a půjčování	54
3.5.	Vedení evidencí a dokumentace	58
3.6.	Uchovávání, znehodnocování a ničení	61
4.	Porovnání oboru v zemích EU (ve světě) a ČR	71
5.	Vybrané právní předpisy ČR vztahující se k oboru	73
5.1.	Pracovně právní předpisy	76
5.2.	Bezpečnost práce a ochrana zdraví při práci	86
5.3.	Protipožární ochrana	88
5.4.	Hygienické předpisy	89
5.5.	Ekologické standardy	90
6.	Praktická pravidla pro chování a jednání českých podnikatelů v oboru	90
6.1.	Technické požadavky na výrobky	90
7.	Ostatní	97
7.1.	Zkušební značky Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva	97
8.	Nejčastější dotazy malých a středních podnikatelů v oboru	97
9.	Literatura	98
10.	Přílohy	100
10.1.	Kontaktní adresy profesních svazů a živnostenských společenstev v oboru	100
10.2.	Periodika zabývající se oborem	100
10.3.	Užitečné internetové adresy	101

1. ÚVOD

Zbraně vždy byly a jsou součástí naší společnosti. Člověk je používá k obraně, k lovu, pro zábavu. Protože zbraň může být nebezpečná i pro svého uživatele, musí být každá zbraň na trhu přezkoušena. Pro ověřování zbraní jsou přesně vymezeny podmínky a činnosti, které musí být splněny. Podnikání v této živnosti má mnoho limitujících faktorů, kterými se prolíná velký důraz na bezpečnost.

Ke zbraním samozřejmě patří i střelivo. Kontrola střeliva probíhá u výrobce. Pro zajištění bezpečnosti uživatelů střeliva je nutné, aby střelivo odpovídalo svému účelu a příslušným normám. Tomuto účelu a normám by mělo odpovídat také nakládání a zacházení ze strany podnikatelů v oboru, ale také i ze strany uživatelů.

Výbušniny pro civilní sféru, resp. praxi, sehrávají v předmětné oblasti rozhodující roli, jejich režim podléhá zákonu o hornické činnosti, výbušninách a o Státní báňské správě. Za nakládání s výbušninami se považuje výroba a zhotovování výbušnin, jejich používání, skladování, předávání, přeprava a ničení, jakož i předávání a přeprava při obchodování s nimi. Za nakládání s výbušninami se nepovažuje jejich výzkum, vývoj a zkoušení.

2. VYMEZENÍ OBORU

Živnostenský zákon č. 455/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů (poslední novela: zákon č. 130/2008 Sb., s účinností od 1. 7. 2008) řadí činnosti spojené se zbraněmi a střelivem mezi koncesované živnosti:

- *vývoj, výroba, opravy, úpravy, přeprava, nákup, prodej, půjčování, uschovávání, znehodnocování a ničení **zbraní a střeliva**.*

Obsahem této živnosti je vývoj a výroba zbraní, opravy a úpravy zbraní, zejména odstraňování závad zbraní a měnění jejich vlastností podle objednávky. Provádění údržby, montáže a seřizování zbraní, přeprava zbraní do určeného místa. Nákup a

prodej zbraní, půjčování zbraní, skladování, uchovávání a řádné opatrování zbraní převzatých do úschovy. Znehodnocování a ničení zbraní. Vývoj a výroba střeliva, opravy, úpravy, nákup, prodej a půjčování střeliva, přeprava střeliva do určeného místa a vydávání určitému příjemci, skladování, uschovávání a řádné opatrování do úschovy převzatého střeliva, ničení a znehodnocování střeliva.

Stejně tak Živnostenský zákon řadí i činnosti spojené s výbušninami mezi koncesované živnosti:

- *Výzkum, vývoj, výroba, ničení, zneškodňování, zpracování, nákup a prodej výbušnin.*

Obsahem této živnosti je výzkum, vývoj, výroba a zpracování výbušnin a výbušných předmětů. Zneškodňování a ničení výbušnin a výbušných předmětů (jen v rámci procesu výzkumu, vývoje, výroby a zpracování). Nákup a prodej výbušnin a výbušných předmětů.

Při rozhodnutí o podnikání v jakékoli oblasti je vždy na prvním místě podnikatelský záměr. Podnikatel musí vědět, čeho chce dosáhnout, musí najít odborníka, který zná právní rámec podnikání a má potřebné odborné předpoklady. Sám podnikatel by pak měl mít alespoň základní znalosti, tzn. vědět z čeho se **zbraně, střelivo a výbušniny** skládají, co všechno dokáží a jak postupovat při manipulaci s nimi.

2.1. VZDĚLÁNÍ NUTNÉ PRO PODNIKÁNÍ

Odborná způsobilost a podmínky provozování živnosti – viz § 27, odst. 1 a 2 (zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve smyslu pozdějších předpisů):

- 1) odborná způsobilost pro koncesovanou živnost je stanovena přílohou č. 3 k tomuto zákonu nebo je upravena zvláštními právními předpisy uvedenými v této příloze;
- 2) občan ČR nebo jiného členského státu EU může prokázat odbornou způsobilost a uznání odborné kvalifikace vydaným uznávacím orgánem podle zákona o uznávání odborné kvalifikace;

- 3) živnostenský úřad stanoví nebo změní podnikateli podmínky provozování živnosti na základě tohoto zákona nebo na základě zvláštních právních předpisů.

Požadovaná odborná nebo jiná zvláštní způsobilost pro **vývoj, výrobu, opravy, úpravy, znehodnocování a ničení zbraní:**

- a) vysokoškolské vzdělání ve studijním programu a studijním oboru zaměřeném na technické vědy nebo technologie a 3 roky praxe v oboru, nebo
- b) vyšší odborné vzdělání v oboru vzdělání zaměřeném na technické vědy nebo technologie a 3 roky praxe v oboru, nebo
- c) střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání s technickým zaměřením a 3 roky praxe v oboru, nebo
- d) střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání puškař nebo nástrojář a 3 roky praxe v oboru, nebo
- e) osvědčení o rekvalifikaci nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost vydaný zařízením akreditovaným podle zvláštních právních předpisů, zařízením akreditovaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, nebo ministerstvem, do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována, a 4 roky praxe v oboru;

Požadovaná odborná nebo jiná zvláštní způsobilost pro **nákup, prodej, přepravu, půjčování a uschovávání zbraní a střeliva:**

- a) vysokoškolské vzdělání ve studijním programu a studijním oboru zaměřeném na ekonomii, vojenství, policii, technické vědy nebo technologie a 1 rok praxe v oboru, nebo
- b) vyšší odborné vzdělání v oboru vzdělání zaměřeném na ekonomii, vojenství, policii, technické vědy nebo technologie a 2 roky praxe v oboru, nebo
- c) střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání s technickým, ekonomickým, vojenským nebo policejním zaměřením a 2 roky praxe v oboru, nebo

- d) střední vzdělání s výučním listem v oboru prodavač se specializací na zbraně a střelivo nebo v příbuzném oboru a 3 roky praxe v obchodní činnosti se zbraněmi a střelivem, nebo
- e) střední vzdělání s výučním listem v oboru puškař nebo nástrojař a 3 roky praxe v oboru a nebo 1 rok praxe v obchodní činnosti se zbraněmi a střelivem, nebo
- f) osvědčení o rekvalifikaci nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost vydaný zařízením akreditovaným podle zvláštních předpisů, zařízením akreditovaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, nebo ministerstvem, do jeho působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována, a 4 roky praxe v oboru;

Požadovaná odborná nebo jiná zvláštní způsobilost pro **výrobu, opravy, úpravy, znehodnocování a ničení střeliva:**

odborná způsobilost stanovená pro vývoj, výrobu, opravy, úpravy, znehodnocování a ničení zbraní, oprávnění nebo průkaz pyrotechnika a věk nejméně 21 let;

pro vývoj střeliva:

vysokoškolské vzdělání ve studijním programu a studijním oboru zaměřeném na technické vědy nebo technologie, studijní obor teorie a technologie výbušnin a 3 roky praxe v oboru.

Podmínky, jejichž splnění se vyžaduje podle § 27, odst. 3 (zákona č. 455/1991 Sb.):

spolehlivost podnikatele nebo statutárního orgánu nebo členů statutárního orgánu*), pro nabývání výbušnin a výbušných předmětů**) a provádění činností s nimi musí podnikatel nebo odpovědný zástupce podnikatele splňovat odbornou způsobilost stanovenou pro obor výzkum, vývoj, ničení, zneškodňování, zpracování, nákup a prodej výbušnin, a to přiměřeně rozsahu živnostenského oprávnění.

Orgán státní správy, který se vyjadřuje k žádosti o koncesi:

pro vývoj, výrobu, ničení, zneškodňování střeliva Ministerstvo průmyslu a obchodu***).

poznámka:

*) § 1, odst. 5 zákona č. 451/1991 Sb.,

***) § 21, odst. 1 a 2 zákona č. 61/1988 Sb., ve znění zákona č. 542/1991 Sb.,

****) pro vývoj, výrobu, ničení a zneškodňování střeliva § 23, odst. 1 zákona č. 61/1988 Sb., ve znění zákona č. 542/1992 Sb.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR vede evidenci organizací, jimž vydalo souhlas k výrobě, zpracování, výzkumu nebo vývoji výbušnin, jakož i k ničení, zneškodňování, nákupu a prodeji výbušnin. Tato evidence musí být průběžně aktualizována.

Výuka v oblasti teorie a technologie výbušnin začala v Čechách v roce 1920 na VŠCHT Praha. V roce 1953 byla převedena na současnou Fakultu chemicko-technologickou University v Pardubicích. Výuka probíhá v Ústavu energetických materiálů. Vybavení a zaměření bývalé Katedry teorie a technologie výbušnin bylo na území Československa jedinečné a je stále jedinečné na území České republiky.

Je možno studovat studijní obor „Teorie a technologie výbušnin“, který je rozdělen na „Technologii výbušnin“ a „Bezpečnostní inženýrství“. Obor se sestává z následujících oblastí:

- chemicko-technologické, zahrnující výbušné substance a speciální analytickou chemii výbušnin,
- výbušnářsko-technologické, kam patří vojenské a průmyslové trhaviny, třaskaviny, rozněcovadla, pyrotechnické výrobky, ale také technologie zpracování trhavin,
- fyziky výbuchu, zahrnující technologii trhacích prací, základy konstrukce munice a zbraní.

Ústav provádí také čtyř-semestrální licenční studium, které je v rozsahu 320 či 400 hodin, a probíhá formou 3-denního soustředění jednou měsíčně. V této formě jsou v nabídce studia dva kurzy – Teorie a technologie výbušnin a Rozpojování hornin výbuchem. Vedle toho ústav nabízí širokou škálu servisní, poradenské a odborné konzultační činnosti v různých oborech majících bezprostředně úzký vztah k celému rozsahu živnosti. Vývojová dílna ústavu nabízí služby z oblasti výroby, oprav,

seřizování a kontroly zařízení a pomůcek pro výuku a výzkum zpracování a obráběním kovů a plastických hmot.

2.2. Zbrojní licence a jejich skupiny

Zákon č. 119/2002 Sb. (o střelných zbraních a střelivu) upravuje kategorie zbraní a střeliva, podmínky pro nabývání vlastnictví, držení, nošení, používání zbraní a střeliva, práva a povinnosti držitelů zbraní nebo střeliva, podmínky pro vývoz, dovoz nebo tranzit zbraní nebo střeliva a pro provozování střelnic, provádění pyrotechnického průzkumu, provozování informačních systémů v oblasti zbraní a střeliva, sankce a výkon státní správy v oblasti zbraní a střeliva, provozování střelnic a provozování a provádění pyrotechnického průzkumu.

Zbrojní licence a jejich skupiny

Zbrojní licence je veřejná listina, která právnickou osobu nebo fyzickou osobu opravňuje k nabývání vlastnictví a přechovávání zbraní a střeliva v rozsahu oprávnění stanovených pro jednotlivé skupiny zbrojní licence.

Zbrojní licence se rozlišují podle důvodů užívání zbraní a střeliva v rozsahu oprávnění do skupin:

- A - vývoj, výroba zbraní nebo střeliva,
- B - opravy, úpravy nebo znehodnocování zbraní,
- C - nákup, prodej nebo přeprava zbraní,
- D - půjčování zbraní nebo úschova zbraní,
- E - ničení nebo znehodnocování zbraní,
- F - výuka nebo výcvik ve střelbě,
- G - zajišťování ostrahy majetku a osob,
- H - uskutečňování sportovní, kulturní nebo zájmové činnosti,
- I - provozování muzejnictví nebo sbírkové činnosti,
- J - zabezpečování úkolů podle zvláštního právního předpisu ²⁾
- K - provozování pyrotechnického průzkumu

²⁾Například zákon č. 553/1991 Sb. o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

2.3. NÁLEŽITOSTI ŽÁDOSTI O VYDÁNÍ ZBROJNÍ LICENCE

Zbrojní licenci vydává příslušný útvar policie na základě žádosti podané fyzickou osobou nebo právnickou osobou na předepsaném tiskopise, jehož vzor stanoví prováděcí právní předpis.

Obsahem žádosti musí být

- a) osobní údaje nebo údaje identifikující právnickou osobu,
- b) důvod, pro který fyzická osoba nebo právnická osoba žádá o vydání zbrojní licence,
- c) adresa místa výroby, přechovávání, skladování, používání nebo ničení zbraní a střeliva, způsob jejich zabezpečení a v případě žádosti o zbrojní licenci skupiny E postup používaný pro ničení zbraní nebo střeliva a odstraňování zničeného střeliva, pokud nejsou tyto činnosti upraveny zvláštním právním předpisem nebo mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána,
- d) osobní údaje osoby, která v rámci svého pracovního zařazení zabezpečuje plnění povinností při přechovávání, skladování nebo používání střeliva, která je držitelem zbrojního průkazu příslušné skupiny, včetně čísla jejího zbrojního průkazu, jedná-li se o vydání zbrojní licence skupiny A až J,
- e) osobní údaje odpovědného zástupce nebo člena statutárního orgánu právnické osoby anebo osobní data odpovědného zástupce fyzické osoby, pokud byl stanoven,
- f) údaj, o kterou skupinu zbrojní licence žadatel žádá.

V žádosti o vydání zbrojní licence žadatel rovněž uvede, které kategorie zbraní nebo střeliva budou předmětem jeho podnikatelské nebo jiné činnosti. Žádá-li o oprávnění nabývat do vlastnictví a držet zbraň kategorie A nebo kategorie B, žádost odůvodní.

K žádosti o vydání zbrojní licence je žadatel povinen připojit ověřenou kopii živnostenského listu nebo koncesní listiny, licence nebo dokladu osvědčujícího odbornou způsobilost nebo kvalifikaci nebo jiného dokladu opravňujícího žadatele k podnikatelské činnosti, pokud je důvodem uváděným v žádosti o vydání zbrojní licence podnikatelská činnost v oboru zbraní nebo dokladu o povolení vzdělávání na školách v oboru, ve kterém je nutné zacházet se zbraněmi.

2.4. VYDÁNÍ ZBROJNÍ LICENCE

Příslušný útvar policie vydá zbrojní licenci (poplatek 1000,- Kč) fyzické nebo právnické osobě, jež má místo pobytu nebo sídlo na území České republiky a je držitelem koncesní listiny v oboru zbraní a střeliva, žádá-li o vydání zbrojní licence skupiny A, B, C, D, E. Žadatel o vydání zbrojní licence skupiny A, B nebo E musí navíc splňovat odbornou způsobilost a kvalifikaci v oblasti výbušnin a prokáže, že je oprávněn provádět činnosti, pro které žádá o vydání zbrojní licence, jedná-li se o zbrojní licenci skupiny G, H, I nebo J a k této činnosti potřebuje zbraň nebo zakázaný doplněk zbraně. Poplatek za rozšíření zbrojní licence činí 1000,- Kč.

Příslušný útvar policie vydá zbrojní licenci jen v případě, kdy fyzická osoba nebo její odpovědný zástupce, je-li ustanoven, nebo odpovědný zástupce nebo člen statutárního orgánu právnické osoby splňují podmínku bezúhonnosti a spolehlivosti. Příslušný útvar policie přeruší řízení o vydání zbrojní licence v případě, že proti osobě/osobám bylo zahájeno trestní stíhání pro trestný čin.

2.5. ZÁKLADNÍ POJMY

Vymezení zbraní - jako zbraň se vymezuje z hlediska **trestního práva vše, co může učinit útok důraznějším** (§ 89 odst. 5 zák. č. 140/1961 Sb. ve znění pozdějších předpisů). Z hlediska **správního práva** se pojem zbraň upravuje vždy zvláštním zákonem. Tímto zákonem je např. zákon č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu ve znění pozdějších předpisů.

Střelná zbraň - zbraň, u které se funkce odvozuje od okamžitého uvolnění energie (jakékoliv) při výstřelu a je zkonstruovaná pro požadovaný účinek na určitou vzdálenost.

Ráže zbraně – je vyjádřena některými nebo všemi údaji (smluvní velikostí průměru vodící části vývrtu hlavně, technickým popisem nábojové komory, technickým popisem použitelného náboje, doplňkovými označeními.

Gravitační zbraň – mechanická zbraň, u které je funkce odvozena okamžitým uvolněním potenciální energie.

Odstředivá zbraň – mechanická zbraň, u které je funkce odvozena okamžitým uvolněním kinetické energie.

Deformační zbraň - mechanická zbraň, u níž je funkce odvozena okamžitým uvolněním deformační energie.

Hlaveň – část zbraně, v níž se určitý druh energie přeměňuje v pohybovou energii střely, vodící část vývrtné hlavně vede střelu v požadovaném směru.

Vložná hlaveň – hlaveň menší ráže vkládaná do vývrtné hlavně větší ráže.

Vývrt hlavně – vnitřní dutina hlavně, která je tvořena některými nebo všemi částmi – vodící částí, přechodovým kuželem a nábojovou komorou.

Vodící část vývrtné – část vývrtné hlavně, která vede pohybující se střelu.

Přechodový kužel – přechod z nábojové komory, který slouží k zavedení střely do vodící části vývrtné.

Nábojová komora – prostor v zadní části hlavně tvarově odpovídající danému náboji, je tvořen některými nebo všemi částmi – krčkem nábojové komory, dosedacím kuželem, prachovým prostorem, sedlem.

Pouzdro zbraně – součást zbraně, ve které jsou uloženy nebo jsou na ní upevněny ostatní součásti zbraně.

Vratná (předsuvná) pružina – pružina působící na závěrový mechanismus, při svém stlačování přejímá část pohybové energie závěru a vrací mechanismus do přední polohy.

Závěr – zařízení, které uzavírá nebo uzamyká nábojovou komoru.

Iniciační ústrojí – u palných zbraní mechanismus způsobující iniciaci zápalky, u plynových a mechanických zbraní mechanismus bezprostředně způsobující výstřel.

Kladívko – součást bicího mechanismu s nuceným kyvným pohybem, kterým se uvádí úderník nebo zápalník do pohybu.

Úderník – součást přenášející přímo nebo zprostředkovaně energii bicí pružiny na zápalník.

Spoušť – součást, jejíž pohyb vyvolaný tlakem prstu na jazýček způsobí přímo nebo zprostředkovaně uvolnění bicího mechanismu nebo aktivaci úderného zařízení.

Nábojiště – prostor, ve kterém je připraven náboj před bezprostředním zasunutím do hlavně.

Muška – přední část mechanických mířidel umístěná u ústí hlavně, mívá profil střechovitý, obdélníkový nebo kruhový.

Střelivo – souhrnné označení nábojů, nábojek a střel do střelných zbraní.

Střelivo spotřební – sériově vyráběné střelivo pro sportovní, lovecké nebo průmyslové využití.

Střelivo zkušební – střelivo určené pro úřední přezkušování zbraní s tlakem vyšším, než je maximální spotřební tlak podle C.I.P.

Střelivo referenční – střelivo se stanoveným jmenovitým tlakem C.I.P. určené k ověřování měřících přístrojů.

Střelivo přebíjené – střelivo, které využívá již použitých nábojnic.

Ráže střeliva – je vyjádřena některými údaji – smluvní velikostí průměru vodící části vývrtu hlavně, technickým popisem nábojnice, technickým popisem střely, bližším popisem provedení náboje, doplňkovým označením, jmenovitou hodnotou max. tlaku nebo max. energie prachových plynů.

Náboj – celek určený ke vkládání (nabíjení) do palné zbraně, signální zbraně nebo zvláštní zbraně, skládá se z nábojnice, zápalky nebo zápalkové složky, výmetné náplně a střely.

Výtlačná síla – síla nutná k úplnému vytlačení broků a zátky z nábojnice brokového náboje.

Zátka – součást brokového náboje k utěsnění spalných plynů v hlavni za výstřelu.

Nábojka – celek určený ke vkládání (nabíjení) do expanzní zbraně, pracovního expanzního přístroje nebo zvláštní zbraně, skládá se z nábojnice, zápalky nebo zápalkové složky, může obsahovat výmetnou náplň, granule nebo chemickou dráždivou látku.

Střela – předmět vystřelený ze střelné zbraně, určený k zasažení cíle nebo vyvolání jiného efektu.

Výmetná náplň – střelivina s přesně stanovenou hmotností.

Zápalka – součást náboje obsahující zápalkovou složku, která se nárazem nebo jiným způsobem vznítí a zažehne výmetnou náplň.

Zápalková složka – směs třaskavin a pomocných látek (např. okysličovadlo, hořlavina, zdrsňovadlo a pojivo), která se zalisovává do zápalek.

Nábojnice – část náboje nebo nábojky chránící od vnějších vlivů v ní umístěnou výmetnou náplň a sloužící k uložení zápalky střely, pomocí níž se rovněž zajišťuje poloha náboje nebo nábojky v nábojové komoře a utěsnění spalných plynů vzniklých při výstřelu.

Balistika a vnitřní balistika – nauka o pohybu střely a nauka o pohybu střely v hlavni.

Výstřel – děj probíhající v hlavni, při němž dochází k urychlení střely a jejímu vymetení z hlavně působením tlaku plynu nebo vytvoření jiného efektu, děj výstřelu u palné zbraně lze rozdělit na tři na sebe navazující etapy – odpálení, vývin rány, pohyb střely v hlavni.

Odpálení – souhrn jevů probíhajících v nabitě palné zbraně po stlačení spouště a vedoucích k zážehu hoření výmetné náplně.

Vývin rány – souhrn jevů probíhajících v hlavni palné zbraně při výstřelu od zážehu výmetné náplně do zahájení pohybu střely.

Další termíny a definice jsou obsaženy v ČSN 39 5002-1-Civilní střelné zbraně a střelivo.

Výbušniny - jsou látky a předměty, které jsou uvedeny v mezinárodní smlouvě o přepravě nebezpečných věcí (ADR), kterou je Česká republika vázána a která je vyhlášena ve Sbírce mezinárodních smluv nebo ve Sbírce zákonů (zákon č. 64/1987 Sb., opraven zákonem č. 21/2008 Sb., a novelizován zák. č. 13/2009 Sb.), a jsou zařazeny v Příloze A této smlouvy do třídy I těchto látek, jakož i látky, které mají vlastnosti trhavin, třaskavin, střelivin nebo pyrotechnických složí, pokud nejde o střelivo nebo pyrotechnické výrobky. Toto se také vztahuje na pyrotechnické výrobky a výrobky obsahující látky pokud mohou výbuchem ohrozit bezpečnost osob a majetku. Výbušiny a výbušniny jsou obsahově, odborně i jazykově rovnocenné pojmy. Klasifikace výbušnin podle jejich použití je rozděluje na vojenské a průmyslové.

Výbuch – je fyzikální nebo fyzikálně chemický děj vedoucí k náhlému uvolnění energie.

Výbuchové (explozivní) hoření – je druh chemického výbuchu, jehož výbuchová rychlost je menší než rychlost zvuku ve zplodinách výbuchového hoření za podmínek, které se při něm vytvoří.

Detonace – je chemický výbuch, při němž vzniká ve výbušnině detonační vlna pohybující se výbušninou rychlostí větší, než je rychlost zvuku ve zplodinách výbuchu, které se při něm vytvoří.

Bleskovice – prostředek přenosu detonačního impulsu na různou vzdálenost. Dělí se podle druhu náplně.

Brizance – schopnost výbušniny tříštit pevná tělesa ležící v bezprostřední blízkosti zdroje výbuchu.

Elektrický palník – upravená elektrická pilule pro zážeh zápalnice, rozbušky, černého prachu či pyrotechnické složky. Jsou mžikové a časované.

Elektrická pilule – základní prvek elektrických rozněcovadel zajišťující přeměnu elektrické energie v energii tepelnou. Jsou můstkové a spárové.

Flegmatizátor – látka, která snižuje citlivost výbušniny nebo její výbuchovou rychlost.

Kumulativní nálož – tvarově či materiálově upravená nálož se soustředěním účinků výbuchu do žádaného směru.

Počín – roznět, který vyvolává detonaci.

Plastifikátor – látka k dosažení plasticity výbušniny. Může být výbušná i nevýbušná.

Rozbuška – prostředek k přeměně prvotního iniciačního impulsu (tepelného, mechanického) na druhotný (detonační). Rozlišujeme nápichové (iniciované nápichem), šlehové (plamenem), zážehové, elektrické, tlakové a nárazové.

Rozněcovadla (iniciátory) – prostředek k rozněcování výbušnin, které k funkci přivádíme jednoduchým počátečním podnětem. Základní dělení je na civilní rozněcovadla a vojenskou trhací techniku. V civilní praxi se setkáme se zápalnicí, bleskovicí, milisekundovým bleskovicovým zpoždovačem, elektrickým palníkem, zážehovou a elektrickou rozbuškou.

Roznětky – slouží k roznětu rozbušek, používají se jen v zapalovačích či rozněcovačích. Jsou nápichové, třecí a tlakové (pneumatické).

Roznětnice – přenosný zdroj elektrické energie určené pro roznět elektrických rozněcovadel.

Senzibilizátor – látka, která zvyšuje citlivost a výkonnost výbušniny.

Stopina – prostředek, který slouží k zážehu pyrotechnických složí. Sestává z několika vláken bavlněných přízí napuštěných ledkem draselným a obalených masou surové prachoviny a roztoku arabské gumy.

Střelivina – explozivně hořící výbušnina, používaná k pohonu nebo ke snížení odporu vzduchu projektilů. Může být použita rovněž jako součást vyvíječů plynů nebo jiných prvků.

Zápalky – rozněcovadlo k zážehu prachové náplně. Iniciace se provádí nárazem zápalníku na dno zápalky nebo elektrickým proudem (jsou mechanické nebo elektrické). Výstupním iniciačním impulsem je plamen.

2.6. DRUHY ZBRANÍ A STŘELIVA

2.6.1 Druhy zbraní

1. Střelná zbraň - zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie při výstřelu, zkonstruovaná pro požadovaný účinek na definovanou vzdálenost.
2. Palná zbraň - střelná zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění chemické energie.
3. Plynová zbraň - střelná zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie stlačeného vzduchu nebo jiného plynu.
4. Mechanická zbraň - střelná zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění nahromaděné mechanické energie.
5. Expanzní zbraň - střelná zbraň, jejíž konstrukce vylučuje použití kulového náboje nebo náboje s hromadnou střelou.
6. Expanzní přístroj - pracovní zařízení, u něhož je primárním zdrojem energie výbušná látka obsažená ve střelivu pro expanzní přístroje.
7. Kulová zbraň - palná zbraň s hlavní (hlavněmi) pro střelbu kulovými náboji, nebo kulovými střelami, případně speciálními náboji nebo střelami pro kulovou zbraň.
8. Broková zbraň - palná zbraň s hlavní (hlavněmi) pro střelbu brokovými náboji, případně speciálními náboji pro brokovou zbraň.

9. Kombinovaná zbraň - palná zbraň s hlavní (hlavněmi) pro střelbu brokovými náboji nebo kulovými střelami, případně speciálními náboji nebo střelami pro kulovou zbraň a s hlavní (hlavněmi) pro střelbu brokovými náboji, případně speciálními náboji pro brokovou zbraň.
10. Krátká zbraň - palná zbraň, jejíž délka hlavně nepřesahuje 300 mm nebo jejíž celková délka nepřesahuje 600 mm.
11. Dlouhá zbraň - palná zbraň, která není krátkou zbraní.
12. Samočinná zbraň - palná zbraň, u níž se opětovné nabití a napnutí bicího mechanismu děje v důsledku předchozího výstřelu a u které konstrukce umožňuje více výstřelů na jedno stisknutí spouště.
13. Samonabíjecí zbraň - palná zbraň, u níž se opětovné nabití a napnutí bicího mechanismu děje v důsledku předchozího výstřelu, a u které konstrukce neumožňuje více výstřelů na jedno stisknutí spouště.
14. Opakovací zbraň - palná zbraň se zásobníkem nebo jiným podávacím ústrojím, u níž se opětovné nabití a napnutí bicího mechanismu děje v důsledku ručního ovládání závěru nebo mechanického otočení revolverového válce.
15. Jednoranová zbraň - palná zbraň bez zásobníku nebo jiného podávacího ústrojí, u níž se opětovné nabití děje ručním vložením náboje do nábojové komory, hlavně nebo nábojiště a napnutí bicího mechanismu se děje v důsledku ručního ovládání závěru.
16. Víceranová zbraň - palná zbraň bez zásobníku nebo jiného podávacího ústrojí, s 2 nebo více hlavními, u níž se opětovné nabití děje ručním vložením nábojů do nábojových komor, hlavní nebo nábojišť a napnutí bicích mechanismů se děje v důsledku ručního ovládání závěru.
17. Vojenská zbraň - palná zbraň, která je určena k vedení námořní, letecké nebo pozemní války.
18. Sportovní zbraň - střelná zbraň, určená pravidly sportovní střelby pro národní a mezinárodní disciplíny.
19. Lovecká zbraň - jednoranová, víceranová, opakovací nebo samonabíjecí kulová, broková nebo kombinovaná dlouhá zbraň s výjimkou perkusní zbraně, s pažbou s neměnnou délkou, která je určena k odstřelu zvěře podle zvláštního právního předpisu (zákon o myslivosti).

20. Paintbalová zbraň - plynová zbraň, kterou se vystřeluje střela se značkovací látkou.
21. Signální zbraň - jednoúčelové zařízení na principu krátké zbraně pro použití signálních nábojů ráže větší než 19 mm.
22. Historická zbraň - střelná zbraň, jejíž model byl vyvinut nebo vyroben, kromě výjimek, před 1. lednem 1870, pokud ji nelze nabíjet střelivem určeným pro zbraně, které jsou zakázány nebo podléhající povolení.
23. Hlavní části střelné zbraně - hlaveň, vložná hlaveň, vložná nábojová komora, rám, válec revolveru, pouzdro závěru nebo tělo a závěr.
24. Znehodnocená zbraň - střelná zbraň, která byla znehodnocena postupem stanoveným právním předpisem.
25. Řez zbraně - je úprava střelné zbraně postupem stanoveným právním předpisem, při níž se alespoň částečně odkryje vnitřní konstrukce zbraně.

2.6.2 Druhy střeliva

1. Střelivo - souhrnné označení nábojů, nábojek a střel do střelných zbraní.
2. Střelivo přebíjené - střelivo, které využívá již použitých nábojnic.
3. Střelivo zkušební - střelivo, určené pro úřední přezkušování zbraní podle zvláštního právního předpisu.
4. Munice - souhrnné označení pro střelivo, ruční granáty, letecké pumy, reaktivní střely, nálože, miny, torpéda a jiné, zpravidla výbušné předměty, které energii výbušnin využívají buď přímo k vyvolání žádoucího účinku v cíli, zejména ničení, nebo nepřímo k přepravě určitých předmětů na cíl.
5. Vojenská munice - munice, včetně střeliva, určená k vedení námořní, letecké nebo pozemní války, pokud není ověřena pro civilní použití.
6. Střela - předmět vystřelený ze střelné zbraně, určený k zasažení cíle nebo vyvolání jiného efektu.
7. Jednotná střela - těleso, určené k zasažení cíle nebo vyvolání jiného efektu, které se po opuštění hlavně nerozdělí.
8. Hromadná střela - těleso nebo látka ve skupenství tuhém, kapalném nebo plynném, určená k zasažení cíle nebo vyvolání jiného efektu, která se po opuštění hlavně rozdělí.
9. Průbojná střela - střela, jejíž jádro nebo celá střela je tvořena tvrdým materiálem.

10. Výbušná střela - složená plášťová střela obsahující výbušnou slož, která po nárazu exploduje.
11. Zápálná střela - složená plášťová střela obsahující zápalnou slož, která se po styku se vzduchem nebo po nárazu vznítí.
12. Šoková střela - jednotná střela, se špičkou ve tvaru komolého kužele, který je na vrcholu opatřen otevřenou válcovou dutinou, do které zasahuje část olověného jádra tvaru komolého kužele, plášť je na okrajích podélně naříznut.
13. Náboj - celek určený ke vkládání (nabíjení) do palné zbraně, signální zbraně nebo zvláštní zbraně, skládá se z nábojnice, zápalky nebo zápalkové slož, výmetné náplně a střely.
14. Nábojka - celek určený ke vkládání (nabíjení) do expanzní zbraně, expanzního přístroje nebo zvláštní zbraně, skládá se z nábojnice, zápalky nebo zápalkové slož, může obsahovat výmetnou náplň, granule nebo chemickou dráždivou látku.
15. Znehodnocené střelivo - střelivo, na kterém byly provedeny nevratné úpravy, které znemožňují jeho další použití pro střelbu.
16. Řez střeliva - je nevratně znehodnocené střelivo, na kterém byly provedeny takové úpravy, které odkrývají alespoň částečně vnitřní konstrukci střeliva.
17. Nevybuchlá munice - souhrnné označení pro munici, která byla připravena k použití anebo byla použita (například vystřelena, shozena, rozhozena, odpálena, vržena anebo vymetena) a zůstala nevybuchlou například v důsledku selhání iniciačního mechanismu anebo byla konstruována tak, aby vybuchla z jiných příčin (například našlápnutím).

2.7. ROZDĚLENÍ ZBRANÍ, STŘELIVA A VÝBUŠNIN

2.7.1 Rozdělení zbraní

- podle zdroje energie – palná, plynová, mechanická zbraň,
- podle střeliva – kulová, broková, kombinovaná, signální, expanzní zbraň a přístroj, zvláštní zbraň,
- podle konstrukce a střeliva – akustická, plynovka, zbraň na granule,
- podle způsobu držení – dlouhá a krátká zbraň,
- podle druhu vodících částí vývrtu hlavně – hladká, drážkovaná, paradox, polygonální, speciální zbraň,

- podle počtu hlavních – jednohlavňová a vícehlavňová zbraň,
- podle počtu nábojových komor – jednokomorová a vícekomorová zbraň,
- podle charakteru střelby – jednoranová, opakovací, víceranová, automatická, samonabíjecí, samočinná zbraň,
- podle použití – lovecká, sportovní, historická, replika historické zbraně, napodobenina historické zbraně,
- pro paintball, pro jiné použití.

Mezi **střelné zbraně** se řadí **palné, mechanické a plynové zbraně**.

Mechanické zbraně se dělí dle charakteru a doby vzniku výmetné síly, dle pracovního členu, dle názvu a používají tyto druhy střel – šíp, šipku, sférickou střelu, projektily a čepel.

Plynové zbraně se dělí na:

- **vzduchovky**, kdy vzduch, jenž je stlačen ve válci narazí na píst v okamžiku výstřelu,
- **plynovky**, používají stlačený plyn v bombičce (nejčastěji oxid uhličitý – CO₂)
- **větrovky**, kdy je vzduch stlačen v tlakové nádobě umístěné v předpažbí nebo pažbě.

2.7.2 Rozdělení střeliva

Rozdělení střeliva je možné

- podle použití – pro palnou zbraň, expanzní zbraň, pro pracovní expanzní přístroj, plynovou a mechanickou zbraň, a speciální střelivo,
- podle zápalu – s elektrickým a mechanickým zápalem,
- podle konstrukce – se středovým a okrajovým zápalem, se zápalem Lefauchoux,
- podle konstrukce – náboj, nábojka,
- podle účinku – akustická nábojka, pracovní nábojka, plynovková nábojka, nábojka s granulemi, speciální nábojka.

Druhy střel – jednotná střela, hromadná střela, speciální střela

Druhy střel podle konstrukce – kulová střela, Diabolo, brok, šipka, paintballová střela, speciální jednotná střela, homogenní střela, skládaná střela, plášťová střela, bezplášťová střela, celoplášťová střela, polopoušťová střela, speciální plášťová střela, broková střela, granule (zrna), speciální hromadná střela.

Mezi zbraně kategorie A je také zařazeno střelivo:

1. se střelou průbojnou, výbušnou nebo zápalnou,
2. pro krátké kulové zbraně se střelou šokovou nebo střelou určenou ke zvýšení ranivého účinku,
3. které neodpovídá dovolenému výrobnímu provedení a
4. vojenská munice.

2.7.3 Rozdělení výbušnin

Podle způsobu vyvolání výbušné přeměny dělíme výbušniny na:

- *přímé*, které je nutné přivést k jejich typické výbuchové přeměně jednoduchým podnětem, např. třením, nárazem, nápichem, plamenem. Patří sem třaskaviny a střeliviny.
- *nepřímé*, které je nutné přivést k výbuchu obvykle jen pomocí většího množství energie, zpravidla výbuchem přímé výbušniny. Patří sem téměř všechny průmyslové trhaviny.

Podle způsobu použití rozdělujeme výbušniny na tyto základní skupiny:

- a) střeliviny,
- b) třaskaviny,
- c) trhaviny,
- d) výbušné pyrotechnické slože.

a) *Střeliviny* jsou látky, které mají schopnosti uvolňovat hořením plyny o vysokém tlaku a teplotě. Obecně se dělí na střelné prachy a pohonné hmoty (kapalné, tuhé a hybridní). Střelné prachy se používají jako náplň do výmetných složí střelných zbraní, pohonné hmoty jsou výbušniny používané k pohonu raket.

Základní komponenty střelivin tvoří látky, které umožňují hoření. Střeliviny proto vždy obsahují ve své sestavě složky schopné okysličení (= palivo) a složky okysličující (= okysličovadlo – to je látka, která obsahuje velké množství kyslíku, jež není pevně vázán, jsou to většinou sloučeniny ze skupiny dusičnanů, chlorečnanů nebo chloristanů). Tyto složky mohou být buď ve formě mechanické směsi, nebo může být palivová a okysličující složka v jedné molekule chemické sloučeniny. Představitelem prvního typu střeliviny je černý prach, druhého typu pak bezdýmný nitrocelulóznový prach. Za určitých podmínek může hoření přejít v detonaci a střeliviny se tudíž mohou chovat jako trhaviny.

- b) *Třaskaviny* (zvané též látky iniciální) jsou přímé výbušniny, které lze k výbuchu přivést poměrně malým podnětem (úder, tření, jiskra apod.). Jsou to výbušniny schopné rychlého přechodu od výbuchového hoření k detonaci. Pro iniciační účinek je důležitá energie, která je třaskavinou iniciované látce udělena, a která je závislá na akceleraci výbušné přeměny třaskaviny. Nejpoužívanější třaskaviny jsou třaskavá rtuť, azid olovnatý, azid stříbrný, tricínát olovnatý, tetrazen a dinitrodiazofenol.
- c) *Trhaviny* jsou výbušniny, jejichž hlavním typem výbušné přeměny je detonace. Na rozdíl od třaskavin jsou však trhaviny méně citlivé a k vyvolání jejich detonace je nutné použít silného podnětu, např. detonace jiné výbušniny. Jednoduchým fyzikálním podnětem, který je schopen vyvolat detonaci třaskavin, není možné vyvolat spolehlivou detonaci trhavin. Proto také průmyslové trhaviny patří mezi výbušniny nepřímé. Průmyslové trhaviny se liší od vojenských zásadně nižší cenou (5 až 10-krát), podstatně kratší záruční a spotřební lhůtou (obvykle ½ až 1 rok) a také zpravidla nižší brizancí. Průmyslové trhaviny jsou směsi organických a anorganických látek výbušné i nevýbušné povahy, jejichž úkolem je rozpojení horniny.
- d) *Výbušné pyrotechnické slože* jsou mechanické směsi hořlavin, oxidovadel, pojidel a dalších přídavných látek, z kterých se chemickou přeměnou ve formě různě rychlého hoření vyvolávají světelné, tepelné, zvukové, dýmové a pohybové účinky. Proto se dělí na opožďovací slože, osvětlovací slože, značkové slože,

zážehové (iniciační) složce, signální složce, dýmové složce, zápalné složce a zábleskové složce.

- Podle určení rozdělujeme trhaviny na:
 - povrchové,
 - důlní,
 - bezpečné skalní,
 - protiprachové,
 - protiplynové I. kategorie,
 - protiplynové II. kategorie,
 - protiplynové III. kategorie,
 - pro zvláštní použití – jsou určeny pro trhací práci pod tlakem, pod vodou, pro příložné nálože, geofyzikální průzkum, těžbu ropy a plynu a speciální trhací práce.

- Podle způsobu zcitlivění resp. obsahu výbušných složek se trhaviny rozdělují na:
 - klasické trhaviny s chemickou senzibilizací, které obsahují výbušné látky; řadí se sem např. PERMON 10, POLONIT V, PERMONEX V 19, DANUBIT, PERUNIT 20, GELAMON 30, OBRYBIT, SEMTEX 1 A, SEMTEX 10 aj.
 - neklasické (moderní) trhaviny s fyzikální senzibilizací, jejichž jednotlivé součásti neobsahují výbušniny a řadí se sem jednoduché trhaviny typu DAP, trhaviny obsahující vodu a trhaviny kombinované (systém SLURRY-DAP) např. PERMON DAP P, PERMON DAP D, PERMON EXTRA 9, EMSIT, EMULGIT 22, IMPULSIT RP 220 aj.

- Podle konzistence dělíme průmyslové trhaviny na sypké (amonoledkové), poloplastické, plastické, kapalné, pevné, emulzní, slurry.

- Podle chování při výbušné přeměně se výbušniny zařazují do těchto tříd nebezpečí:

třída **A** – výbušniny nebezpečné hromadným výbuchem, při němž se projeví silný destrukční účinek s velkým vlivem na okolí

třída **B** – výbušniny nebezpečné výbuchem, jehož vznik je obtížný nebo málo pravděpodobný a jeho účinek na sousední objekty a zařízení je malý

třída **C** – výbušniny nebezpečné požárem a hořící bez přístupu vzduchu, jejichž požár může ohrozit sousední objekty

Přesné roztrídění a zařazení je uvedeno v tabulce I – Třídění výbušin ČSN 73 5530.

2.8. POSTUP PŘI ZAŘAZOVÁNÍ DO KATEGORIE

Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva na základě žádosti toho, kdo v pochybnostech požaduje zařazení typu zbraně nebo střeliva do příslušné kategorie, zahájí řízení, v němž rozhodne o zařazení typu zbraně/střeliva do příslušné kategorie podle vyhlášky MPO č. 369/2002 Sb.

Žádost obsahuje:

- a) identifikační údaje žadatele (jméno a příjmení, trvalý pobyt u fyzické osoby nebo název, popřípadě obchodní firmu, sídlo a identifikační číslo u právnické osoby),
- b) údaje o zbrani (druh, značka výrobce, model, ráže, výrobní číslo, pokud je žadateli známo) a její popis,
- c) údaje o střelivu (druh, značka výrobce, ráže) a jeho popis,
- d) důvod předložení žádosti.

Žadatel k žádosti přiloží:

- a) zbraň/střelivo, které mají být zařazeny do kategorie, pokud rozměry nebo hmotnost dovolují jejich přiložení, jinak sdělí místo jejich uložení a zajistí přístup zaměstnanců úřadu ke zbrani a střelivu a
- b) technickou, výkresovou, propagační, reklamní nebo jinou dokumentaci ke zbrani/střelivu dle písmene a), je-li k dispozici.

Při zařazování typu zbraně/střeliva do kategorie vychází úřad z technických kritérií a dále zejména z

- dovoleného výrobního provedení zbraně nebo střeliva,
- funkčních a střeleckých charakteristik zbraně,

- vzhledu zbraně,
- roku vývoje nebo výroby zbraně,
- celkové délky zbraně,
- počtu nábojů v podávacím ústrojí zbraně,
- dosažené kinetické energie střely na ústí hlavně,
- napínací síly u mechanické zbraně,
- funkčního principu doplňku zbraně,
- druhu zápalu střeliva,
- použitého střeliva ve zbrani,
- druhu střely v náboji.

Rozhodnutí o zařazení typu zbraně nebo střeliva do kategorie zasílá úřad též Ministerstvu vnitra ČR a Policejnímu prezidiu České republiky. Úřad rozhodnutí zveřejňuje na své adrese ve veřejně přístupném informačním systému (Internet).

Druhy střeliva a jeho částí, které podléhají ověřování jsou:

a) střelivo pro palné zbraně, kterým jsou:

1. průmyslově vyráběné nebo průmyslově přebíjené náboje,
2. průmyslově vyráběné střely,
3. průmyslově vyráběné nábojnice
4. průmyslově vyráběné zápalky,

b) střelivo pro expanzní přístroje, kterým jsou:

1. průmyslově vyráběné pracovní nábojky,
2. prachové tablety,

c) střelivo pro expanzní zbraně, kterým jsou:

1. průmyslově vyráběné akustické nábojky,
2. průmyslově vyráběné plynové nábojky,
3. průmyslově vyráběné nábojky s granulemi,

d) střelivo pro plynové zbraně - průmyslově vyráběné střely,

e) výmetná náplň - střelivina (bezdymný a černý prach) určená pro použití ve střelivu a ve střelných zbraních,

f) části střeliva nutné k sestavení náboje nebo nábojky, pokud jsou na trh uváděny samostatně.

Ověřování stanoveného střeliva se provádí formou - **typové a inspekční kontroly**.

Ověřování se neprovádí u dováženého stanoveného střeliva před jeho uvedením na trh, pokud je označeno zkušebními značkami na základě mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána (Vyhláška č. 70/1975 Sb. o Úmluvě o vzájemném uznávání zkušebních značek ručních palných zbraní).

Typová kontrola stanoveného střeliva je postup, při kterém se ověřuje a dokládá vydáním certifikátu o typové kontrole střeliva, že

- a) typ střeliva splňuje stanovené technické požadavky,
- b) technická a průvodní dokumentace je úplná a
- c) kontrolovaná osoba má předpoklady k provádění výrobní kontroly v rozsahu stanoveném vyhláškou ministerstva.

V případě, že některý z uvedených požadavků není splněn, úřad odmítne vydat certifikát o typové kontrole stanoveného střeliva.

Platnost certifikátu o typové kontrole střeliva zaniká, není-li dále stanoveno jinak, dnem uvedeným v certifikátu, nejdéle však uplynutím 3 let ode dne vydání, nepožádá-li před skončením platnosti certifikátu výrobce nebo dovozce o provedení inspekční kontroly stanoveného střeliva.

Inspekční kontrola stanoveného střeliva je postup, při kterém se ověřuje, zda jsou plněny stanovené technické požadavky, podle kterých byl vydán certifikát o typové kontrole střeliva. Pokud se při tomto ověřování zjistí odchylky od stanovených technických požadavků, certifikát se ve správním řízení odejme. Pokud jsou stanovené technické požadavky splněny, platnost certifikátu se prodlouží na dobu nejdéle 3 let.

Úhrady za ověřování - úkon spojený s ověřováním kontrolovaného výrobku (zejména vydání certifikátu, označení výrobku zkušební značkou) podléhá správnímu poplatku podle zvláštních právních předpisů.

Za odborné činnosti související se zkoušením střelných zbraní, střeliva, pyrotechnických výrobků, výbušných předmětů a pomůcek pro jejich používání a

se zkoušením balisticky odolných materiálů a konstrukcí se poskytuje úplata. Výše úplaty je stanovena vyhláškou (Zákon č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů).

2.9. HLAVNÍ ÚŘADY ČINNÉ V OBORU

Český báňský úřad (ČBÚ) kontroluje všechny činnosti v souladu se zákonem č. 61/1988 Sb., zajišťuje vydávání právních předpisů z této oblasti a povoluje uvedení výbušnin do oběhu.

Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva zajišťuje odborné činnosti, při kterých posuzuje, zkouší a ověřuje zejména výbušné předměty. Jedná se hlavně o posuzování jednotlivých parametrů, které souvisejí s jejich účelem, použitím a zatříděním. Úřad také provádí expertní činnosti.

Český lodní a průmyslový registr je garantem pro přepravu nebezpečných věcí v ČR a řídí se zejména mezinárodními předpisy RID (po železnici/ADR, po silnici/ADN). Je také národní autoritou pro klasifikaci nebezpečného zboží a orgánem, který má přehled o legislativě v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany.

3. FORMY PODNIKÁNÍ A JEJICH SPECIFIKA

3.1. FORMY PODNIKÁNÍ VŠEOBECNĚ

Podnikatel, který hodlá provozovat koncesovanou živnost, musí požádat o udělení koncese.

Podnikatel, **česká fyzická osoba**, podává žádost o koncesi u živnostenského úřadu místně příslušného dle bydliště. Podnikání může zahájit dnem, kdy rozhodnutí o udělení koncese nabylo právní moci. Do 15 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese pak živnostenský úřad vydá podnikateli koncesní listinu, která je průkazem jeho živnostenského oprávnění.

Právnícká osoba, která byla založena a hodlá poprvé zahájit podnikatelskou činnost, a **není** tedy ještě **zapsána v obchodním rejstříku**, musí rovněž nejprve

požádat živnostenský úřad o udělení koncese. Žádost podává u živnostenského úřadu místně příslušného podle sídla a vyčká nabytí právní moci rozhodnutí o koncesi a vydání koncesní listiny. Po doručení koncesní listiny je povinna do 90 dnů požádat o zápis do obchodního rejstříku. Živnostenské oprávnění vznikne této osobě až ke dni zápisu do obchodního rejstříku.

České právnické osobě, která je již v obchodním rejstříku zapsána, vzniká živnostenské oprávnění dnem nabytí právní moci rozhodnutí o koncesi.

Zahraniční fyzické osobě, nejedná-li se o osobu s bydlištěm v některém z členských států Evropské unie nebo v jiném státě tvořícím Evropský hospodářský prostor a **zahraniční právnické osobě** vzniká živnostenské oprávnění k provozování živnosti až ke dni zápisu zahraniční fyzické osoby nebo organizační složky zahraniční právnické osoby v obchodním rejstříku a to v rozsahu předmětu podnikání zapsaného do obchodního rejstříku (zahraniční osobou se rozumí fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se sídlem mimo území České republiky). **Zahraniční fyzické osoby z Evropské unie nebo z Evropského hospodářského prostoru** se mohou zapsat do obchodního rejstříku na vlastní žádost a platí pro ně obdobný režim jako pro české osoby.

Vznik živnostenského oprávnění a náležitosti žádosti o koncesi, jakož i doklady, které musí podnikatel doložit, upravuje Živnostenský zákon (zákon č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání). Podrobné informace o náležitostech žádosti o koncesi a adresář živnostenských úřadů lze nalézt na internetových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu ČR na adrese www.mpo.cz.

NOVELA 2008 – účinnost od 1. 7. 2008 a související nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností – účinnost od 14. 8. 2008 :

Novelou Živnostenského zákona (dále ŽZ) č. 130/2008 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů došlo k těmto **zásadním změnám** v ŽZ:

Zrušení živnostenských listů a koncesních listin:

upravuje se listinná podoba dokladu prokazujícího živnostenské oprávnění. Živnostenský list a koncesní listinu nahrazuje výpis ze živnostenského rejstříku.

Dochází tak k zjednodušení pro podnikatele, který bude moci prokazovat své právo jedním dokladem k jedné nebo více živnostem. Dosavadní živnostenská oprávnění zůstanou v platnosti až do doby, dokud podnikatel sám nepožádá o nový výpis ze živnostenského rejstříku.

Zrušení místní příslušnosti živnostenských úřadů:

podnikatel, a to bez ohledu, zda se jedná o fyzickou, právnickou osobu, zahraniční fyzickou nebo zahraniční právnickou osobu, může ohlášení živnosti, podání žádosti o koncesi, splnění ohlašovací nebo oznamovací povinnosti učinit na kterémkoli obecním živnostenském úřadě. Ruší se povinnost podnikatele oznamovat živnostenskému úřadu změnu údajů již zapsaných v obchodním rejstříku.

Ohlášení živnosti, podání živnosti o koncesi, ohlášení změn a doplnění, žádost o zrušení živnostenského oprávnění je nyní možno provést i prostřednictvím kontaktních míst veřejné správy (Czech POINT).

Kontaktními místy veřejné správy jsou notáři, krajské úřady, matriční úřady, obecní úřady, úřady městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst, úřady městských částí hl. m. Prahy, zastupitelské úřady, držitel poštovní licence a Hospodářská komora ČR (upraveno zákonem č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších předpisů v §8a).

Novela ukládá povinnost předkládat veškerá ohlášení nebo žádosti o koncesi na jednotném registračním tiskopise vydávaném MPO, a to v listinné nebo elektronické podobě.

Zavedení jedné volné živnosti:

novelou se zavádí jedna živnost volná, dosavadní rozsah volných živností se nahrazuje pouze jedinou živností, pod kterou spadá 80 oborů – viz příloha č. 4 k živnostenskému zákonu. V souvislosti s tím se ruší nařízení vlády č. 140/2000 Sb., kterým se stanoví seznam oborů živností volných včetně všech jeho novel. Toto nařízení vlády je nahrazeno NV č. 278/2008 Sb.

Podnikatel v ohlášení uvede předmět podnikání živnosti volné „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 k živnostenskému zákonu“ a jeden nebo i více oborů činnosti dle citované přílohy.

Správní delikty:

ve smyslu Zásad správního trestání (usnesení vlády č. 162/2002 Sb.), je upravena oblast správních deliktů. Správní delikty se dělí na přestupky nepodnikajících fyzických osob a správní delikty podnikajících fyzických a právnických osob.

Poplatky:

novelou zákona o správních poplatcích, konkrétně Položky 24 Sazebníku správních poplatků (příloha zákona) dochází ke snížení poplatků za jednotlivé úkony. To platí zejména při ohlášení více živností nebo podání více žádostí o koncesi najednou – podnikatel zaplatí jenom jeden správní poplatek, jehož výše je shodná pro ohlášení živnosti i pro podání žádosti o koncesi (při vstupu do živnostenského podnikání 1 000,- Kč, při dalším ohlášení živnosti nebo další žádosti o koncesi 500,- Kč).

Oznámení oboru u živnosti volné, jeho změny nebo zrušení není zpoplatněno.

Některé další úpravy:

Bezúhonnost:

vypouští se odsouzení pro nedbalostní trestné činy související s předmětem podnikání. Dochází tak k odstranění stavu, kdy pro obecnou podmínku ztráty bezúhonnosti musela být podnikateli zrušena všechna živnostenská oprávnění, tedy i ta, jejichž předmět podnikání nesouvisel s nedbalostním trestním činem.

Novela stanovuje povinnost živnostenskému úřadu vždy si obstarat výpis z evidence Rejstříku trestů v případech, kdy ho tento zákon vyžaduje.

Praxe v oboru:

vymezení praxe v oboru v návaznosti na obecné stanovení zvláštních podmínek provozování živnosti pro všechny regulované živnosti.

Při prokázání odborné způsobilosti u řemeslných živností dokladem o ukončeném vzdělání v příslušném oboru, se již nevyžaduje odborná praxe.

Provozování živnosti průmyslovým způsobem:

z důvodu malého využívání se zrušuje provozování živnosti tímto způsobem.

Odpovědný zástupce:

ruší se povinnost odpovědného zástupce zúčastňovat se provozování živnosti v potřebném rozsahu (pojem nebyl doposud nikdy vymezen, za provozování živnosti zodpovídá vždy podnikatel).

Nově může podnikatel vykonávat svou funkci až pro čtyři podnikatele (před touto novelou pouze pro dva podnikatele).

Provozovny:

upřesňuje se výčet prostor, které jsou považovány pro účely živnostenského zákona za provozovnu. Za provozovnu se považuje i automat a mobilní provozovna.

Mobilní provozovna – je přemístitelná, není umístěna na jednom místě po dobu delší než tři měsíce.

Podnikatel je povinen na žádost živnostenského úřadu prokázat oprávněnost umístění mobilní provozovny.

Označení mobilní provozovny – trvale a zvenčí viditelně firmou nebo názvem nebo jménem a příjmením podnikatele a jeho identifikačním číslem, údajem o sídle nebo místě podnikání nebo adrese, na které je umístěna organizační složka zahraniční osoby.

Při prodeji zboží a poskytování služeb musí být označena jménem a příjmením osoby odpovědné za činnost provozovny.

Automat – trvale a zvenčí viditelné označení firmou nebo názvem nebo jménem a příjmením podnikatele a jeho identifikačním číslem, označení údajem o sídle nebo místě podnikání nebo adrese, na které je umístěna organizační složka zahraniční osoby.

Možnost prodávat zboží nebo poskytovat služby nevyžadující koncesi, nesmí být umožněno získat určité druhy zboží osobám chráněným zvláštními předpisy.

Povinnosti podnikatele:

podnikatel může přerušit provozování živnosti na libovolně dlouhou dobu (před novelou to bylo maximálně na dva roky).

Ruší se povinnost podnikatele mít v provozovně pro účely kontroly průkaz živnostenského oprávnění (živnostenský list, koncesní listina).

Některé změny u jednotlivých živností, jako např.:

živnosti ohlašovací volné **Velkoobchod, Specializovaný maloobchod a maloobchod se smíšeným zbožím a Maloobchod provozovaný mimo řádné provozovny** se slučují do živnosti volné „obor 48. Velkoobchod a Maloobchod“;

živnost ohlašovací volná **Maloobchod použitým zbožím** je součástí živnosti volné „obor 49. Zastavárenská činnost a maloobchod použitým zbožím“

Došlo ke změně v obsahu jednotlivých živností: ohlašovacích, řemeslných, vázaných i koncesovaných.

Přechodná ustanovení ke změně živnostenského zákona – upozornění na některá ustanovení:

dosavadní živnostenská oprávnění zůstávají zachována. Právo provozovat živnost se prokazuje dosavadním průkazem živnostenského oprávnění (živnostenský list, koncesní listina) až do doby vydání prvního výpisu podnikateli. Výpis vydá

živnostenský úřad na žádost nebo na základě oznámení změny podle § 49 nebo § 56 živnostenského zákona, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Došlo-li tímto zákonem ke sloučení živností ohlašovacích, je podnikatel oprávněn ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona provozovat živnosti v rozsahu živnostenského zákona ve znění účinném ode dne nabytí tohoto zákona (tj. v plném rozsahu daném novou právní úpravou).

Podnikatel, který je ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona oprávněn k provozování živnosti, která je podle tohoto zákona živností ohlašovací volnou, je ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona oprávněn k provozování živnosti ohlašovací volné v **plném rozsahu (to znamená všech 80 oborů)**.

3.2. VÝZKUM, VÝVOJ A VÝROBA

3.2.1 Výzkum

Výzkum je etapa vzniku **zbraně**, v níž se prověřuje možnost splnění požadavků zákazníka. Cílem je ověřit zda je zadání splnitelné – z hlediska technického a hospodářského. U výzkumu může být i záporný výsledek. Důležité je zadat základní údaje pro výzkum (ZÚD). Výzkum může být i dílčím způsobem provázán s vývojem. Výsledkem jsou předběžný návrh a zhotovené funkční vzorky či modely, které se zkouší. Základním výzkumem se zabývají Prototypa Brno, ČZ Uherský Brod, ZVI Vsetín atd.

Český báňský úřad řídí a koordinuje vývoj a výzkum **výbušnin** v oblasti působnosti státní správy. V 90. letech byl nepřetržitý a stabilní výzkum prováděn na třech pracovištích. Dnes je základní výzkum prováděn v Ústavu energetických materiálů. Svůj vlastní výzkum provádí firma Explosia Pardubice-Semtín a Austin Detonator s.r.o. Vsetín. Tradiční výrobci Sellier a Bellot Vlašim a Zeveta Bojkovice mají nezbytný výzkum, nutný pro jejich úzkou výrobní specializaci. Poličské strojírný Polička a Vlárské strojírný Slavičín mají největší zkušenosti s výrobou výbušnin a v 90. letech se věnovali ve velké míře delaboraci, zejména munice.

Všichni výrobci provádí stálý výzkum v oblasti neklasických trhavin. Jedním z posledních výsledků tohoto výzkumu v USA jsou tzv. koncentrované SLURRY, což

je směs emulzních trhavin a trhavin typu DAP (jednoduchá trhavina) míchaných tak, aby emulze vyplňovaly mezery mezi pevnými částicemi DAPu.

Možnosti použití emulzních trhavin, tj. neklasických trhavin vyšších generací, jsou téměř neomezené, jejich vývoj a výzkum stále pokračují. Mohou být dodávány v různých úpravách (např. běžné typy, vysokovýkonné s hliníkem, pro seismické účely atd.)

3.2.2 Vývoj

Hlavním zadáním pro vývoj jsou základní technické požadavky. Charakteristiky jak má **zbraň** fungovat, velikost, účel použití, přesnost, životnost (kolik ran má vydržet). Vývoj je etapa, ve které se vyvíjejí prototypy (zbraně). Prototyp má rysy zbraně, ale některé součásti mu chybí. Zkoušky těchto prototypů jsou tříступňové.

Podnikové zkoušky (PZ) jsou v působnosti řešitele a skládají se ze zkoušek na vnější balistiku a ze zkoušek za ztížených podmínek. Při balistické zkoušce na vnější balistiku se měří úst'ová rychlost střely a zjišťování rozptylu v cíli. Zkoušky za ztížených podmínek se provádí:

- za různých teplot (- 40 až + 60° stupňů Celsia),
 - za přechodových teplot,
 - při vysokých teplotách (až + 50°C),
 - v prachu,
 - v dešti,
 - kombinovaně (prach a déšť společně),
 - 5-6 denní bez čištění a mazání,
 - odmaštěné zbraně (rozebraná a vypraná v čistém petroleji a po té vysušená horkým vzduchem),
 - velkým počtem ran (kde se zkouší životnost a počítají se všechny odpálené rány).
- Zjišťuje se životnost zbraně (hlavně) a spolehlivost – měří se pokles úst'ové rychlosti, případné zvětšení rozptylu, a zda nedochází k oválným průrazům. Podnikové zkoušky trvají cca 2-3 měsíce.

Základní zkouška představuje 2 střelecké zkoušky. Tormentační zkouška (používá se tlak vyšší o 50 %). Zkouška zvýšeným tlakem – zkouší se celá zbraň (nebo prototyp), kde se prověřuje uzamykací uzel – používá se tlak vyšší o 12-15 %.

Kontrolní zkouška – provádí ji zákazník. Je to jakési opakování podnikových zkoušek, řídí ji komise, kde je i řešitel členem. Z výše uvedených typů zkoušek musí proběhnout – zkouška životnosti, balistická zkouška a za ztížených podmínek. Vedle toho probíhají ještě pádové zkoušky (zbraň musí padat z výšky několika metrů na beton), zkouška poškození hlavně (dva náboje v hlavni) a zkouška se zapomenutým vytěrákem. Existuje též zkouška zaměnitelnosti jednotlivých dílů (tj. u těch zbraní, kde je požadovaná 100% zaměnitelnost). Tato kontrolní zkouška trvá asi 2 měsíce. Výsledkem by mělo být doporučení na převedení prototypů do ověřovací série.

Zákaznické zkoušky jsou zaměřeny na použití, zda splňují a vyhovují zadaným kritériím. Závěr by měl být, zda zákazník zbraň odebere a doporučení k používání zbraně. Musí být vyhotovena kvalitní dokumentace a vyrobena souprava náhradních dílů v dostatečném počtu (úderníky, pružiny, vyhazovače atd.). Důraz je kladen na použití, střelbu a pádové zkoušky.

Vývojce – řešitel – musí zpracovat dokumentaci pro výrobu ověřovací série. Následně probíhá příprava výroby ověřovací série (může trvat až jeden rok) a zpracovávají se technologické postupy pro všechny součásti. Zkoušky ověřovací série trvají cca 1 měsíc. Členem komise jsou výrobce i řešitel. Po úspěšných zkouškách může začít sériová výroba. Malá kontrolní zkouška je prováděna s každou zbraní. Dělá se hlavně ústřevná zkouška a balistická zkouška. Velká kontrolní zkouška se podobá zkoušce ověřovací série. Vývoj v současné době provádí ČZ Uherský Brod, Prototypa Brno, ZVI Vsetín atd.

Projektování **střeliva** vychází z poznatků přírodních a technických věd (technická mechanika, pružnost-pevnost), nauky o materiálu a výrobní technologii, technických věd z oblasti zbraňových systémů (balistika, teorie výbušnin aj.). Projektování střeliva může probíhat ve třech rozdílných úrovních, odlišujících se složitostí a náročností:

- nový konstrukční návrh střely pro novou zbraň,
- nový konstrukční návrh střely pro zavedenou zbraň,
- úprava konstrukce zavedené střely.

V praxi se uplatňují tyto etapy projektování střeliva:

- 1. etapa** – stanovení podrobných požadavků. Výsledkem je stanovení základních technických parametrů (dostřel, přesnost střelby a účinek střely).
- 2. etapa** – balistický projekt, kdy se upřesňují balistické charakteristiky. Nejdříve se stanoví ráže střely a její předpokládaná hmotnost, dále se určí počáteční rychlost střely, z toho postupně vyjde úst'ová rychlost, délka hlavně a tlak prachových plynů.
- 3. etapa** – vlastní projekt střely, který zahrnuje řešení obecných i dílčích problémů např.

- analýza požadavku a možnosti řešení,
- konstrukční návrh střely,
- výpočet konstrukčních charakteristik střely,
- posouzení pevnosti střely při výstřelu,
- návrh vodících částí střely,
- posouzení stability střely za letu,
- návrh zapalovače,
- stanovení výrobních technologií, způsobu laborace,
- posouzení efektivnosti střely (účinek, dostřel, bezpečnost, přesnost),
- vypracování konečného projektu,
- zpracování technické dokumentace pro sériovou výrobu,

Vývoj jde tím směrem, že se neustále zdokonalují vlastnosti střeliva a to jak vnitrobalistické (vysoké tlaky, velké úst'ové rychlosti, nové prachové masy, spalitelné nábojnice, atd.), tak i vlastnosti vnějšně balistické (vysoké průřezové zatížení střel, malé úbytky rychlosti na dráze, vysoká precize střel, velké metné dálky, velký dostřel).

Mezi základní konstrukční charakteristiky střely patří:

- ráže střely,
- hmotnost střely,
- hmotnost účinné náplně,
- poloha těžiště střely,
- momenty setrvačnosti střely (podélný a příčný),
- koeficient tvaru střely;

Mezi odvozené konstrukční charakteristiky střely patří:

- průřezové zatížení střely,
- poměrná hmotnost střely,
- balistický koeficient střely,
- poměrná hmotnost účinné náplně,
- součinitel plnění střely.

Ráže střely – je smluvní rozměrová charakteristika vnějšího povrchu střely, obvykle odvozená od rozměrů vývrtu hlavně zbraně, pro který je střela určena. Ráže přibližně odpovídá maximálnímu vnějšímu průměru střely, přesněji průměru vodících částí, které zabezpečují vedení střely ve směru osy hlavně.

Hmotnost střely charakterizuje její setrvačné vlastnosti při translačním pohybu. Hmotnost střely je určena jako součet hmotností jednotlivých částí, z nichž se střela skládá.

Hmotnost účinné náplně je určena jako hmotnost všech částí (kromě zapalovače), uložených v dutině těla střely pro zabezpečení jejího účinku v cíli.

Poloha těžiště střely – na podélné ose střely je určena vzdáleností těžiště od špičky, popř. od dna střely.

Vysoké školy mohou provádět výzkum, vývoj a zkoušení nových **výbušnin** k plnění svých pedagogických a vědeckých úloh. V rozsahu stanoveném učebními osnovami mohou připravovat výbušniny pro vyučovací účely. Toto je v plném rozsahu naplněno v Ústavu energetických materiálů při Universitě Pardubice.

V současné době se vývoj soustředí na omezování množství výbušných komponentů ve výbušninách. Toho jsou důkazem trhaviny SLURRY, kde není přítomen výbušný senzibilizátor. To znamená, že trhavina je tvořena pouze z nevýbušných komponentů. Vývojem jako takovým se ve větší míře zabývají firmy Explosia Pardubice-Semtín a Austin Detonator s.r.o. Vsetín. V roce 2002 byl ukončen vývoj nové plastické želatinové trhaviny bez přídavku karcinogenního dinitrotoluenu. Tato trhavina je dodávána na trh jako PERUNIT 28 E od roku 2003.

Za nakládání s výbušninami se považuje výroba a zhotovování výbušnin, jejich používání, skladování, předávání a přejímání, zpracování, přeprava a ničení,

jakož i předávání a přeprava při obchodování s nimi. Za nakládání s výbušninami se nepovažuje jejich výzkum, vývoj a zkoušení.

Předáním výbušniny se rozumí každé její skutečné přemístění, s výjimkou přemístění výbušniny v rámci jedné a téže obce.

3.2.3 Výroba

Ve vlastní výrobě sehrává velmi důležité místo úsek řízení kvality. Tento úsek má právo zasahovat do výroby. Kontroluje dodržování technologických postupů se zaměřením na tvrdost, tepelné zpracování, kvalitu a přejímku vstupních materiálů a povrchovou ochranu.

Průvodní dokumentace přiložená ke **zbrani** musí být úplná, přehledná a srozumitelná. Použité měřicí jednotky musí odpovídat ČSN ISO 31-0 (Veličiny, jednotky). U dovážených zbraní je to shodné. Ke každé zbrani musí být dodána tato průvodní dokumentace:

1. návod k použití musí obsahovat:
 - označení výrobce, typové označení zbraně, ráži zbraně, popis a celkovou délku zbraně,
 - délku hlavně, hmotnost zbraně, pokyny pro údržbu,
 - délku záměrné u zbraní s drážkovaným vývrtem,
 - vyobrazení a seznam součástí,
2. záruční list s uvedením záručních a servisních podmínek,
3. nástřelka nebo jiný údaj vyjadřující rozptyl kulové zbraně a krytí brokové zbraně.

BALENÍ – obal zbraně musí snést překládku, musí zabraňovat volnému pohybu obsahu a musí být zajištěn proti samovolnému otevření. Průvodní technická dokumentace a vnitřek obalu musí být zajištěny proti znečištění konzervačním prostředkem.

Evropská norma ČSN EN 268 stanoví přesně:

- a) údaje týkající se výrobního procesu, chemického složení a fyzikálních vlastností, které má výrobce poskytovat,
- b) typové zkoušky a jejich požadavky na stálost a citlivost pro střeliviny určené pro použití ve spotřebním střelivu s cílem zajistit jejich bezpečné skladování a manipulování a jejich bezpečné používání pro tento typ **střeliva**.

Informace, které má poskytovat výrobce střeliviny:

- jméno a adresa výrobce,
- obchodní název střeliviny,
- označení výrobního procesu (kuličkový, protlačovací, válcovací, ostatní a tento musí být popsáný).

Chemické složení střeliviny se vyjadřuje v hmotnostních procentech. Zcela přesně musí být uvedeny údaje o složení:

- obsah stabilizátoru a změkčovadla,
- obsah nitrocelulózy a nitroglycerínu,
- obsah grafitu anebo sazí,
- obsah těkavin.

Uvedou se metody analýzy s odkazem na platnou normu nebo úplný popis analýzy.

Fyzikální vlastnosti střeliviny

Zcela přesně musí být uvedeny následující prvky:

- vzhled střeliviny: barva a tvar částic (kulička, kotouček, trubička, váleček),
- sypná hmotnost střeliviny (uvede se metoda stanovení s odkazem na platnou normu nebo její úplný popis),
- jmenovité rozměry částic střeliviny.

Série – určité množství střeliviny zabalené v určitém počtu uzavřených obalů a vyrobených za podmínek, o nichž se předpokládá, že budou jednotné.

Proces pokračuje dále po následující ose - série, dílčí vzorek, celkový vzorek, smísení, průměrný vzorek, dělení, laboratorní vzorek, záruční vzorek, skladovaný vzorek a zkušební dávka.

Střelivina splňuje požadavky na uvažované charakteristiky, když vyhoví **tepelné stabilitě** a jedné ze tří **citlivostí** (citlivost k nárazu, k tření, k vzplanutí).

Další specifickou vlastností střeliva je vysoká mechanická odolnost, kterou musí součástky střeliva prokázat při výstřelu, zejména z hlavňových zbraní.

Protokol o **zkoušce** musí obsahovat:

- odkaz na evropskou normu ČSN EN 268,
- úplnou identifikaci vzorku,
- informace, které má poskytovat výrobce střeliviny,
- výsledky zkoušek s uvedením použitých metod,
- údaj zda střelivina vyhovuje požadavku na stálost a citlivost,
- datum každé zkoušky.

Doplňující zkoušky - granulometrická zkouška,
- aktivování detonace přes překážku,
- deflagrace k detonaci (DTD).

Zkoušky střeliva je možno klasifikovat podle různých hledisek např. podle časové posloupnosti vývoj – výroba, tj. zkoušky v etapě vývoje, přípravy sériové výroby, v sériové výrobě. Podle obsahu zkoušek to je zkouška technická a střelecká. Také by se mohlo použít hledisko dle předmětu zkoušek a dělení by bylo následující: zkoušky výchozích materiálů a surovin, zkoušky mechanických prvků střeliva, zkoušky iniciátorů, zkoušky podsestav atd.

Za základní technické a technologické hodnoty jsou považovány – rozměry a hmotnost součástí, vzhled, povrchová ochrana, značení výrobků, mechanická pevnost součástí a spojů, správnost laborace, polohy těžiště, momenty setrvačnosti, statické vyváženosti střel, výtahové síly, schopnost nabití střeliva do zbraně, balení a uložení v obalech, zkoušky přepravní a manipulační, vlivu klimatických činitelů atd.

Za dovolené výrobní provedení střeliva se považuje:

a) střelivo se střelou celoplášťovou, poloplášťovou, olověnou, plastovou, pryžovou nebo značkovací.

Jádro střely smí být pouze z měkkého materiálu, přičemž plášť střely smí být ocelový, tombakový, plastový, teflonový nebo měkkým kovem pokovený.

- b) signální a pyrotechnické prostředky s akustickým, světelným nebo dýmovým efektem určené pro střelbu ze zbraní a
- c) střelivo se středovým nebo okrajovým zápalem s hromadnou střelou.

Vyrábět a zpracovávat **výbušniny** nebo provádět výzkum, vývoj nebo pokusnou výrobu výbušnin může jen organizace, která k tomu má souhlas Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky. Jiné organizace mohou zhotovovat jednoduché druhy trhavin na trhací práce jen na základě povolení Českého báňského úřadu vydaného po dohodě s Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky.

Výroba je průběžně modernizována, zejména v oblasti míchání a náložkování trhavin typu dynamit. Byla intenzifikována výroba perspektivních emulzních trhavin, včetně optimalizace složení trhavin a jejich balení do malo- i velkopřůměrových náloží.

Největšími výrobci v minulých letech v ČR byly fy. AUSTIN DETONATOR s.r.o. Vsetín, EXPLOSIA a.s. Pardubice – Semtín, CS Blast Servis, spol. s r.o., Praha a Dyno Nobel Czech Republic, s.r.o. Bílina.

Mezi výrobce výbušnin patří dále firmy POLIČSKÉ STROJÍRNY, a.s., Polička, SELLIER a BELLOT, a.s., Vlašim, EXPLO MOST s.r.o., Most a EXPLOSIVE Service, a.s., Praha (viz. Hornická ročenka).

Pyrotechnické výrobky podléhající ověřování jsou předměty, které obsahují pyrotechnické slože nebo výbušniny a které jsou určeny pro zábavné nebo technické účely a jsou zařazeny podle Přílohy A mezinárodní smlouvy o přepravě nebezpečných věcí do třídy I - Výbušné látky a předměty s výbušnou látkou (zákon č. 64/1987 Sb., ve znění zákona č. 13/2009 Sb.).

Ověřování podléhají i hlavní části pyrotechnických výrobků, zejména výbušné náplně, které jsou rozhodující pro jejich výrobu, pokud jsou na trh uváděny samostatně.

Organizace, která vyrábí, zpracovává, zhotovuje nebo dováží výbušniny nebo pomůcky, je povinna odběrateli:

- a) předat osvědčení o jakosti dodávané výbušniny nebo pomůcky, při dovážení výbušninách nebo pomůckách doklad o jejich vlastnostech,
- b) přiložit k dodávané výbušnině nebo pomůcce návod k jejich používání.

Povinnost přiložit návod má i odběratel, který dodává výbušniny a pomůcky dalšímu odběrateli. Odběratel je povinen dodržovat návod k používání výbušnin a pomůcek, seznámit s jeho obsahem příslušné pracovníky a o tomto seznámení pořídit záznam. Požadavky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při výrobě a zpracování výbušnin stanoví obecně závazným právním předpisem Český báňský úřad v dohodě s Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky.

Princip výroby výbušnin:

Základem výroby je vytvoření nevýbušné emulze – voda v oleji - smícháním roztoku oxidovadla s palivy v přítomnosti emulgátoru a ve druhé fázi vytvořením výbušné emulze po smíchání s fyzikálním senzibilizátorem. Přídavkem dalších nevýbušných látek (např. práškový hliník) lze pak i zvyšovat energii trhaviny. Suroviny potřebné k výrobě se dělí do čtyř základních skupin. Jsou to *výbušninové směsi, oxidovadla, paliva a pomocné směsi*.

Výbušninové směsi jsou individuální chemické sloučeniny nitroestery (nitráty), nitrolátky (nitroderiváty uhlovodíků), nitraminy.

Oxidovadlo je látka, která obsahuje velké množství kyslíku, jež není pevně vázán a při výbušné přeměně je snadno uvolněn. Jsou to sloučeniny ze skupiny dusičnanů, chlorečnanů nebo chloristanů.

Paliva jsou látky organického původu. Nejčastěji se používá nafta, topné oleje, dřevěná moučka, ale i práškový kov – hliník nebo hořčík.

Pomocné směsi mohou nebo musí být zastoupeny při výrobě konkrétního typu výbušniny. Nejčastěji to jsou chlorid sodný a chlorid draselný, někdy i uhličitán vápenatý nebo organické látky o nízkém bodu tuhnutí (parafín, vosky apod.).

Např. složení trhaviny EMSIT:

- oxidovadla (dusičnan amonný, sodný) 60 – 80 %
- voda 8 – 20 %
- emulgátor (např. olein a louh sodný) 2 – 8 %
- palivo (oleje, vosky) 2 – 8 %
- fyzikální senzibilizátor (exp. perlit) 2 – 6 %

Moderní trhaviny prochází v současné době rychlým a bouřlivým vývojem. U nás se k jejich označení používají termíny trhaviny plastifikované vodou či emulzní trhaviny. Z hlediska konzistence jsou tekuté, gelové až plastické a obsahují kapalnou fázi, kterou tvoří obvykle voda.

Trhaviny plastifikované vodou jsou charakteristické použitím výbušného senzibilizátoru, kterým je obvykle tritol. Zástupcem je Permon Extra 9 se základním složením tritol – voda – dusičnan amonný.

Typy a průměry vyráběných náložek:

- Válcové velkopřůměrové náložky (nad 50 mm) se vyrábí 65, 75, 90, 100 a 110 mm.
- Válcové malopřůměrové náložky (do 50 mm) se vyrábí 21, 22, 23, 28, 30 a 38 mm.
- Náložky příložné jsou ve tvaru hranolků 7 x 8 cm/200 g.

Povrchové trhaviny jsou zhotovovány buď přímo na místě spotřeby nebo dodávány v pytlích, jen z menší části ve velkopřůměrových válcových náložkách. Používají se zejména při hromadných povrchových odstřelech.

Důlní trhaviny, které se používají v dolech i na povrchu, jsou většinou dodávány ve formě malopřůměrových válcových náložek a jejich použití závisí jak na výkonu, tak na relativní bezpečnosti vůči zapálení výbušného prostředí (důlně bezpečné).

Zpracování

Zpracováním se rozumí úpravy po výrobě, které jsou různé a uplatňují se pro případné užití v nosiči a dle požadavku klienta. Zpracování je velmi důležité

z hlediska bezpečnosti, vlastností a citlivosti výbušnin. Jsou používány různé formy zpracování. Z hlediska technologického postupu se nejčastěji používá lisování, lití, šnekování a tlačení.

Objekty pro výrobu, zpracování a uskladňování výbušnin:

Výbušniny lze uskladňovat, vyrábět nebo zpracovávat jen v objektech, které byly pro tento účel povoleny. Při trhacích pracích velkého rozsahu se mohou výbušniny, které se mají jednorázově použít, přechodně uskladnit na volném prostranství, nejvýše však na dobu 48 hodin před zahájením trhacích prací; v takovém případě je organizace připravující trhací práce povinna učinit potřebná opatření proti nepřipustnému působení povětrnostních vlivů, proti odcizení výbušnin a k zajištění ochrany osob a majetku před nežádoucím výbuchem výbušnin. Uskladnění výbušnin na volném prostranství a provedená opatření musí organizace neprodleně oznámit příslušnému útvaru Policie České republiky.

V objektech, ve kterých jsou výbušniny skladovány, vyráběny nebo zpracovávány, je dovoleno skladovat, vyrábět, zpracovávat nebo zkoušet jenom takové druhy a množství výbušnin, které jsou stanoveny v kolaudačním rozhodnutí nebo v rozhodnutí, jímž se povoluje užívání objektů. Výbušniny a výbušné předměty, které nejsou určeny k okamžitému a bezprostřednímu použití nebo se kterými se jinak nenakládá, musí být uloženy buď ve stanovených objektech, nebo ve skladech výbušnin. Po krátkou dobu lze přechovávat výbušniny i ve zvláštních úschovných zřízených na pracovišti. Podrobnosti o zvláštních úschovných stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

Balení a označování

a) balení – obalový materiál používaný k balení trhavin musí splňovat následující požadavky:

- být chemicky netečný k trhavině,
- chránit trhavinu před navlhnutím,
- zabraňovat unikání trhaviny z obalu,
- chránit náložky trhaviny před deformací.

Nejčastějšími obalovými materiály je papír impregnovaný parafínem nebo polyetylén.

b) označování - každá trhavina musí být označena, přičemž toto označení musí být jak na náložce (označení výrobce, trhaviny, průměru a hmotnosti), tak na vnějším přepravním obalu.

Na vnitřním přepravním obalu musí být uvedeno:

- o označení výrobce,
- o označení trhaviny a číslo její technické normy,
- o rozměr jednotlivé náložky,
- o údaje týdne a roku výroby a text: „Spotřebovat do...“,
- o počet náložek ve vnitřním obalu,
- o číslo přepravního obalu.

Na vnějším přepravním obalu musí být uvedeno:

- o označení výrobce, trhaviny, průměru a hmotnosti,
- o číslo povolení výnosu příslušného báňského úřadu,
- o celková hmotnost trhaviny v obalu,
- o přepravní údaj podle předpisů Přílohy k železničnímu přepravnímu řádu,
- o výstražná značka podle téže Přílohy.

Průmyslové trhaviny jsou pro snazší orientaci rozlišeny podle svého použití i barevným označením obalů:

- povrchové	- žluté
- důlní skalní	- červené
- důlně bezpečné protiprachové	- modré
- důlně bezpečné protiplynové I. kategorie	- bílé
- důlně bezpečné protiplynové II. kategorie	- zelené
- důlně bezpečné protiplynové III. kategorie	- zelená s čern. pruhem
- trhaviny pro zvláštní použití	- podle rozhodnutí ČBÚ

U malopřůměrových náložek se barevně označují všechny obaly a nálepky na krabicích a bednách. U velkopřůměrových náložek, transportních obalů, pytlů a nádob se barevně označí jen nálepky nebo visačky.

Evidence výbušnin

Organizace, které nakládají s výbušninami a výbušnými předměty nebo provádějí jejich výzkum, vývoj nebo zkoušky, musí vést evidenci výbušnin a výbušných předmětů tak, aby byl přehled o tom, jak byly výbušniny a výbušné předměty získány, kde se nacházejí, v jakém množství a komu byly předány nebo jak s nimi bylo naloženo. Každý druh výbušniny se musí evidovat samostatně.

Organizace vedou evidenci výbušnin a výbušných předmětů po celou dobu, po kterou výbušniny nebo výbušný předmět drží a uchovávají ji ještě nejméně 3 roky po skončení kalendářního roku, v němž výbušniny nebo výbušné předměty vyrobily, spotřebovaly nebo je předaly jinému subjektu nebo organizaci. Tato povinnost nezaniká ani ukončením činnosti organizace. V případě zániku organizace předá správce konkursní podstaty nebo likvidátor evidenci výbušnin a výbušných předmětů příslušnému obvodnímu báňskému úřadu.

Evidence skladovaných výbušnin musí být vedena odděleně od evidence výbušnin odebraných ke spotřebě a to na evidenčních záznamech (tiskopisech), jejichž vzory stanoví Český báňský úřad. Evidenční záznamy s dalšími doklady, které se týkají evidence výbušnin (dodací listy, převodky apod.), musí být k dispozici kontrolním orgánům.

Zápisy v evidenčních záznamech vyhotovuje a za jejich správnost zodpovídá při skladování výbušnin skladník, při trhacích pracích malého rozsahu střelmistr, při trhacích pracích velkého rozsahu technický vedoucí odstřelů a při ohňostrojných pracích vedoucí odpalovač ohňostrojů.

Zápis v evidenčních záznamech musí být podepsán tím, kdo jej vyhotovil. Správnost zápisu o spotřebě výbušnin potvrzuje podpisem vedoucí pracoviště nebo pomocník střelmistra a to nejpozději před provedením odpalu.

O ničení vadných výbušnin musí vyhotovit střelmistr nebo technický vedoucí odstřelů zápis, ve kterém se uvede datum, důvod a způsob ničení výbušnin, jejich

druh a množství, spotřeba výbušnin použitých pro roznět, výsledek ničení a případné mimořádné události. Správnost údajů v zápise potvrdí pomocník střelmistra nebo jiný přítomný pracovník. Zápis je součástí evidence výbušnin.

V evidenčních záznamech se nesmí údaje vymazávat ani přepisovat. Chybně zapsané hodnoty se musí přeškrtnout tak, aby zůstaly čitelné; správné hodnoty se zapíší do nového řádku. Organizace určí pracovníky oprávněné a odpovědné za kontrolu evidenčních záznamů. Kromě toho vedoucí pracovník určí pracovníka, který musí nejméně jednou za měsíc provést kontrolu množství, způsobu uložení, příjmu a výdeje výbušnin ve skladu. Zápisy v evidenčních záznamech se musí nejméně jednou za tři měsíce a po zapsání posledního zápisu součtově uzavřít, překontrolovat a porovnat se skutečným stavem. Jednoduché druhy trhavin (např. směs dusičnanu amonného s palivem) musí být evidovány od doby jejich zhotovení.

3.3. NÁKUP A PRODEJ

Podmínky pro nabývání vlastnictví, držení a nošení **zbraní a střeliva** podle jednotlivých kategorií upravují zejména ustanovení § 8 až 15 a pro držitele zbrojního průkazu je doplňuje ustanovení o oprávnění držitelů zbrojních průkazů v § 28 **zákona o zbraních a střelivu**.

Pro držitele zbrojního průkazu A, B, C a E lze obecně říci, že zbraň:

- kategorie A může nabýt do vlastnictví a držet, popřípadě nosit na základě výjimky,
- kategorie B může nabýt do vlastnictví a držet, popřípadě nosit na základě povolení,
- kategorie C může nabýt do vlastnictví a držet, popřípadě nosit na základě zbrojního průkazu.

Po nabytí vlastnictví ke zbrani kategorie A, B nebo C má držitel zbrojního průkazu podle ustanovení § 42 odst. 1 povinnost do 10 pracovních dnů ode dne nabytí vlastnictví oznámit nabytí vlastnictví ke zbrani příslušnému útvaru policie na předepsaném tiskopise. Na základě tohoto oznámení provádí příslušný útvar policie

registraci podle § 42 odst. 2. zákona o zbraních a střelivu. Po dobu mezi nabytím vlastnictví zbraně a její registrací ji držitel zbrojního průkazu drží na základě zbrojního průkazu, případně povolení nebo výjimky. Při přemísťování zbraně (např. z obchodu nebo k registraci) postačí v případě kontroly předložit zbrojní průkaz, popřípadě povolení k nabytí vlastnictví a držení zbraně kategorie B, výjimku k nabytí vlastnictví a držení zbraně kategorie A a doklad prokazující nabytí vlastnictví.

Mezi jednotlivci je možné při prodeji a nákupu střelné zbraně sepsat Smlouvu o koupi a prodeji (příp. i o výpůjčce) střelné zbraně dle § 588 až 600 a § 612 Občanského zákoníku. Ve smlouvě jsou uvedeny údaje ke zbrani, kupní cena, technický stav zbraně a základní údaje k účastníkům smlouvy.

Výrobce, dovozce a vývozce je povinen

- a) před uvedením na trh nebo před vývozem předkládat kontrolované výrobky k ověřování a uvádět je na trh nebo vyvážet, jen pokud jsou ověřeny a opatřeny zkušební značkou,
- b) po vydání certifikátu o homologaci označit alespoň jednu z hlavních částí střelné zbraně zkušební značkou určenou v certifikátu; pokud to není možné, úřad stanoví jiný vhodný způsob označení,
- c) po vydání certifikátu o typové kontrole střeliva označit vnější stranu nejmenšího spotřebitelského obalu stanoveného střeliva zkušební značkou uvedenou v certifikátu a zajistit v rozsahu stanoveném vyhláškou výrobní kontrolu ke zjištění, zda jsou ve výrobě dodrženy stanovené technické požadavky a vést o tom evidenci,
- d) po vydání certifikátu o typové zkoušce označit vnější stranu pyrotechnického výrobku zkušební značkou uvedenou v certifikátu, a pokud to rozměry pyrotechnického výrobku neumožňují, tak vnější stranu nejmenšího spotřebitelského obalu pyrotechnických výrobků,
- e) ponechat na hlavních částech zbraní, které jsou z kovu, měkké místo pro vyražení příslušné zkušební značky; pokud to není možné, úřad stanoví vhodný způsob označení,
- f) do 30 dnů písemně informovat úřad o všech změnách ve výrobě kontrolovaných výrobků, pokud tyto změny mohou ovlivnit vlastnosti některého z těchto výrobků.

Výrobce je dále povinen:

- a) opatřit kontrolované výrobky svou obchodní firmou nebo názvem, jde-li o právnickou osobu nebo jménem a příjmením, jde-li o fyzickou osobu anebo ochrannou známkou a dalšími údaji, pokud tak stanoví vyhláška ministerstva nebo zvláštní právní předpis,
- b) umožnit zaměstnancům úřadu vstup do výrobních prostor a poskytnout jim potřebnou součinnost včetně používání zkušebního zařízení, poskytnutí střeliva, zkušebních a administrativních prostor, jestliže je prováděno ověřování na jeho žádost v jeho provozovnách.

Distributor může uvádět na trh jen kontrolované výrobky označené zkušební značkou.

Plynová nábojka musí být na dně nábojnice opatřena značkou druhu dráždivé látky a to pro chloracetofenon značkou CN, pro o-chlorbenzylidenmalononitril značkou CS a pro nonivamid značkou PV (technický pepř) a pokud to průměr dna nábojnice neumožňuje, barevným označením (pro chloracetofenon barva modrá, pro o-chlorbenzylidenmalononitril barva žlutá a pro nonivamid barva hnědá).

Na spotřebitelském obalu plynových nábojek musí být uvedeno v českém jazyce:

- a) značky dráždivých látek obsažených v plynové nábojce a jejich chemické názvy,
- b) hmotnost jednotlivých dráždivých látek obsažených v plynové nábojce,
- c) plynové nábojky s nonivamidem používat pouze proti zvířatům,
- d) datum, do kterého jsou plynové nábojky použitelné (měsíc a rok),
- e) typy zbraní, ve kterých lze plynové nábojky používat,
- f) výstražné upozornění: "Pozor! Obsahuje dráždivé látky. Chraňte před dětmi. Při střelbě na vzdálenost do 1 m a při použití v uzavřených prostorách hrozí vážné poškození zdraví." a
- g) pokyny pro bezpečné používání a pokyny pro první pomoc.

PŘEPRAVA

Přeprava **zbraní a střeliva** podnikatelem v oboru zbraní a střeliva je řešena v několika zákonech. Přepravce zbraní kategorie A, B nebo C nebo střeliva do těchto zbraní je povinen je zabezpečit proti zneužití, ztrátě nebo odcizení.

Zákonnými ustanoveními není nikdy dotčena přeprava zbraní nebo střeliva jako nebezpečného nákladu podle zvláštního právního předpisu. Například § 22 a 23 zákona č. 111/1994 Sb. o silniční dopravě ve znění zákona č. 304/1997 Sb. a zákona č. 150/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Střelné zbraně zařazené podle § 7 zákona o zbraních do kategorie D a mechanické střelné zbraně, u nichž je napínací síla menší nebo se rovná 150 N a střelivo do uvedených zbraní je možné přepravit na území České republiky z jiného členského státu Evropské unie bez předchozího souhlasu příslušných orgánů České republiky.

Nebezpečné věci jsou látky a předměty, pro jejichž povahu, vlastnosti nebo stav může být v souvislosti s jejich přepravou ohrožena bezpečnost osob, zvířat a věcí nebo ohroženo životní prostředí.

Silniční dopravou je dovoleno přepravovat pouze nebezpečné věci vymezené mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena ve Sbírce zákonů nebo ve Sbírce mezinárodních smluv a to za podmínek v ní uvedených. Jedná se o tzv. „Dohodu ADR“. Ministerstvo dopravy ČR je oprávněno podle Dohody ADR pověřit právnické osoby se sídlem na území České republiky nebo fyzické osoby s trvalým pobytem na území České republiky výkonem činností souvisejících s prováděním Dohody ADR. Pověření lze udělit na základě písemné žádosti osobě, která prokáže splnění technických podmínek pro výkon požadovaných činností a která prokáže odbornou způsobilost k výkonu požadovaných činností. Ministerstvo dopravy ČR může pověření odebrat, pokud pověřená osoba nedodrží podmínky stanovené v pověření nebo v Dohodě ADR. Podrobnosti o činnostech, které souvisejí s prováděním Dohody ADR, technické podmínky a odbornou způsobilost požadovanou k výkonu jednotlivých činností souvisejících s prováděním Dohody ADR stanoví prováděcí předpis.

Subjekt předávající nebezpečné věci k přepravě je povinen podle Dohody ADR zejména:

- a) zatřídit, zabalit a označit nebezpečné věci,
- b) dodržet ustanovení o zákazu společné nakládky, pokud ji provádí,
- c) nepředat k přepravě nebezpečné věci, jejichž přeprava není dovolena,
- d) předat dopravci v písemné formě pokyny pro řidiče,
- e) uvést správně a úplně údaje v nákladním listě, včetně prohlášení,
- f) předat řidiči kopii povolení podle zvláštních právních předpisů,
- g) přezkoumat před nakládkou průvodní doklady a provést vizuální kontrolu, zda vozidlo a jeho zařízení splňují předepsaná ustanovení,
- h) označit kontejnery,
- i) zabezpečit předepsané školení ostatních osob podílejících se na přepravě,
- j) ustanovit bezpečnostního poradce pro přepravu nebezpečných věcí.

Doprovodce je povinen podle Dohody ADR při přepravě nebezpečných věcí zejména:

- a) použít pouze vozidla, která jsou k tomu způsobilá,
- b) zabezpečit, aby řidič měl povinnou výbavu, včetně výstražných oranžových tabulek, případně bezpečnostních značek,
- c) zabezpečit přítomnost závozníka ve vozidle, pokud je to předepsáno,
- d) zabezpečit, aby přepravu prováděli pouze řidiči, kteří jsou k tomu vyškoleni,
- e) zabezpečit školení ostatních osob podílejících se na přepravě,
- f) ustanovit bezpečnostního poradce pro přepravu nebezpečných věcí,
- g) zajistit, aby řidič
 - 1. měl během přepravy s sebou a na požádání předložil oprávněným osobám ke kontrole průvodní doklady, funkční hasicí přístroje, povinnou výbavu vozidla,

2. nepřevzal k přepravě a nepřepřavoval kus, jehož obal je poškozen nebo netěsný,
3. provedl v případě nehody nebo mimořádné události opatření uvedená v písemných pokynech pro řidiče,
4. dodržel předpisy týkající se nakládky, vykládky a manipulace, pokud ji sám provádí, včetně zákazu společné nakládky, provozu vozidla a dozoru nad vozidly.

Tato povinnost se vztahuje i na subjekt zajišťující vykládku nebezpečných věcí. Povinnosti odesílatele a dopravce a příjemce musí být zajištěny i v případě, že jde o přepravu pro vlastní potřeby.

Největší distributor komplexního sortimentu průmyslových trhavin, černého trhacího prachu a rozněcovadel na českém trhu je firma DETEX, spol. s r.o. Praha (viz Hornická ročenka). Zákon č. 315/2001 Sb. (jde o novelu zákona č. 61/1988 Sb.) řeší harmonizaci předpisů týkajících se uvádění na trh a dozor nad **výbušninami** pro civilní použití. Tento zákon zavedl novou definici výbušnin a vymezil obsah termínu „nakládání s výbušninami“, který zahrnuje celou řadu činností spojených s manipulací s výbušninami. Významnou proměnou prošla otázka povolování odběru výbušnin. K žádosti o povolení druhu musí být předložena příslušná dokumentace. Dnešní institut předávání a převzetí výbušnin je širší a náročnější. Nově zavedený pojem „předání“ v sobě zahrnuje rozsáhlou škálu kroků počínaje vnitrostátním pohybem výbušnin přes vývoz, dovoz a tranzit výbušnin.

Do pojmu „nakládání“ s výbušninami bylo zahrnuto též „přejímání a zpracování“. Účastníkem řízení o vydání povolení k opakovanému předávání výbušnin se nově stává pouze žadatel. Všechny výbušniny bez rozdílu se na trh uvádí podle zákona č. 22/1997 Sb. o technických požadavcích na výrobky. Vstupem ČR do EU vstoupilo v platnost Nařízení vlády č. 416/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na výbušniny pro civilní použití při jejich uvádění na trh.

Obsah návodu k používání výbušnin

Zásady bezpečné a správné manipulace s výbušninou, okruh pracovišť, pro které je výbušnina určená (na povrchu, v podzemí, v prostředí s nebezpečím

výbuchu), druhy materiálů, ve kterých smí být použita (hořlavé, nehořlavé, uhlí, kámen), druhy materiálů, ve kterých je vhodné ji použít (tvrdé, středně tvrdé, měkké), druh náloží (vývrtové, příložné), doporučený druh roznětu, popřípadě počinu, nejmenší dovolený průměr, skladovací a přepravní podmínky, spotřební doba a záruční doba, dělení náložek, odolnost proti vodě, vysokým a nízkým teplotám při použití, teplota vzduchu, zařazení pro přepravu a skladování, dodávaný sortiment, balení a značení, u výrobků odolných proti výbušnému prostředí též stupeň odolnosti a mezní nálož, opatření k hygienické ochraně práce, způsob ničení, upozornění na nebezpečné vady, které by se mohly u výbušnin vyskytnout, a způsob jejich likvidace, pokyny pro přepravu, dovolené způsoby nabíjení, adjustace, počin, likvidace selhávek.

Pomůcky k použití výbušnin – obsah návodu

Popis výrobku a jeho funkce, okruh pracovišť a druh prostředí, pro které je pomůcka určena (na povrchu, v podzemí, v prostředí s nebezpečím výbuchu), účel, pro který má být používána, minimální a maximální provozní hodnoty, způsob a četnost údržby a kontrol, kvalifikace pracovníků pro údržbu a kontroly, seřizovací hodnoty, dovolené a nepřipustné úkony, podmínky pro manipulaci, přepravu a skladování, trvalé teplotní a vlhkostní podmínky při uskladnění a při provozu, hygienická ochrana práce, dodávaný sortiment, způsob balení, spotřební doba a záruční doba a předpokládaná životnost.

Látky a předměty určené k prodeji lze v bytových domech a stavebách pro obchod přechovávat pouze v prostorách a v množství, které nepřevyšuje váhu či počet, uvedených v příloze Nařízení vlády č. 338/2002 Sb. o technických požadavcích pro zabezpečení přechovávaných látek a předmětů. Látky a předměty lze přechovávat:

- a) v jednom prostoru pouze v samostatných skříních nebo schránkách upravených proti možnému odcizení nebo zneužití,
- b) pouze tak, aby případným výbuchem nebo požárem neohrozily životy, zdraví a majetek,
- c) v původních obalech výrobce nebo takových obalech, které splňují požadavky na bezpečnost obdobně jako původní obaly,
- d) v suchu a takovým způsobem, aby jejich teplota nepřesáhla 40° C,

- e) odděleně od hořlavých a lehce zápalných předmětů,
- f) mimo obytné místnosti.

Skladování

Základní pojmy/názvosloví řeší ČSN 73 5530 v článku 2 až 27 a také většinu problematiky spojené se sklady výbušnin a výbušných předmětů. Články 99 až 139 definují jednotlivé typy skladů a jejich technické požadavky. Výbušniny lze skladovat jen v objektech, které byly pro to schváleny podle obecných předpisů. Ve skladech výbušnin je dovoleno skladovat jen ty druhy výbušnin, které jsou uvedeny ve schváleném projektu a potvrzeny povolením k užívání stavby. Pro zřizování a provoz skladů platí příslušné normy a zvláštní předpisy Českého báňského úřadu.

Sklady výbušnin se dělí na:

- sklady u výrobce,
- sklady u spotřebitele.

Sklady u spotřebitele se dělí podle různých hledisek:

- podle umístění
 - sklady na povrchu, kam patří i sklady vybudované povrchovým způsobem a zasypané (viz ČSN 73 5530),
 - sklady pod povrchem (vyhláška ČBÚ č. 72/1988).
- podle uskladněného množství se dělí na velké, malé a úschovny výbušnin (jsou dány limity). Objekt skladu výbušnin musí mít:
 - minimálně jeden dílčí skladový prostor (komora, kobka),
 - přístupovou chodbu,
 - vstupní dveře,
 - místo pro příjem a výdej výbušnin (výdejnu).
- podle účelu
 - zásobní sklady,
 - účelové sklady:
 - stálé sklady,
 - pojízdné sklady,
 - staveništní sklady,
 - schránky na výbušniny.

- podle druhu skladovaného materiálu se sklady označují příslušnou třídou, podle které se určuje i bezpečnostní vzdálenost mezi sklady resp. mezi sklady a výrobními i nevýrobními objekty.

Přeprava

Přeprava výbušnin se řídí řadou předpisů a norem. Přeprava po železnici musí odpovídat Mezinárodnímu řádu pro přepravu nebezpečného zboží po železnici (RID) a pro přepravu po silnicích je nutné dodržovat Evropskou dohodu o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ARD).

Přeprava nebezpečného zboží v rámci NATO zajišťuje spojenecká publikace AASTP-2 – Přeprava nebezpečného zboží, kterou zastřešuje STANAG 4441 (STANAG jsou normy/předpisy používané v armádách států NATO). Tato příručka je poměrně rozsáhlá (cca 300 stran) a pokrývá celou problematiku přepravy nebezpečného zboží (silniční, železniční, letecká, říční a námořní). Základní podmínkou pro bezpečnou přepravu munice je jejich klasifikace (muniční objekt i jeho balení) v souladu s Doporučením OSN pro přepravu nebezpečného zboží a STANAGu 4123 a tím faktické přidělení UN kódu tzv. národní autoritou pro přepravu a klasifikaci nebezpečného zboží je v současné době Český lodní a průmyslový registr.

AASTP-2 vychází ze zásad ARD, to znamená, že přepravovat výbušniny smí pouze ten, kdo je obeznámen s jejich vlastnostmi a umí s nimi zacházet. Tato osoba každou zásilku doprovází a odpovídá za bezpečnost přepravy. V dopravním prostředku se nesmí současně s výbušninami přepravovat látky, které by mohly způsobit požár nebo výbuch přepravované výbušniny. V dopravním prostředku mohou být pouze osoby nutné k zajištění přepravy a to v maximálním počtu 4 lidí. Je zakázáno přepravovat výbušné prostředky hromadnou přepravou. Dopravní prostředek je povoleno využívat při přepravě pouze do 90 % nosnosti, náklad musí být zajištěn proti pohybu a pádu a přikryt pevně utaženou ohnivzdornou plachtou. Čerpání pohonných hmot lze provádět jen mimo souvislou zástavbu. Jsou-li výbušniny a rozněcovadla na jednom dopravním prostředku musí být rozněcovadla v samostatných obalech a musí být umístěna co nejdále od výbušnin. Nakládání výbušniny a její skládání se smí provádět pouze za denního světla nebo za bezpečného umělého osvětlení pod dozorem odpovědné osoby.

Organizace v přepravním řádu stanoví potřebné bezpečnostní a provozní údaje a pokyny pro přepravu a přenášení výbušnin v podzemí, zejména dopravní cestu, strojní zařízení, dopravní prostředky, nejmenší vzdálenosti mezi nimi, největší hmotnost nákladu výbušnin a jejich uložení, nejvyšší rychlost při dopravě, prohlídky dopravních cest, dopravních prostředků, místa nakládání a vykládání, návěstí, zajištění strojních zařízení, stanovení odborné způsobilosti pracovníků a vymezení jejich odpovědnosti za dopravu.

3.4. OPRAVY, ÚPRAVY A PŮJČOVÁNÍ

Opravu zbraně je možno provést vyrobením poškozené součástky (oprávce nese zodpovědnost, že je to v souladu s dokumentací ke zbrani). Při výrobě součástky je nutné dbát na tepelné zpracování a toleranční rozměry. Po opravě musí provedena zkouška střelby, zda zbraň střílí dobře. Optika zbraně musí být opravována pouze kvalifikovaným optikem.

V žádném případě se opravy nemohou týkat hlavně a závěrového uzlu. Mohly by ovlivnit funkci spoušťového mechanismu a vytahovače. Neodborným zásahem při opravě by se mohla stát zbraň nebezpečnou. Hledisko bezpečnosti zbraně je na prvním místě. Po opravě by měl být zbrani vystaven protokol a certifikát o tom, co bylo opraveno.

Oprávce, kterému byla vydána zbrojní licence podle zvláštního právního předpisu, je povinen provádět opravy a úpravy střelných zbraní tak, aby splňovaly stanovené technické požadavky; v případě vzniku pochybností je povinen úřadu předložit v písemné podobě postup opravy nebo úpravy střelné zbraně, pokud není dále stanoveno jinak. Předložit k ověřování opravenou střelnou zbraň, u níž byla provedena výměna některé z hlavních částí.

Úpravy mohou být takové, které nesouvisí se střelbou. Zbraň se nesmí předělat na střelbu dávkami. Také se nesmí upravovat hmotnost závěru. V žádném případě nesmí být ohrožena bezpečnost zbraně.

Úpravy zbraní jsou velmi omezeny a neodpovídají vývoji zbraní. Bylo by vhodné je změnit tak, aby reflektovaly vývoj. Úpravy jsou leckdy finančně nenáročné, vcelku běžné a střelci/uživatelé prospěšné. Mohlo by jít třeba o lícnici na

pažbu u lovecké zbraně a například u pistole o některé úpravy k jejímu lepšímu držení. Úprava zbraně je otázka citlivá, ale řešitelná. Základním kritériem by mohlo být, zda je zbraň běžně skrytě nositelná (a také nošená).

Zákon o zbraních rozdělil oproti předchozí právní úpravě nově zbraně do čtyř kategorií a stanovil pro jednotlivé kategorie odlišné obecné podmínky pro jejich nabývání do vlastnictví, držení a nošení. Toto rozdělení zbraní do kategorií je v souladu se Směrnicí Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní. Tuto směrnici musela Česká republika zapracovat do své právní úpravy v oblasti zbraní a střeliva.

Půjčování zbraní jednotlivých kategorií zbraní je závislé na oprávnění k jejich držení, popřípadě nošení.

Oprávnění k nabývání vlastnictví, držení a nošení zbraní a střeliva je pak dále např. upraveno rozdílně pro jednotlivé skupiny zbrojního průkazu nebo zbrojní licence. Z uvedeného vyplývá, že **půjčování** zbraní je závislé na oprávnění k držení, popřípadě k nošení zbraně. Obecně lze tedy říci, že zbraň:

- kategorie D může její držitel půjčit fyzické osobě starší 18 let způsobilé k právním úkonům nebo právnické osobě,
- kategorie C může její držitel půjčit držiteli zbrojního průkazu nebo zbrojní licence (je však třeba přihlídnout k oprávněním podle skupin zbrojního průkazu nebo zbrojní licence – zbraň nelze půjčit např. držiteli zbrojního průkazu skupiny D),
- kategorie B může její držitel půjčit držiteli zbrojního průkazu nebo zbrojní licence, pokud jim bylo vydáno povolení k držení, popřípadě nošení zapůjčované zbraně podle § 12 zákona o zbraních – o povolení k držení, popřípadě nošení konkrétní zbraně kategorie B může požádat i více osob, např. manželé nebo otec se synem – výjimku tvoří např. držitelé zbrojního průkazu skupiny D (§ 28 odst. 3 – nelze jim půjčovat zbraň neboť jsou oprávněni držet a nosit pouze zbraň, na kterou má jejich zaměstnavatel vydán průkaz zbraně) nebo držitelé zbrojní licence skupiny A, B, nebo C (§

38 odst. 1 – mohou držet zbraň v rozsahu kategorie uvedené ve zbrojní licenci),

- kategorie A může její držitel půjčit držiteli zbrojního průkazu nebo zbrojní licence, pokud jim byla udělena výjimka k držení, popřípadě nošení zapůjčované zbraně podle § 9 a 10 zákona o zbraních – o udělení výjimky k držení, popřípadě nošení konkrétní zbraně kategorie A může požádat i více osob, např. manželé nebo otec se synem – výjimku tvoří např. držitelé zbrojního průkazu skupiny D (§ 28 odst. 3 – nelze jim půjčovat zbraň, neboť jsou oprávněni držet a nosit pouze zbraň, na kterou má jejich zaměstnavatel vydán průkaz zbraně) nebo držitelé zbrojní licence skupiny A, B, nebo C (§ 38 odst. 1 – mohou držet zbraň v rozsahu kategorie uvedené ve zbrojní licenci).

Svěření zbraně/střeliva - držitel zbrojního průkazu nebo zbrojní licence může svěřit zbraň kategorie B nebo C nebo střelivo do této zbraně jiné fyzické osobě, která není držitelem zbrojního průkazu příslušné skupiny, **pouze v rámci:**

- a) podnikání zaměřeného na výcvik a výuku ve střelbě,
- b) sportovní přípravy nebo sportovních soutěží, jejichž součástí je střelba,
- c) výuky k loveckým účelům,
- d) přípravy na budoucí povolání související s držením nebo nošením zbraně,
- e) filmové nebo divadelní činnosti, jde-li o zbraň upravenou pro střelbu nábojkami nebo cvičnými náboji nebo
- f) výuky branné přípravy nebo výuky v oboru, jehož obsahem je i výroba, opravy a zkoušky zbraní a střeliva.

Svěří-li držitel zbrojního průkazu nebo zbrojní licence zbraň nebo střelivo do používání fyzické osobě **je povinen:**

- a) poučit tuto osobu o bezpečném zacházení se zbraní a střelivem,
- b) dbát nutné opatrnosti a
- c) zajistit přítomnost odpovědné osoby (instruktora), která je držitelem zbrojního průkazu příslušné skupiny a zajistí bezpečnou manipulaci se zbraní a střelivem.

Zbraň nebo střelivo do této zbraně lze svěřit fyzické osobě jen **na dobu nezbytně nutnou a to pouze:**

- a) k provedení střelby na střelnici, pokud nejde o střelbu ze zbraně v rámci filmové nebo divadelní činnosti nebo
- b) k jiné manipulaci se zbraní nebo střelivem v prostoru, který určí odpovědná osoba provádějící dohled.

Při výuce, přípravě nebo soutěžích, jejichž součástí je střelba, může osoba mladší 18 let, nejméně ve věku 10 let, používat zbraň, avšak pouze za přítomnosti osoby starší 21 let, která je držitelem zbrojního průkazu skupiny B, popřípadě skupiny C nejméně 3 roky a zajistí bezpečnou manipulaci se zbraní a střelivem.

Příklady

Zbraň kategorie B – dlouhou opakovací zbraň, jejíž délka hlavně je menší nebo je rovná 600 mm a dlouhou samonabíjecí zbraň s hladkým vývrtem hlavně, jejichž délka hlavně je menší nebo je rovná 600 mm (§ 5 písm. f) zákona o zbraních) může její držitel zapůjčit pouze držiteli zbrojního průkazu nebo zbrojní licence, který má povolení k jejímu držení, popřípadě nošení podle § 12 zákona o zbraních. Nelze ji půjčit držiteli zbrojního průkazu, který je podle § 28 odst. 3 oprávněn držet nebo nosit zbraň kategorie A, B nebo C, na kterou má jeho zaměstnavatel vydán průkaz zbraně. Někteří držitelé zbrojní licence skupiny A, B nebo C nebudou potřebovat k držení zbraně kategorie B povolení podle § 12, ale k držení jim postačí oprávnění stanovené v § 38 odst. 1 – držet zbraně v rozsahu kategorie uvedené ve zbrojní licenci.

Zbraň kategorie C může její držitel zapůjčit držiteli zbrojního průkazu nebo zbrojní licence. Při půjčování zbraně kategorie C je třeba přihlídnout k oprávněním držitele zbrojního průkazu (§ 28) nebo k oprávněním držitele zbrojní licence (§ 38).

Např. pistoli zn. CLOCK 26 ráže 9 mm můžete manželce zapůjčit, pokud je např. držitelkou zbrojního průkazu skupiny E – k ochraně života, zdraví nebo majetku a má povolení k držení, popřípadě nošení této zbraně vydané podle § 12 zákona o

zbraních. O vydání tohoto povolení může Vaše manželka požádat u příslušného útvaru policie podle § 12 zákona o zbraních.

Půjčování brokových nebo kulových zbraní je závislé na jejich zařazení do příslušné kategorie zbraní.

3.5. VEDENÍ EVIDENCÍ A DOKUMENTACE

Záznamní kniha zbraní a střeliva

Držitel zbrojní licence vede evidenci zbraní a střeliva, které vlastní a které nejsou určeny k činnostem uvedeným v § 2 odst. 2 písm. d) zákona o zbraních a střelivu, v záznamní knize zbraní a střeliva. V záznamní knize se uvádí:

- a) pořadové číslo zápisu,
- b) datum nabytí nebo převedení zbraně nebo střeliva,
- c) údaje o zbraní nebo střelivu,
- d) osobní údaje fyzické osoby nebo údaje identifikující právnickou osobu, od které držitel zbrojní licence zbraň nebo střelivo nabyl,
- e) osobní údaje fyzické osoby nebo údaje identifikující právnickou osobu, na kterou bylo vlastnictví ke zbraní nebo střelivu převedeno,
- f) jméno, příjmení a podpis osoby, která provedla zápis.

Evidenční kniha zbraní a střeliva

Držitel zbrojní licence vede evidenci zbraní a střeliva, které jsou předmětem činností uvedených v § 2 odst. 2 písm. d) zákona o zbraních a střelivu, v evidenční knize zbraní a střeliva. V evidenční knize se uvádí:

- a) pořadové číslo zápisu,
- b) datum nabytí, převedení, přenechání nebo převzetí zbraně, střeliva, černého loveckého prachu, bezdýmného prachu nebo zápalek,

- c) důvod nabytí, převedení, přenechání nebo převzetí zbraně, střeliva, černého loveckého prachu, bezdýmného prachu nebo zápalek,
- d) údaje o zbrani, střelivu, černém loveckém prachu, bezdýmném prachu nebo zápalkách,
- e) osobní údaje fyzické osoby nebo údaje identifikující právnickou osobu, od které byla zbraň, střelivo, černý lovecký prach, bezdýmný prach nebo zápalky nabyty,
- f) osobní údaje fyzické osoby nebo údaje identifikující právnickou osobu, na kterou bylo vlastnictví ke zbrani, střelivu, černému loveckému prachu, bezdýmnému prachu nebo zápalkám převedeno nebo již byly zbraň, střelivo, černý lovecký prach, bezdýmný prach nebo zápalky přenechány, včetně oprávnění,
- g) jméno, příjmení a podpis osoby, která provedla zápis.

Kniha výdeje a příjmu zbraní a střeliva

Držitel zbrojní licence vede evidenci obsahující přehled o vydaných a přijatých zbraních a střelivu. Evidenci vede v knize výdeje a příjmu zbraní a střeliva. Kniha výdeje a příjmu je rozdělena na oddíly "Vydáno" a "Vráceno". V knize výdeje a příjmu se při výdeji a příjmu zbraní a střeliva uvádí:

- a) pořadové číslo zápisu,
- b) do oddílu "Vydáno"
 - 1. datum vydání zbraně a střeliva,
 - 2. údaje o zbrani,
 - 3. druh a počet vydaného střeliva,
 - 4. jméno, příjmení, číslo zbrojního průkazu a podpis osoby, která přijala zbraň nebo střelivo,
- c) do oddílu "Vráceno"
 - 1. datum vrácení zbraně nebo střeliva,

2. počet vrácených zbraní nebo střeliva,
3. podpis osoby, která převzala vrácenou zbraň nebo střelivo.

Záznamní kniha o nálezech nevybuchlé munice a výbušnin

Držitel zbrojní licence vede o nálezech nevybuchlé munice a výbušnin dokumentaci v záznamní knize o nálezech nevybuchlé munice a výbušnin.

V knize nálezů se uvádí:

- a) pořadové číslo zápisu,
- b) místo, datum a čas nálezu nevybuchlé munice nebo výbuštiny,
- c) údaje identifikující nevybuchlou municí nebo výbušninu,
- d) množství nalezené nevybuchlé munice nebo výbuštiny,
- e) datum a čas deaktivace,
- f) datum a čas převzetí nevybuchlé munice nebo výbuštiny příslušníkem Policie České republiky, jeho identifikační číslo a podpis
- g) jméno, příjmení a podpis osoby, která provedla zápis.

Zápisy do záznamní knihy, evidenční knihy a knihy výdeje a příjmu provádí pouze osoby uvedené v § 32 odst. 1 písm. d) a e) nebo § 40 zákona o zbraních a střelivu a do knihy nálezů pouze držitelé zbrojního průkazu F. K zapisování všech údajů se používají psací prostředky, které umožňují nesmazatelný písemný záznam. V případě opravy zápisu se tento škrtně tak, aby mylný zápis zůstal čitelný. **Uvedené knihy se vedou pro každou kategorii zbraní zvlášť.**

Administrativní požadavky na vedení evidencí a dokumentace

Knihy se musí upravit tak, aby nemohlo dojít k jejich záměně, ztrátě nebo výměně jednotlivých listů. Na přední straně titulní desky knihy se uvede její název a pro jakou kategorii zbraní je vedena. Jednotlivé listy knihy se označí pořadovými čísly listů.

Na vnitřní straně titulní desky knihy se uvádí:

- a) pořadové číslo,
- b) osobní údaje fyzické osoby nebo údaje identifikující právnickou osobu, která vede evidenci,
- c) počet listů knihy,
- d) datum vzetí knihy do používání a datum jejího uzavření,
- e) podpis zástupce fyzické nebo právnické osoby.

Knihy je možno vést v podobě záznamu na nosiči dat opatřeného elektronickým podpisem podle zvláštního právního předpisu, přičemž evidenční údaje zaznamenané na nosiči dat se zaznamenávají též graficky v tištěné podobě. Náležitosti knih zůstávají nedotčeny.

3.6. UCHOVÁVÁNÍ, ZNEHODNOCOVÁNÍ A NIČENÍ

3.6.1 Uschovávání zbraní a střeliva

Za technicky způsobilé se pro účely zabezpečení **uschování, uložení nebo uskladnění zbraní a střeliva** považují:

- a) uzamykatelná ocelová schránka nebo uzamykatelná ocelová skříň, které splňují požadavky odolnosti proti vloupání 15 odporových jednotek podle České technické normy ČSN EN 1143-1 a jsou vybaveny zámkem s vysokou bezpečností zařazeným do třídy A podle ČSN P 165110,
- b) zvláštní uzamčené zařízení, které je neoddělitelně ukotveno do stěny, stropu nebo podlahy zhotovených z cihel, betonových panelů nebo obdobného stavebního materiálu a vybaveno zámkem s vysokou bezpečností zařazeným do třídy A podle České technické normy ČSN P 165110,
- c) uzamykatelný skříňový trezor, který splňuje požadavky pro klasifikaci skříňových trezorů bezpečnostní třídy I podle České technické normy ČSN EN 1143-1,
- d) uzamčená místnost nebo samostatný objekt = **zvláštní objekt**,
- e) komorový trezor, který splňuje požadavky pro klasifikaci trezorových dveří a komorových trezorů bezpečnostní třídy I podle ČSN EN 1143-1,

f) výloha a skla výloh nebo

g) sklo vitríny nebo pultu, které je vybaveno bezpečnostní fólií proti průrazu s odolností nejméně 250 J nebo sklem obdobně odolným proti průrazu nebo vytlačení z rámu.

Zvláštní objekt je vybaven trezorovými dveřmi, které splňují požadavky pro kvalifikaci trezorových dveří a komorových trezorů bezpečnostní třídy I podle České technické normy ČSN EN 1143-1 nebo celoocelovými dveřmi, které splňují požadavky 5. bezpečnostní třídy podle České technické normy ČSN P ENV 1627. Jeho stěny, stropy a podlahy jsou zhotoveny z cihel, betonových panelů nebo obdobného stavebního materiálu. Okna, světlíky, komíny, větráky, šachty a další otvory jsou opatřeny pevně zabudovanými ocelovými mřížemi s pruty o průměru nejméně 10 mm, kdy vzdálenost os prutů činí nejvíce 130 mm. Spoje prutů jsou svařeny nebo snýtovány. Od druhého nadzemního podlaží zvláštního objektu lze místo mříže použít uzavíratelné okno s celoocelovým okenním rámem pevně zabudovaným do stěny budovy se sklem, které je vybaveno bezpečnostní fólií proti průrazu s odolností nejméně 250 J nebo sklem obdobně odolným proti průrazu a vytlačení z rámu.

Výloha má celoocelový rám pevně zabudovaný do stěny budovy se sklem výlohy vybaveným bezpečnostní fólií proti průrazu s odolností nejméně 250 J nebo sklem obdobně odolným proti průrazu nebo vytlačení z rámu.

Podmínku **odolnosti skla výloh** lze nahradit

a) pevně zabudovanou ocelovou mříž s pruty o průměru nejméně 10 mm a vzdáleností os prutů nejvíce 130 mm, přičemž spoje prutů jsou svařeny nebo snýtovány nebo

b) posuvnou, sklopnou nebo rolovací ocelovou mříž s parametry odpovídajícími ocelové mříži uvedené v písmenu a) se dvěma zámkami s vysokou bezpečností zařazenými do třídy A podle České technické normy ČSN EN 1143-1.

Podmínky skladování, přechovávání a zacházení s látkami a předměty

Látky a předměty lze skladovat v prostorách, které jsou k tomuto účelu schváleny. Látky a předměty určené k prodeji lze v bytových domech a stavbách pro obchod

přechovávat pouze v prostorách a v množství, které nepřevyšuje stanovenou váhu či počet.

Látky a předměty lze přechovávat:

- a) v jednom prostoru pouze v samostatných skříních nebo schránkách upravených proti možnému odcizení nebo zneužití,
- b) pouze tak, aby případným výbuchem nebo požárem neohrozily životy, zdraví a majetek,
- c) v původních obalech výrobce nebo takových obalech, které splňují požadavky na bezpečnost obdobně jako původní obaly,
- d) v suchu a takovým způsobem, aby jejich teplota nepřesáhla 40°C,
- e) odděleně od hořlavých a lehce zápalných předmětů a
- f) mimo obytné místnosti.

Zacházení s látkami a s předměty při přebíjení nábojů lze provádět pouze v uzavřených prostorách.

Při přebíjení nábojů

- a) nelze používat otevřeného ohně a kouřit,
- b) lze používat pouze přístroje a zařízení v technickém stavu zaručujícím bezpečnost a ochranu zdraví při práci a bezpečnost provozu a
- c) lze používat pouze nepoškozenou nábojnici.

3.6.2 Znehodnocování zbraní a střeliva

Při **znehodnocování zbraně** se musí zajistit, aby části zbraně a mechanismy umožňující střelbu nebylo možno od sebe oddělit a aby nebyl umožněn jejich vzájemný pohyb; u zbraní se sklopnými hlavními se připouští možnost oddělit tyto hlavní.

Při vlastním znehodnocování zbraně se provádí zaslepení hlavně v nábojové komoře vložení ocelového kolíku o délce a průměru nábojové komory; ocelový kolík je po obvodu pevně spojen s hlavní svarem; vodící část vývrtní hlavně musí být opatřena nejméně třemi otvory o průměru vývrtní hlavně vyvrtnými kolmo na osu hlavně a procházejícími pouze jednou z jejích stěn; při průměru vývrtní hlavně nad 11

mm se vrtají otvory o průměru 11 mm a úderník a zápalník se odstraní nebo úderník s pevným zápalníkem se zkrátí minimálně o zápalník.

Dále musí být při znehodnocování zbraně u zbraně opatřené závěrem ubroušeno čelo závěru pod úhlem 45 stupňů, a není-li to možné zápalníkový otvor zaslepen svarem. U revolveru musí být stěny mezi nábojovými komorami revolverového válce odfrézovány alespoň do poloviny jeho délky. U zbraně opatřené zásobníkem musí být zásobník zajištěn trvale proti vyjmutí ze znehodnocené zbraně nebo zásobníková šachta trvale uzpůsobena proti vložení zásobníku.

Znehodnocování hlavní části zbraně a zakázaného doplňku zbraně se provádí řezem nebo ničením.

Když nelze použít při znehodnocování zbraně, hlavní části zbraně, zakázaného doplňku zbraně nebo výrobě jejich řezů postupy uvedené výše, předloží se Žádost o schválení postupu při znehodnocování zbraně, hlavní části zbraně, zakázaného doplňku zbraně nebo výrobě jejich řezů Českému úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva, ke které se přiloží:

- a) návrh postupu obsahující seznam operací, použité zařízení, montážní a demontážní přípravky a materiál,
- b) výkresová dokumentace a
- c) zbraň, hlavní část zbraně, zakázaný doplněk zbraně nebo vzorek střeliva ve stavu před znehodnocením; pokud rozměry nebo hmotnost nedovolují jejich předložení, sdělí se dostupné místo jejich uložení.

Po znehodnocení zbraně se na ni umístí znehodnocovací **značka**. Držitel zbrojní licence na znehodnocenou zbraň, hlavní část zbraně a zakázaný doplněk zbraně nebo jejich řezy vyrazí kontrolní znehodnocovací značku viditelným a trvalým způsobem, a to alespoň na jedné hlavní části zbraně nebo na zakázaném doplňku zbraně.

Umístění kontrolní znehodnocovací značky na zbrani se uvádí v **potvrzení**.

Vzor kontrolní znehodnocovací značky

U kontrolní znehodnocovací značky je pod písmenem velké D v kroužku uvedeno registrační číslo lomené posledním dvojčíslím roku jeho přidělení držiteli zbrojní licence.

např. NA 624-2002. cba

Podmínky pro přidělení kontrolní znehodnocovací značky

Držitel zbrojní licence na ničení nebo znehodnocování zbraní podá žádost o přidělení kontrolní znehodnocovací značky s registračním číslem u Úřadu. K žádosti předloží zbrojní licenci nebo její ověřenou kopii.

Postup při znehodnocování střeliva

Při znehodnocování střeliva:

- a) se v nábojnici vyvrtá otvor o průměru nejméně 2,5 mm umožňující vysypání prachové náplně a vzniklým otvorem se nakape kapalina způsobující flegmatizaci zápalky nebo
- b) se ze střeliva vyjme střela, z nábojnice se vysype prachová náplň, provede se odpálení zápalky, nábojnice se může vyplnit inertní hmotou.

Střelivo obsahující zápalkové šrouby, zapalovače, pohonné hmoty, pyrotechnické složky nebo výbušninu se znehodnocuje delaborací a deaktivací.

Nelze-li použít při znehodnocování střeliva nebo výrobě jejich řezů postupy výše uvedené, předloží se žádost o schválení postupu při znehodnocování střeliva nebo výrobě jejich řezů Českému úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva, ke které se přiloží:

- a) návrh postupu obsahující seznam operací, použité zařízení, montážní a demontážní přípravky a materiál,
- b) výkresová dokumentace a
- c) vzorek střeliva ve stavu před znehodnocením; pokud rozměry nebo hmotnost nedovolují jejich předložení, sdělí se dostupné místo jejich uložení.

Postup při výrobě řezu střeliva - před vlastním řezem střeliva se provede znehodnocení (viz výše) a odstraní se výbušné látky delaborací, pokud je střelivo obsahuje.

Při výrobě řezu střeliva:

- a) se odfrézuje 50 % objemu nábojnice po celé její délce na straně vyvrtaného otvoru anebo alespoň tak, aby byly odfrézovány 2/3 její délky v místě dna a ústí nábojnice; obdobně se postupuje u řezu střely,
- b) u ostatních části střeliva, jako jsou například zápalky, zápalkové šrouby, zapalovače, se řez provede nejméně do 2/3 jejich délky nebo se ponechají v původním tvaru, jestliže jejich rozměry nebo konstrukce neumožňují provedení řezu.

3.6.3 Ničení zbraně a střeliva

Po převzetí zbraně, hlavní části zbraně nebo zakázaného doplňku zbraně se provede demontáž součástí umožňující pohyb hlavních částí zbraně a svaření hlavních částí zbraně k sobě. Dle typu zbraně se zvolí jeden z možných postupů ničení.

Možné postupy ničení:

- a) **rozřezání** - svařence kolmo na osu hlavně řezy vzdálenými od sebe maximálně 50 mm,
- b) **deformace** - přičemž šířka, výška nebo délka musí být zmenšena nejméně o 30 %,
- c) **rozbití** - těžkou ocelovou demoliční koulí, aby zbraň, hlavní části zbraně nebo zakázaný doplněk zbraně byly zdeformovány tak, že prasknou alespoň na třech místech,
- d) **přejetí** - těžkým pásovým vozidlem s hmotností nad 40 t, přičemž se výška zbraně, hlavní části zbraně nebo zakázaného doplňku zbraně musí snížit nejméně o 50 % nebo
- e) **výbuchem** - pomocí nálože, která se umístí tak, aby pokrývala všechny hlavní části zbraně, hlavní část zbraně nebo zakázaný doplněk zbraně a aby výbuchem vznikly nejméně tři střepiny.

Po provedení jednoho z postupů ničení se následně použije ničení roztavením v tavicí peci na zpracování kovového nebo jiného odpadu.

Podle typu **střeliva** se zvolí alespoň jeden z těchto postupů ničení a to:

- a) delaborace s následným roztavením,
- b) výbuch nebo
- c) spálení.

Podmínky pro přidělení kontrolní znehodnocovací značky

- 1) Držitel zbrojní licence na ničení nebo znehodnocování zbraní a střeliva podá žádost o přidělení kontrolní znehodnocovací značky s registračním číslem u úřadu. K žádosti předloží zbrojní licenci nebo její ověřenou kopii.
- 2) Znehodnocené střelivo nebo řez střeliva se označuje viditelně a trvale na nábojnici a střele od ráže 12,7 mm; u ostatních typů střeliva na jejich těle.
- 3) Umístění kontrolní znehodnocovací značky na zbraní a střelivu se uvádí v potvrzení.

Vzor potvrzení o znehodnocení a zničení zbraně, hlavní části zbraně, zakázaného doplňku zbraně a vyrobení jejich řezů

1. Lícová strana:

Potvrzení č./... znehodnocení - zničení - vyrobení řezu - zbraně - hlavní části zbraně - zakázaného doplňku zbraně*)
--

Druh zbraně, střeliva
Značka výrobce
Vzor (model)
Ráže
Výrobní číslo zbraně

*) nehodící se škrtněte

2. Rubová strana potvrzení bude obsahovat identifikační údaje o držiteli licence:

- a) jméno a příjmení, datum narození, bydliště, u podnikatelů místo podnikání a

- identifikační číslo, bylo-li přiděleno, je-li žadatel fyzickou osobou,
- b) název nebo obchodní firmu, sídlo a identifikační číslo, je-li žadatel právnickou osobou,
 - c) číslo jednacích povolení ke znehodnocení a zničení zbraně hlavní části zbraně, zakázaného doplňku zbraně, výrobení jejich řezů,
 - d) umístění kontrolní znehodnocovací značky na zbrani a
 - e) datum, razítko a podpis.

3. Rozměry potvrzení - ID-2 podle EN ISO/IEC 7501 z roku 1995.

4. Potvrzení se zataví do čiré transparentní termofólie.

3.6.4 Ničení a zneškodňování výbušnin

Samostatně přivádět výbušniny k výbuchu, zneškodňovat je nebo ničit a provádět nebo řídit odborné práce s tím spojené mohou při:

- a) trhacích pracích malého rozsahu jen osoby starší 21 let, které mají oprávnění střelmistra; tyto osoby jsou oprávněné provádět též některé úkony trhacích prací velkého rozsahu,
- b) trhacích pracích velkého rozsahu jen osoby starší 24 let, které mají oprávnění technického vedoucího odstřelů.

Připravovat, odpalovat, zneškodňovat a ničit výbušniny určené k ohňostrojným pracím může jen odpalovač ohňostrojů; pokud se k tomuto účelu použije výbušnina určená k trhacím pracím, může ji přivést k výbuchu jen střelmistr, který je oprávněn přivést ji k výbuchu při trhacích pracích.

Ničit a zneškodňovat výbušniny v procesu jejich výroby nebo zpracování včetně výzkumu, vývoje a pokusné výroby mohou jen osoby starší 21 let, které mají oprávnění pyrotechnika.

Za účelem zácviku mohou provádět práce i jiné osoby než střelmistři, techničtí vedoucí odstřelů, odpalovači ohňostrojů a pyrotechnici, které k tomu organizace písemně určila, a to jen pod dozorem střelmistra, technického vedoucího odstřelů, odpalovače ohňostrojů nebo pyrotechnika.

Ničení

Trhaviny se ničí tehdy, jestliže je nelze použít při dodržení všech předepsaných podmínek. Ničí se trhaviny chemicky nestabilní, nevybuchlé, nalezené zbytky, trhaviny s prošlou garancí, neznámého původu apod. V zásadě se ničení známých trhavin řídí návodem, který předepisuje výrobce a schvaluje ČBÚ. Trhaviny smí ničit zkušený pyrotechnik, který je k tomuto účelu zvláště vyškolený nebo střelmistr, který však smí ničit pouze ty trhaviny, které běžně používá. Ničení se provádí na vyhrazeném místě, které musí být chráněno před rozletem a tlakovou vlnou. Toto místo určuje organizace, která ničení provádí a schvaluje je příslušný OBÚ (Obvodní báňský úřad).

Zničení lze provést výbuchem, spalováním, vyluhováním, chemickou cestou nebo mechanickou delaborací. Předmětem zničení jsou – trhaviny, třaskaviny, střeliviny, pyrotechnické složky, munice všeho druhu a výbušné systémy vojenské výroby.

Výbušniny se ničí v zásadě trojím způsobem: **výbuchem, spalováním nebo vyluhováním vodou.**

Výbuchem – se ničí především výbušniny obsahující třaskaviny, např. rozbušky, všechny druhy rozněcovadel, nalezené zbytky výbušnin, trhaviny obsahující výbušninové složky, které nelze ničit spálením (pentrit, hexogen), zmrzlé plastické trhaviny apod. Ničení se provádí v trhací jámě vyhloubené v měkké hornině bez kamenů minimálně do hloubky 50 cm. Kolem jámy musí být zeminový val o výšce 50 cm. Při ničení většího množství trhavin musí být osobní kryt vzdálen minimálně 100 m a prostor v okruhu 300 m musí být uzavřen. K ničeným trhavinám se přikládá počínová nálož z plastické trhaviny o hmotnosti 200 až 300 g, která se adjustuje elektrickou rozbuškou. Při ničení výbušnin výbuchem se musí počítat s nebezpečím rozletu a působením vzdušné tlakové a akustické vlny.

Spalování – je nejčastější způsob ničení téměř všech druhů průmyslově vyráběných trhavin. Nespalují se trhaviny přímé, u kterých se dá předpokládat detonace, dále počínová tělíska, bleskovice, rozbušky a trhaviny neznámého původu. Spalování se provádí na zvláště určeném místě s poloměrem bezpečné vzdálenosti 200 m.

Vyluhováním vodou – se ničí trhaviny, které neobsahují nitrolátky, hexogen, pentrit nebo jiné výbušné sloučeniny ve vodě rozpustné. Náložky nebo volně sypaná trhavina se vloží do nádoby a zalije se desetinásobným množstvím vody. Za občasného míchání dřevěnou tyčí se nechají vyluhovat 2 hodiny, potom se voda opatrně slije a postup se opakuje. Po třetím vyluhování, kdy se trhavina nechá ve vodě zpravidla celou noc, se voda slije, zbytek trhaviny se vysuší a spálí, přičemž platí stejné zásady jako při ničení spalováním.

Zneškodňování

Zneškodňovat zbytky výbušnin chemickou cestou (vyluhováním, rozkladem) včetně zneškodňování výbušnin v odpadních vodách podle schválených technologických postupů mohou jen pyrotechnici nebo pracovníci s odbornou způsobilostí. Dále je nutné pravidelně odstraňovat a zneškodňovat zbytky výbušnin na náradí, strojích, zařízeních a pomůckách, ale i ničit a zneškodňovat nebezpečné výbušné odpady odloučené z odpadních vod při pracích s výbušninami.

Minimální doporučený obsah lékárničky první pomoci při ničení a zneškodňování výbušnin

a) Obvaz hotový sterilní č. 2	5 ks
b) Obvaz hotový sterilní č. 3	5 ks
c) Obvaz hotový sterilní č. 4	5 ks
d) Šátek trojcípý	3 ks
e) Obinadlo elastické 10 cm x 5 m	3 ks
f) Náplast hladká, cívka 2,5 cm a 5 cm x 5 m	2 ks
g) Náplast s polštářkem 8 cm x 4 cm	12 ks
h) Obinadlo škrticí pryžové, délka 70 cm	3 ks
i) Dezinfekční roztok ve spreji nebo s mechanickým rozprašovačem	1 ks
j) Obvaz hotový sterilní 5 cm x 7,5 cm	3 ks
k) Rouška resuscitační	1 ks
l) Rouška PVC 20 cm x 20 cm	2 ks
m) Rukavice pryžové (latexové) chirurgické v obalu	2 ks
n) Nůžky	1 ks

4. POROVNÁNÍ OBORU V ZEMÍCH EU (VE SVĚTĚ) A ČR

Právní akty, jež jsou povinnými normami a minimálním standardem pro členské státy Evropské unie v oblasti zbraní a střeliva, spolu s platným zákonem o střelných zbraních, jsou Směrnice Rady Evropských společenství č. 91/477/EHS ze dne 18. června 1991 o kontrole nabývání zbraní a střeliva, kterou doplňují články 82 a 91 prováděcí dohody k Schengenské dohodě z roku 1990 a Směrnice Rady Evropských společenství č. 93/15/EHS ze dne 5. dubna 1993 o harmonizaci předpisů o uvádění do oběhu a dozoru nad výbušninami pro civilní použití.

Tyto směrnice jsou minimálním standardem a musí být implementovány do právních předpisů jednotlivých členských států Evropské unie. Obě směrnice však umožňují jednotlivým členským státům přijmout přísnější právní úpravu, z čehož pak vyplývá rozdílná právní úprava v jednotlivých členských státech Evropské unie i při zachování minimálních standardů stanovených ve směrnicích. Při tvorbě právních předpisů v oblasti střelných zbraní a střeliva přihlížejí jednotlivé členské státy i k Doporučení Komise č. 93/216/EHS ze dne 25. února 1993 o Evropském zbrojním pasu, ve znění Doporučení č. 96/129/ES ze dne 12. ledna 1996 doplňující doporučení 93/126/EHS o Evropském zbrojním pasu. Tato doporučení již však nejsou jako směrnice minimálními normami, ale pouze doporučeními. Uvedené směrnice i doporučení zapracovala do vnitrostátní úpravy i Česká republika a to zákonem č. 119/2002 Sb. o zbraních, ve znění pozdějších předpisů a na něj navazujícími prováděcími předpisy, čímž byla přizpůsobena právní úprava České republiky v oblasti střelných zbraní a střeliva právní úpravě Evropské unie.

Podnikatelskou činnost lze v členských státech EU vykonávat buď na základě usazení se v členském státě (trvale, soustavně) nebo formou volného poskytování služeb (podnikatel dočasně a příležitostně poskytuje služby na území jiného členského státu) v rozsahu svého podnikatelského oprávnění, získaného v zemi svého původu. Toto oprávnění dočasně a příležitostně poskytovat služby vyplývající z ustanovení čl. 49 a následujících Smlouvy o založení Evropského

společenství se vztahuje i na občany České republiky, kteří se rozhodnou poskytovat takto služby na území jiného členského státu EU na základě svého oprávnění, získaného na území ČR. Jednotlivé členské státy stanoví vlastní regulační opatření, za jakých lze služby poskytovat. Doporučujeme proto informovat se předem, jaká eventuální aktuální regulace v jednotlivých zemích EU platí, tzn. zda a jakou formou je třeba oznámit zmíněnou činnost, zda je nutno doložit kvalifikaci, jakým způsobem prokázat nebo získat oprávnění k provozování této činnosti, případně objasnit další související otázky.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, jakožto uznávací orgán, může ve smyslu ustanovení § 29 odst. 4 zákona č. 18/2004 Sb. o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (Zákon o uznávání odborné kvalifikace), jímž je do českého právního řádu implementován článek 8 směrnice 1999/42/ES, na základě žádosti a doložení požadovaných dokladů státním příslušníkům členských států, kteří hodlají vykonávat regulovanou činnost trvale v jiném členském státě, vydat doklad:

- a) o délce, obsahu a formě výkonu předmětné činnosti,
- b) o tom, že splňují požadavek bezúhonnosti pro výkon této činnosti,
- c) o tom, že předmětná činnost je v České republice činností regulovanou a zda pro její výkon jsou splněny požadavky odborné způsobilosti,
- d) o tom, zda v souvislosti s výkonem předmětné činnosti byli správně postiženi.

Státní příslušník členského státu Evropské unie a občan České republiky mohou prokázat odbornou způsobilost dokladem o uznání odborné kvalifikace vydaným uznávacím orgánem podle Zákona o uznávání odborné kvalifikace. Tyto osoby mohou prokázat odbornou způsobilost též doklady o odborné kvalifikaci ve smyslu Zákona o uznávání odborné kvalifikace, které prokazují odbornou kvalifikaci stanovenou u jednotlivých živností v příloze č. 3 Živnostenského zákona. Při posuzování odborné způsobilosti podle tohoto odstavce se použije Zákon o uznávání odborné kvalifikace.

Odborná způsobilost spočívající v délce praxe se nevyžaduje u fyzické osoby, která příslušnou živnost již provozovala nebo pro ni byla ustanovena jako odpovědný

zástupce alespoň po dobu poloviny délky praxe uvedené v příloze č. 2 Živnostenského zákona.

Informace v češtině pro jednotlivé země EU lze získat na adrese: www.euroinfocentrum.cz. Toto informační centrum má pobočky v některých větších městech České republiky a poskytuje informace k podnikání v jednotlivých členských zemích EU a ESVO. Další informace lze získat například na adrese www.czechtrade.cz.

5. VYBRANÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY ČR VZTAHUJÍCÍ SE K OBORU

Oblast střelných zbraní a střeliva je upravena především zákonem č. 119/2002 Sb. zákon o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb. (úplné znění je uvedeno v zákonu č. 497/2003 Sb.) o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb. (zrušen zákonem č. 119/2002 Sb.) o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb. a zákona č.368/1992 Sb. o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a zákona č.455/1991 Sb. o živnostenském podnikání (Živnostenský zákon) ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon zejména stanovuje podmínky, za nichž mohou fyzické a právnické osoby nabývat do vlastnictví střelné zbraně a střelivo.

Stanovuje kategorie zbraní podléhajících registraci a vlastní způsob registrace, kategorie zbraní zakázaných, které lze povolit pro civilní potřebu jen ve zcela výjimečných případech a kategorie zbraní, které registraci nepodléhají. Vymezuje podmínky pro držení, nošení a používání střelných zbraní, jakož i podmínky jejich neobchodních dovozů, vývozů a průvozů územím České republiky. Ve smyslu Živnostenského zákona stanovuje zvláštní podmínky provozování koncesovaných živností souvisejících se zbraněmi a střelivem.

V neposlední řadě pak stanovuje dozor nad dodržováním ustanovení tohoto zákona a předpisů vydaných k jeho provedení vykonávaný orgány Policie České

republiky a Ministerstvem vnitra ČR. Výkon dozoru se řídí pravidly kontrolní činnosti podle zákona č. 552/1991 Sb. (novela č. 230/2006 Sb.) o státní kontrole ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání (Živnostenský zákon) ve znění pozdějších předpisů, upravuje ve svém § 6 jednak všeobecné podmínky provozování živnosti, které musí splňovat podnikatel vždy bez ohledu na to, v jaké živnosti podniká a dále v § 7 stanoví zvláštní podmínky provozování živnosti, kterými jsou odborná nebo jiná způsobilost, pokud je tento zákon nebo zvláštní předpisy stanovují.

Živnostenský zákon dále stanovuje požadavky kladené na provozovnu, konkrétně na její označení a její způsobilost pro provozování živnosti podle zvláštních předpisů. Těmito předpisy jsou například zákon č. 50/1976 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (Stavební zákon) ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 634/1992 Sb. o ochraně spotřebitele ve znění pozdějších předpisů.

Živnostenský zákon je těsně spjat i s dalšími zákony a právními předpisy, jako například: zákon č. 513/1991 Sb. Obchodní zákoník ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 40/1964 Sb. Občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 368/1992 Sb. o správních poplatcích ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 40/1995 Sb. o regulaci reklamy ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 18/2004 Sb. o uznávání odborné kvalifikace v platném znění a zákon č. 22/1997 Sb. o technických požadavcích na výrobky ve znění pozdějších předpisů.

Hlavní zákony a vyhlášky pro živnosti v oboru zbraní, střeliva a výbušnin:

- Zákon č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu (úplné znění je uvedeno v zákonu č. 48/2009 Sb.),
- Zákona č. 552/1991 Sb. o státní kontrole (novela – zákon č. 230/2006 Sb.),
- Zákon č. 156/2000 Sb. o ověřování střelných zbraní a střeliva...(úplní znění je uvedeno v zákonu č. 407/2003 Sb.),
- Vyhláška č. 493/2002 Sb. o posuzování zdravotní způsobilosti k vydání nebo platnosti zbrojního průkazu (novela – vyhláška č. 254/2007 Sb.),

- Vyhláška č. 370/2002 Sb. MPO o dovoleném výrobním provedení plynové zbraně, expanzní zbraně a střeliva,
- Vyhláška č. 369/2002 Sb. MPO, kterou se stanoví postup Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva při zařazování typu zbraně nebo střeliva do kategorie,
- Vyhláška č. 371/2002 Sb. MPO, kterou se stanoví postup při znehodnocování a ničení zbraně, střeliva a výrobě jejich řezů (novela – vyhláška 632/2004 Sb.)
- Nařízení vlády č. 338/2002 Sb. o technických požadavcích pro zabezpečení přechovávaných zbraní nebo střeliva a o podmínkách skladování (novela – NV č. 503/2005 Sb.),
- Nařízení vlády č. 151/2004 Sb., kterým se stanoví, které střelné zbraně a střelivo je možné z jiného členského státu Evropské unie přepravit,
- Zákon č. 22/1997 Sb. a zákon č. 226/2003 Sb. o technických požadavcích na výrobky ve znění pozdějších předpisů (související novela – zákon č. 486/2008 Sb.),
- Nařízení vlády č. 174/1997 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na střelné zbraně a střelivo (zrušeno NV č. 323/2000 Sb.),
- Vyhláška Ministerstva vnitra č. 50/1996 Sb. o provedení některých ustanovení zákona o střelných zbraních (zrušeno – vyhláškou č. 384/2002 Sb.),
- Vyhláška Ministerstva hospodářství č. 215/1996 Sb. o dovoleném výrobním provedení akustických zbraní a plynovek, plynových nábojek a střeliva,
- Vyhláška Ministerstva hospodářství č. 216/1996 Sb. o způsobu a technologickém postupu při znehodnocování zbraní a výrobě řezů zbraní (zrušeno – vyhláškou č. 371/2002 Sb.),
- Zákon č. 61/1988 Sb. o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě (novela – zákon č. 274/2008 Sb.),
- Zákon č. 542/1991 Sb., který mění a doplňuje zákon č. 61/1988 Sb. o hornické činnosti, výbušninách,

- Vyhláška Českého báňského úřadu č. 72/1988 Sb. o používání výbušnin (novela č. 274/2008 Sb.),
- Vyhláška Českého báňského úřadu č. 174/1992 Sb. o pyrotechnických výrobcích a zacházení s nimi.

Vzhledem k tomu že Živnostenský zákon neupravuje problematiku technických požadavků na výrobky, je možno obrátit se též na Český normalizační institut (Biskupský dvůr 5, Praha 1) či Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (Gorazdova 24, Praha 2). Technické normy jsou velmi důležitou součástí. Jedná se vlastně o dokumentované dohody, které obsahují technické specifikace nebo jiná určující kritéria používaná jako pravidla, směrnice/pokyny nebo definice charakteristik k zajištění, že materiály, výrobky, postupy a služby vyhovují danému účelu. V České republice je technická normalizace upravena zákonem č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, kterým byl novelizován zákon č. 71/2000 Sb. Soustavu českých technických norem tvoří asi 25 000 norem (pro tento obor jich je nejméně 87), víceméně sjednocených s evropskými normami (ČSN EN). Evropské normy vznikají v součinnosti se světovými normalizačními organizacemi (především ISO).

Technické normy (ČSN) nejsou závazné, nýbrž dobrovolné (viz zákon č. 22/1997 Sb. novelizovaný zákonem č. 71/2000 Sb.). Mohou se však stát „povinnými“, např. stanou-li se obsahem nějaké vyhlášky, například zabezpečující technické požadavky na výrobky.

Oborové normy (ON) pozbyly platnost dnem 31. prosince 1993 (§ 9 zákona č. 142/1991 Sb. o československých technických normách ve znění zákona č. 632/1992 Sb.). V Českém normalizačním institutu jsou všechny k dispozici v knihovně (Biskupský dvůr 5, Praha 1), je možno je zapůjčit či zkopírovat.

5.1. PRACOVNĚ PRÁVNÍ PŘEDPISY

Základním právním předpisem upravujícím pracovněprávní vztahy je zákon č. 262/2006 Sb., **zákoník práce** v platném znění pozdějších právních předpisů.

Nejčastějším způsobem vzniku pracovního poměru je pracovní smlouva.

Pracovní smlouva je dvoustranný právní akt, který musí splňovat určité formální náležitosti. Především je stanovena jeho písemná forma. Pouze v případech, kdy jde o sjednání pracovního poměru na dobu kratší než jeden měsíc, může být pracovní smlouva uzavřena i ústně.

V pracovní smlouvě je zaměstnavatel povinen se zaměstnancem dohodnout:

- druh práce, na který je zaměstnanec přijímán (funkce, činnost);
- místo výkonu práce (obec a organizační jednotka);
- den nástupu do práce (nejčastěji je používáno označení konkrétním datem, i když Zákoník práce (ZP) uznává i jiné způsoby, které nevzbuzují pochybnosti o tom, o který den se jedná.

Pokud by uvedené skutečnosti nebyly dohodnuty, není pracovní smlouva uzavřena. Kdyby však zaměstnanec počal pro zaměstnavatele s jeho vědomím pracovat, přestože nebyla výslovně dojednána některá z požadovaných ustanovení, považuje se pracovní smlouva za uzavřenou tzv. konkludentním jednáním (čin, z něhož lze soudit na určitý úmysl i když nejde o výslovný projev vůle).

V pracovní smlouvě lze sjednat i jiné skutečnosti vztahující se k pracovnímu poměru – odlišnou délku pracovní doby, směnnost a zejména mzdové podmínky (mzdové podmínky lze podle Zákona o mzdě sjednat v pracovní smlouvě, kolektivní smlouvě nebo v jiné smlouvě).

Zaměstnavatel může vyslat zaměstnance na dobu nezbytné potřeby na pracovní cestu, je-li tato podmínka dohodnuta v pracovní smlouvě.

Doba trvání pracovního poměru

Pracovní poměr se sjednává pracovní smlouvou zpravidla na dobu neurčitou. Stejně tak pokud není v pracovní smlouvě výslovně určena doba jeho trvání, považuje se pracovní poměr za sjednaný na dobu neurčitou.

V pracovní smlouvě lze také sjednat zkušební dobu, která činí maximálně 3 měsíce (může být sjednána i doba kratší). **Zkušební doba** musí být sjednána písemně, jinak je její sjednání neplatné. Neplatné je rovněž její dodatečné sjednání po termínu nástupu do práce, případně její dodatečné prodlužování.

Povinnosti zaměstnavatele před uzavřením pracovní smlouvy

Před uzavřením pracovní smlouvy je zaměstnavatel povinen seznámit zaměstnance s právy a povinnostmi, které by pro něho z pracovní smlouvy vyplynuly a s pracovními a mzdovými podmínkami, za nichž má práci konat.

V případě, že se jedná o zaměstnance, který je přijímán na funkci s hmotnou odpovědností za předměty a hodnoty svěřené k vyúčtování, uzavře se s ním současně s pracovní smlouvou i dohoda o hmotné odpovědnosti. Dohodu o hmotné odpovědnosti lze uzavřít pouze se zaměstnancem, který dosáhl 18 let věku.

Nejpozději při nástupu do práce musí být zaměstnanec seznámen s pravidly bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci a s protipožárními předpisy.

Při nástupu na pracoviště je vhodné předat zaměstnanci **popis pracovní pozice**, který může obsahovat:

- jak je práce nazvána a zařazena do mzdového systému;
- jaká je podstata práce, povinnosti a pravomoci, kdo a jak kontroluje a hodnotí práci;
- kde je práce zařazena v organizační struktuře, se kterými útvary spolupracuje, které činnosti řídí a kdo ji zastupuje;
- kde, na čem a s čím zaměstnanec pracuje a co je výsledkem jeho práce;
- jaké hlavní činnosti vykonává a jak dlouho;
- za jakých podmínek pracuje;
- kdo může práci vykonávat;
- co musí vykonavatel činnosti znát a umět.

Sjednaná mzda nesmí být nižší než minimální mzda, stanovená příslušným nařízením vlády.

Vedle sjednání mzdy v pracovní smlouvě, **lze mzdu sjednat v kolektivní smlouvě** v případě, že u zaměstnavatele působí odborová organizace a je vedeno kolektivní vyjednávání za účelem uzavření kolektivní smlouvy.

Mzdové formy nejsou závazně zaměstnavateli určeny ani vymezeny obecně závazným předpisem. Sjednávají se v kolektivní smlouvě, pracovní smlouvě nebo se stanoví ve vnitřním mzdovém předpisu.

Časová mzda je nejjednodušší formou mzdy a její výše je závislá na odpracované době.

Úkolová mzda je závislá na stupni plnění předem vytyčených úkolů, které lze vyjádřit:

- množstvím práce v materiálních jednotkách;
- množstvím práce v časových jednotkách;
- splněním určitého rozsahu prací.

Podílová mzda určuje podíl mzdy na realizovaných výkonech. Výkony mohou být libovolné číselně vyjádřitelné ekonomické nebo jiné veličiny (např. obrat a prodej).

Směšaná mzda vyjadřuje kombinaci časové a úkolové, popř. časové a podílové mzdy. Vzájemný podíl obou složek se určuje podle specifických podmínek pracoviště.

Mzdové složky

- a) základní mzdový tarif;
- b) stimulační složky mzdy.

Mezi stimulační složky mzdy patří např.:

- osobní ohodnocení;
- prémie (individuální, kolektivní);
- odměny (výkonové individuální, výkonové kolektivní, cílové, mimořádné, při pracovním nebo životním jubileu, stabilizační, věrnostní);
- podíly na hospodářských výsledcích;
- 13. a 14. plat.

Mzda – odměňování za práci, odměna za pracovní pohotovost a další podrobnosti jsou uvedeny v ZP § 109 - § 150

Ukončení pracovního poměru

Dohoda o rozvázání pracovního poměru uzavřená mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem (§ 49 ZP) patří mezi formálně nejjednodušší způsoby skončení pracovního poměru, jehož použití není zásadně zákonem omezeno. Pracovní poměr v tomto případě končí se souhlasem obou účastníků pracovního poměru, tj. zaměstnance a zaměstnavatele.

Účastníci se musí především dohodnout na dnu skončení pracovního poměru. Pracovní poměr pak končí sjednaným dnem. V dohodě musí být dále uvedeny důvody rozvázání pracovního poměru, požaduje-li to zaměstnanec.

Dohodu o rozvázání pracovního poměru uzavírají zaměstnavatel a zaměstnanec písemně. Jedno vyhotovení dohody vydá zaměstnavatel zaměstnanci.

Skončení pracovního poměru výpovědí

Výpověď může rozvázat pracovní poměr jak zaměstnavatel, tak zaměstnanec. Výpověď musí být dána písemně a doručena druhému účastníkovi, jinak je neplatná. Doručení výpovědi je tedy podmínkou její platnosti a je rozhodující pro stanovení běhu dob souvisejících s výpovědí.

Pracovní poměr skončí uplynutím výpovědní doby. Výpovědní doba je stejná pro zaměstnavatele i zaměstnance a činí dva měsíce. Výpovědní doba začíná běžet prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po doručení výpovědi a končí uplynutím posledního dne příslušného kalendářního měsíce (s výjimkami uvedenými v další části).

Výpověď daná zaměstnavatelem

Zaměstnavatel může dát zaměstnanci výpověď pouze z důvodů, uvedených v § 52 ZP.

Výpovědní důvod musí být konkretizován a patřičně zdůvodněn. Nedostačuje pouze uvést odkaz na příslušné ustanovení ZP.

Při výpovědi dané zaměstnanci z organizačních a zdravotních důvodů je organizace povinna ve spolupráci s úřadem práce mu účinně pomáhat při získání nového vhodného zaměstnání.

Zákaz výpovědi (§ 53 ZP)

Zaměstnavatel nesmí dát zaměstnanci výpověď v tzv. ochranné době, tj. v době, kdy by pro zaměstnance bylo značně obtížné nové zaměstnání získávat (těhotné ženy, zaměstnanec v pracovní neschopnosti atd.), anebo by se rozvázání pracovního poměru výpovědí jevílo jako nespravedlivé vzhledem k tomu, že zaměstnanec plní jiné povinnosti vůči společnosti (služba v ozbrojených silách, uvolnění pro výkon veřejné funkce).

Ochranná doba neboli zákaz výpovědi se neuplatňuje u výpovědi dané zaměstnanci při rušení a přemístění organizace nebo její části. Dále také v situacích, kdy zaměstnavatel může okamžitě zrušit pracovní poměr, pokud však nejde o zaměstnankyni na mateřské dovolené nebo o zaměstnance v době čerpání rodičovské dovolené do doby, po kterou žena je oprávněna čerpat mateřskou dovolenou a pro jiné porušení pracovní kázně, pokud nejde o těhotnou zaměstnankyni nebo zaměstnankyni či zaměstnance, kteří trvale pečují o dítě mladší než 3 roky.

Zaměstnanci se změnou pracovní schopností může dát zaměstnavatel výpověď jen s předchozím souhlasem úřadu práce, jinak je výpověď neplatná.

Výpověď daná zaměstnancem

Současná právní úprava umožňuje, aby zaměstnanec dal z pracovního poměru výpověď z jakéhokoliv důvodu nebo bez uvedení důvodu. Jeho výpovědní doba je dvouměsíční. O jejím běhu a o doručování platí totéž, co u výpovědi dané zaměstnavatelem.

Okamžité zrušení pracovního poměru

Okamžité zrušení pracovního poměru je mimořádným způsobem skončení pracovního poměru a zákoník práce dovoluje tímto způsobem rozvázat pracovní poměr pouze ve výjimečných situacích, kdy nelze ani na zaměstnavateli, ani na

zaměstnanci spravedlivě vyžadovat, aby pracovní poměr dále pokračoval a to ani do uplynutí výpovědní doby.

Pracovní poměr v tomto případě končí ihned, účinky okamžitého zrušení pracovního poměru nejsou časově posunuty až po uplynutí určité doby. Jde o velmi ostrý zásah do pracovního poměru a ZP stanoví řadu podmínek, na jejichž splnění je tento způsob rozvázání pracovního poměru vázán. Výjimečně může zrušit okamžitě pracovní poměr jak zaměstnavatel, tak i zaměstnanec, avšak pouze z důvodů uvedených v ZP.

Okamžité zrušení pracovního poměru ze strany zaměstnavatele (§ 55 ZP)

Zaměstnavatel může okamžitě zrušit pracovní poměr pouze v případech:

- jestliže byl zaměstnanec pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na dobu delší než jeden rok nebo pro úmyslný trestný čin spáchaný při plnění pracovních úkolů na dobu nejméně šesti měsíců; tohoto důvodu lze použít, až když nabylo soudní rozhodnutí právní moci;
- porušil-li zaměstnanec povinnost vyplývající z právních předpisů vztahujících se k ním vykonávané práci zvláště hrubým způsobem;

Zaměstnavatel nesmí okamžitě zrušit pracovní poměr s těhotnou zaměstnankyní, zaměstnankyní na mateřské dovolené, zaměstnancem nebo zaměstnankyní, kteří čerpají rodičovskou dovolenou.

Okamžité zrušení pracovního poměru zaměstnancem (§ 56 ZP)

Zaměstnanec může okamžitě zrušit pracovní poměr ve dvou případech:

- jestliže podle lékařského posudku nemůže dále konat práci bez vážného ohrožení svého zdraví a zaměstnavatel jej nepřevodl v době 15 dnů ode dne předložení tohoto posudku na jinou, pro něho vhodnou práci;
- pokud mu zaměstnavatel nevyplatil mzdu nebo náhradu mzdy do 15 dnů po uplynutí její splatnosti.

Zaměstnanec, který okamžitě zrušil pracovní poměr, má nárok na náhradu mzdy ve výši průměrného výdělků za výpovědní dobu, tj. za dobu 2 měsíců.

Okamžité zrušení pracovního poměru musí zaměstnavatel i zaměstnanec provést písemně a musí v něm být skutkově vymezen důvod, aby jej nebylo možno zaměnit s jiným, a musí být doručeno druhému účastníku. Uvedený důvod nesmí být dodatečně měněn.

Zrušení pracovního poměru ve zkušební době (§ 66 ZP)

Zvláštním způsobem je upraveno skončení pracovního poměru ve zkušební době. Zrušit pracovní poměr ve zkušební době může jak zaměstnanec, tak i zaměstnavatel kdykoliv během zkušební doby a to bez uvedení důvodu.

Skončení pracovního poměru na dobu určitou (§ 65 ZP)

U pracovního poměru sjednaného na dobu určitou oba účastníci již při uzavírání pracovní smlouvy projevili souhlas s tím, aby pracovní poměr trval pouze po určitou smluvně vymezenou dobu. Pracovní poměr na dobu určitou končí uplynutím této doby.

Pokračuje-li zaměstnanec po uplynutí sjednané doby s vědomím zaměstnavatele dále v konání prací, mění se pracovní poměr uzavřený na dobu určitou v pracovní poměr uzavřený na dobu neurčitou.

V případě, že pracovní smlouva neobsahuje údaje o právech a povinnostech vyplývajících z pracovního poměru, je povinností zaměstnavatele písemně zaměstnance o těchto právech a povinnostech informovat a to v termínu nejpozději do 1 měsíce od vzniku pracovního poměru. Totéž se vztahuje i na změnu těchto údajů, tzn., je třeba informovat zaměstnance o změnách do 1 měsíce po jejich vzniku.

Informace musí obsahovat:

- a) jméno zaměstnance a název a sídlo zaměstnavatele;
- b) bližší označení druhu a místa výkonu práce;
- c) nárok na délku dovolené na zotavenou, popř. uvedení způsobu určování nároku na dovolenou (do kdy žádat, koho);
- d) údaj o výpovědních dobách;
- e) údaj o mzdě a způsobu odměňování, splatnosti mzdy (např. měsíčně pozadu), termínu výplaty mzdy (konkrétní termín), místu a způsobu vyplácení mzdy;

- f) stanovení týdenní pracovní doby a rozvržení pracovní doby.

Tuto svoji povinnost zaměstnavatel splní také tím, že údaje uvedené pod bodem c), d) a f) mohou být nahrazeny odkazem na kolektivní smlouvu nebo vnitřní předpis příp. příslušný pracovněprávní předpis.

Podle platných ustanovení ZP mají zaměstnanci právo na informace a projednání. Zaměstnavatel je povinen informovat zaměstnance a jednat s nimi přímo, nepůsobí-li u něho příslušný odborový orgán nebo rada zaměstnanců nebo zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Projednáním se rozumí jednání mezi zaměstnavatelem a zaměstnanci, popřípadě jednání mezi zaměstnavatelem a zástupci zaměstnanců, za účelem dosažení shody.

Zaměstnavatel je povinen informovat zaměstnance o:

- a) ekonomické a finanční situaci zaměstnavatele, důsledcích jeho činnosti na životní prostředí a jeho ekologických opatřeních;
- b) převodu zaměstnavatele, jeho části nebo úkolů a činností k jinému zaměstnavateli;
- c) právním postavení zaměstnavatele a jeho změnách, vnitřním uspořádání a osobě oprávněné jednat za zaměstnavatele;
- d) pracovněprávních vztazích a uskutečněných změnách v předmětu činnosti zaměstnavatele;
- e) pravděpodobném vývoji zaměstnanosti u zaměstnavatele;
- f) zamýšlených strukturálních změnách, racionalizačních nebo organizačních opatřeních a opatřeních v souvislosti s hromadným propouštěním zaměstnanců podle § 62 - § 64 ZP;
- g) stavu a struktury zaměstnanců, základních otázkách pracovních podmínek a jejich změnách;
- h) bezpečnosti a ochraně zdraví při práci v rozsahu stanoveném v části páté ZP.

Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr

Pracovněprávní vztah může vzniknout nejen na základě pracovní smlouvy, ale za podmínek stanovených v § 74 a následujících ZP i na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Mezi tyto dohody patří **dohoda o pracovní činnosti** a **dohoda o provedení práce**. Dohody jsou zvláštním druhem smluv, které

sice patří do oblasti pracovního práva, avšak jejich uzavřením zásadně nevzniká pracovní poměr. Tyto pracovněprávní vztahy **jsou pouze formami doplňkovými, výjimečnými**. Dohody se od pracovní smlouvy liší zejména odlišným vymezením pracovního závazku. **Fyzické osoby** se nezavazují konat práce určitého druhu podle pokynů zaměstnavatele, ve stanovené době a na stanoveném místě, ale **zavazují se k určité pracovní činnosti nebo splnění pracovního úkolu**, přičemž zpravidla nejsou vázány způsobem typickým pro pracovní poměr (pracovní doba, průběžné řízení pracovní činnosti ze strany zaměstnavatele apod.).

Dohoda o pracovní činnosti

Dohodu o pracovní činnosti lze uzavřít na **zabezpečení výjimečných úkolů nebo potřeb** za předpokladu, že je práce vykonávána v průměru do poloviny stanovené týdenní pracovní doby. Až do rozsahu stanovené týdenní pracovní doby lze na základě dohody o pracovní činnosti vykonávat práci, jde-li o:

- práce k zabezpečení naléhavých zvýšených úkolů zaměstnavatele, nepřesahující dobu tří měsíců v kalendářním roce, jestliže splnění těchto úkolů vyžaduje dočasné nárazové hromadné výpomoci zaměstnanců;
- výpomoc občanů zabezpečovanou obcemi ke zvelebování obcí a zaměstnanec není v téže době zaměstnán v jiných pracovněprávních nebo obdobných vztazích v celkovém rozsahu přesahujícím polovinu stanovené týdenní pracovní doby.

Dohodu je zaměstnavatel povinen uzavřít písemně, jinak je neplatná. Sjednává se na dobu určitou nebo neurčitou.

Dohoda o provedení práce

Dohodu o provedení práce lze uzavřít, jestliže **předpokládaný rozsah pracovního úkolu, na který se dohoda uzavírá, není vyšší než 150 hodin v kalendářním roce**. Uzavírá-li zaměstnavatel s touž fyzickou osobou více těchto dohod v kalendářním roce, rozsah pracovních úkolů se sčítá a nesmí překročit stanovených 150 hod. Dohodu lze sjednat písemně i ústně. Před provedením pracovního úkolu lze dohodu zrušit dohodou stran.

5.2. BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

Na základě Zákoníku práce – zákon č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů má zaměstnavatel v oblasti bezpečnosti práce povinnosti uvedené v § 101 až § 108. Zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce.

Péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci uložená zaměstnavateli podle ZP nebo zvláštními právními předpisy je nedílnou a rovnocennou součástí pracovních povinností vedoucích zaměstnanců na všech stupních řízení v rozsahu pracovních míst, která zastávají.

Další důležitá povinnost zaměstnavatele vyplývá z § 102 a týká se prevence rizik. Zaměstnavatel je povinen vyhledávat rizika, zjišťovat jejich příčiny a zdroje a přijímat opatření k jejich odstranění. V praxi není účelné, aby bylo vyhodnoceno přílišné množství rizik s malou pravděpodobností skutečného nebezpečí vzniku úrazu. Proto je nutné pravidelně kontrolovat úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a věnovat se zejména vyhodnocování a eliminaci rizik s nejvyšší pravděpodobností vzniku úrazu.

Vyhodnocení rizik a prevenci rizik zaměstnavatel zajišťuje, pokud není sám odborně způsobilý, pracovníkem odborně způsobilým.

Oblast školení, zdravotní péče, lékařských prohlídek, zvláštních pracovních podmínek, používání bezpečnostních značek a signálů, ochranných pracovních prostředků, ochranných nápojů, povinností zaměstnavatele při pracovních úrazech a nemocech z povolání je obsahem § 103 až § 105 Zákoníku práce.

Předpisy důležité pro tuto oblast:

- zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, ve znění pozdějších předpisů,

- Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., který se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci **včetně váhových limitů a energetického výdeje** při manipulaci s materiálem,
- Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 288/2003 Sb. týkající se **práce těhotných žen a mladistvých**,
- Ustanovení ČSN 269030 o podmínkách ukládání materiálu ve skladových prostorách,
- **Osobní ochranné pracovní pomůcky** je zaměstnavatel povinen poskytovat podle zákoníku práce na základě metodiky uvedené v Nařízení vlády č. 495/2001 Sb. Povinností zaměstnavatele je i zajištění údržby a čištění poskytnutých OOPP,
- Dále je také vhodné se seznámit s nařízením vlády č. 21/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na osobní ochranné prostředky a nařízením vlády č. 405/2004,
- Sb., Sb., kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálu,
- Každý zaměstnavatel je také povinen provést **kategorizaci prací u všech činností**, které jsou u něho vykonávány. Tato povinnost je zakotvena v zákoně č. 258/200 o Ochráně veřejného zdraví a v zák. č. 432/2003 Sb.

Základní seznam dokumentace, který vyplývá ze zákonných předpisů a musí být ve firmě zpracován a uložen mj. i pro případnou kontrolu:

- záznamy ze školení (osnova, časový plán/rozvrh, presenční listina, kdo školil, plán školení),
- protokol o zhodnocení rizik pracoviště,
- záznam o určení kategorií práce,
- karty osobních ochranných prostředků, které se stanoví na základě výsledku zhodnocení rizik pracoviště,
- místní řád skladu – kde je aktuální,
- záznamy z kontrol a revizí - elektro, plyn, komíny, hromosvody, kotelny, zdvihací zařízení atd.,

- záznamy o ostatních školeních (řidiči, obsluha vysokozdvížných vozíků, jeřábníci, vazači, svářeči),
- plán školení,
- plán revizí a údržby,
- záznam o zdravotních prohlídkách (kde jsou požadovány),
- kniha úrazů nebo jiný dokument vedení záznamů o úrazech a jejich hlášení,
- kniha regálů (kde je sklad s regály),
- kniha regálů (kde je sklad s regály),
- doklady o certifikaci přidělovaných osobních ochranných pomůcek a prostředků a jejich evidence,
- technická dokumentace strojů a zařízení a případně místní provozní bezpečnostní předpis,
- dokumentace o vybavení pracoviště prostředky k poskytnutí první pomoci a přivolání,
- zdravotnická záchranná služba (tj. lékárníčka, vyvěšená telefonní čísla, stanovený pracovník pro první pomoc a doplňování lékárníčky),
- doklad o dodržování pracovní doby, přestávek na jídlo a oddech, bezpečnostních přestávek při řízení motorového vozidla (evidence docházky, kniha jízd).

Tento seznam není vyčerpávající. S ohledem na typ činnosti, strukturu organizace, charakter pracovišť a dalších faktorů se mohou některé povinnosti a dokumenty lišit.

5.3. PROTIPOŽÁRNÍ OCHRANA

Ustanovení § 3 zákona č. 133/1985 Sb. (úplné znění – zákon č. 67/2001 Sb.) o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů a příslušná ustanovení vyhlášky MV

ČR č. 246/2001 Sb. o požární prevenci popisují **zřízení a činnost preventivních požárních hlídek.**

Seznam dokumentů, který musí být ve firmě zpracován a uložen:

- dokumentace školení zaměstnanců, vedoucích pracovníků, požárních hlídek - tématický plán, presenční listina, kdo skolil, plán školení,
- dokumentace o začlenění do kategorie činnosti (požární zpráva),
- směrnice k zabezpečování požární ochrany,
- požární řady pracovišť (musí být vyvěšeny),
- požární poplachové směrnice (musí být vyvěšeny),
- evakuační plán v textové a grafické části (musí být 1x uložen u přísl. Hasičského záchranného sboru, 1x v podniku),
- tématický plán a časový rozvrh odborné přípravy požárních hlídek,
- požární kniha (se zápisy – nejméně 1x za rok, ale obvykle 1x za 3 měsíce),
- směrnice pro obsluhu elektrických spotřebičů,
- směrnice a jmenovací dekret pro požární hlídku,
- záznamy z revizí elektroinstalace, elektrospotřebičů, plynové instalace a plynových spotřebičů včetně kouřovodů, požární signalizace, hasících přístrojů, požárních hydrantů, tlakových nádob a dalších zařízení.

Tento seznam není vyčerpávající. S ohledem na typ činnosti, strukturu organizace, charakter pracovišť a dalších faktorů se mohou některé povinnosti a dokumenty lišit.

5.4. HYGIENICKÉ PŘEDPISY

Vyhláška ministerstva zdravotnictví č. 432/2003 Sb. stanoví kritéria, faktory a limity pro **zařazování prací do 4 kategorií**. Kategorizace vyjadřuje souhrnné hodnocení úrovně zátěže zaměstnance faktory rozhodujícími ze zdravotního hlediska o kvalitě pracovních podmínek. Kategorizace se provádí na základě zhodnocení výskytu

rizikovosti faktorů, které mohou ovlivnit zdraví zaměstnanců a úroveň zabezpečení jejich ochrany.

5.5. EKOLOGICKÉ STANDARDY

Základní povinnosti provozovatele v rámci IPCC (integrovaná prevence a kontrola):

- provozovat zařízení v souladu s vydaným integrovaným povolením (**integrované povolení** – rozhodnutí, kterým se stanoví podmínky k provozu zařízení a které se vydává namísto rozhodnutí, stanovisek, vyjádření a souhlasů vydávaných v oblasti ochrany životního prostředí a ochrany veřejného zdraví),
- ohlásit úřadu plánovanou změnu zařízení,
- spolupracovat s příslušnými správními úřady při kontrole dodržování podmínek integrovaného povolení,
- neprodleně hlásit úřadu všechny mimořádné situace, havárie a havarijní úniky znečišťujících látek do ŽP,
- vést evidenci údajů o plnění závazných podmínek provozu integrovaného povolení,
- neprovozovat činnost bez schváleného integrovaného povolení.

6. PRAKTICKÁ PRAVIDLA PRO CHOVÁNÍ A JEDNÁNÍ ČESKÝCH PODNIKATELŮ V OBORU

6.1. TECHNICKÉ POŽADAVKY NA VÝROBKY

Stanovené technické požadavky při kusovém ověřování stanovené střelné zbraně stanoví příloha č. 1 vyhlášky č. 335/2004 Sb. o ověřování střelných zbraní, střeliva a

pyrotechnických předmětů, kde jsou také uvedeny správní poplatky za jednotlivé činnosti.

Prohlídka stanovené střelné zbraně před zkušební střelbou:

- stanovená střelná zbraň nesmí před zkušební střelbou vykazovat stopy koroze, černicí nebo jiné lázně, nesmí mít poškozenou pažbu a její označení musí souhlasit.

Stanovená střelná zbraň nesmí mít zejména:

- a) výrobní vady ve vývrtnu a v nábojové komoře, jako jsou prohlubně, rysky, prolomeniny a jiné vady viditelné pouhým okem,
- b) nedostatečně vyleštěný vývrt hlavně a povrch nábojové komory ztěžující odhalení případných závad vzniklých zkušební střelbou; v případě pochybností se kontroluje dodržení přípustné drsnosti povrchu Ra, která smí být nanejvýš 1 mikrometr ve vývrtnu hlavně a 1,8 mikrometru v nábojové komoře,
- c) ohnutou hlaveň nebo hlaveň s náznaky vydutí a jiných deformací,
- d) vměstky, praskliny, porézni nebo necelá a dodatečně zavařovaná místa na částech stanovené střelné zbraně,
- e) nesprávně ustavené nebo spájené hlavně, háky a lišty,
- f) vady způsobené mechanickými a tepelnými výrobními operacemi, které mohou nepříznivě ovlivnit pevnost a funkci stanovené střelné zbraně,
- g) závěr nebo dnový šroub, jejichž konstrukce, dimenzování a materiál neodpovídají účelu stanovené střelné zbraně.

Důležité rozměry stanovené střelné zbraně z hlediska bezpečnosti, závěrové vůle, uzamykací vůle a tloušťky stěn hlavně musí odpovídat hodnotám stanovených rozhodnutími stálé kanceláře nebo stanoveným technickým požadavkům nebo určených úřadem. U stanovené střelné zbraně nabíjené ústím hlavně musí průměr zátravky odpovídat stanoveným technickým požadavkům.

Stanovené střelné zbraně nesmí vykazovat:

- a) nesprávnou funkci závěrového, spoušťového, bicího, pojistného nebo vyhazovacího ústrojí (u zbraní nabíjených zezadu),
- b) nesprávnou funkci a chod revolverového válce,

- c) nesprávnou funkci zažehovacího ústrojí (u stanovené střelně zbraně nabíjené ústím hlavně),
- d) sklon k samospuštění při nabíjení,
- e) příliš nízký odpor spouště neodpovídající stanoveným technickým požadavkům (s výjimkou terčových a sportovních stanovených střelných zbraní),
- f) závady v provedení, opracování a chodu úderníku a zápalníku,
- g) nedostatečné držení kohoutu nebo podobného bicího prvku v jeho záchytu.

Podmínky zkušební střelby

Zkušební střelba se provádí na úplně dohotovené stanovené střelné zbraně před střeleckou zkouškou prováděnou předkladatelem. Za úplně dohotovené se též považují stanovené střelné zbraně, na kterých bude ještě provedena rybina nebo povrchová úprava černěním nebo jiným způsobem. Úřad stanoví, zda bude ověřovat stanovenou střelnou zbraň s povrchovou úpravou nebo bez této úpravy. Stanovené střelné zbraně nabíjené ústím hlavně musí být vybavené zažehovacím ústrojím a jejich samostatně dodávané hlavně musí mít zátravku a definitivní dnový šroub.

Předkladatel musí předložit stanovenou střelnou zbraň ke zkoušce v takovém stavu, aby byla schopna bezpečné střelby a s pažbou. Úřad může v odůvodněných případech povolit předkladateli předložení stanovené střelné zbraně bez pažby. Jde-li o samostatnou hlaveň, je předkladatel povinen předložit závěr umožňující provedení zkoušky nebo hlaveň, jde-li o samostatný závěr.

Zkušební střelba se provádí zkušebními náboji, které svým provedením, tlakem, popřípadě energiemi střely odpovídají jak jmenovitými hodnotami, tak statisticky vyhodnocenými nerovnostmi stanoveným technickým požadavkům. Zkušební náboje pro ověřování brokovnic musí navíc splňovat stanovený průměr a hmotnost náplně broků obsažených v náboji. Zkušební náboje smějí být použity při teplotě ovzduší 15 až 25 °C.

Tlaky zkušebních nábojů se měří buď tlakoměrnými válečky (crusher) nebo mechanicko-elektrickými (piezo) snímači při teplotě prachové náplně (20 +/- 2)° C. Je-li místo hodnoty tlaku udána energie střely, měří se při téže teplotě ústřední rychlost střely, z níž se vypočte ústřední energie. Vlastnosti a rozměry tlakoměrných

válečků a mechanicko-elektrických snímačů (včetně vlastností měřicích souprav), jakož i metodika měření, způsob kalibrování a vyhodnocování výsledků měření musí odpovídat stanoveným technickým požadavkům.

Použité tlakoměrné hlavně musí svými rozměry, konstrukcí a vlastnostmi odpovídat stanoveným technickým požadavkům. Jednotlivé druhy stanovených střelných zbraní nebo jejich samostatně dodávaných částí se podrobí střelbě zkušebními náboji takto:

Brokové hlavně nabíjené zezadu, s délkou nábojové komory menší než 73 mm a určené na brokové náboje se zkoušejí dvěma výstřely na hlaveň nebo třemi náboji s ocelovými broky u zbraní, ve kterých se používají ocelové broky. Rozměry a tvrdost broků a hmotnost brokové náplně udávají předpisy stálé kanceláře. Tyto brokové náboje musí splňovat předepsané tlaky (nebo tlaky vyšší) na předepsaných místech hlavně. Pro ověření funkce opakovací nebo samonabíjecí stanovené střelné zbraně se navíc vystřelí nejméně jeden spotřební náboj z každé hlavně. Předepsanými tlaky v MPa se rozumí střední hodnota maximálního tlaku zjišťovaná mechanicko-elektrickými snímači.

Zkušební značky stanovených střelných zbraní, stanoveného střeliva a pyrotechnických výrobků jsou uvedeny v bodě 7.1.

Výbušniny musí splňovat základní požadavky na bezpečnost stanovené v příloze č. 1 nařízení vlády č. 358/2001 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na výbušniny pro civilní použití při jejich uvádění na trh.

Základní požadavky stanovené v příloze č. 1 k tomuto nařízení se považují za splněné, pokud jsou výbušniny ve shodě s harmonizovanými českými technickými normami, popřípadě se zahraničními technickými normami přejímajícími v členských státech Evropské unie harmonizované evropské normy. Všechny výbušniny musí být po celou dobu, po kterou se s nimi má nakládat, v souladu se základními požadavky na bezpečnost stanovenými v příloze č. 1 k nařízení č.358/2001 Sb. Výbušniny, které tomuto požadavku nevyhovují, musí být zničeny.

Všeobecné požadavky na bezpečnost

Každá výbušnina musí být navržena, vyrobena a dodávána tak, aby za běžných a předvídatelných podmínek, zejména s ohledem na bezpečnostní předpisy a běžné postupy, až do doby svého použití co nejméně ohrožovala bezpečnost života a zdraví člověka, a aby se zabránilo škodám na majetku a životním prostředí. Každá výbušnina musí mít výkonnost uvedenou výrobcem, aby byla zabezpečena co největší bezpečnost a spolehlivost. Každá výbušnina musí být navržena a vyrobena tak, aby při použití vhodné techniky ji bylo možno zneškodnit způsobem, jehož vliv na životní prostředí je co nejmenší.

Zvláštní požadavky na bezpečnost

Každá výbušnina musí být vyzkoušena za skutečných podmínek. Pokud to není možné provést v laboratoři, je nutno provádět zkoušky za podmínek, za kterých má být výbušnina používána. Dále uvedené informace a popřípadě i vlastnosti je nutno zkoušet a považovat za minimální:

- a) popis a charakteristické vlastnosti výbušniny, včetně chemického složení, stupně homogenizace, popřípadě také rozměry a zrnitost,
- b) fyzikální a chemická stabilita výbušniny za všech podmínek okolního prostředí, kterým může být vystavena,
- c) citlivost k nárazu a tření,
- d) slučitelnost všech složek s ohledem na jejich fyzikální a chemickou stabilitu,
- e) chemická čistota výbušniny,
- f) odolnost výbušniny proti vlivu vody, pokud je výbušnina určena pro použití ve vlhkém nebo mokřém prostředí a pokud její bezpečnost nebo spolehlivost může být nepříznivě ovlivněna vodou,
- g) odolnost vůči nízkým a vysokým teplotám, pokud je výbušnina určena ke skladování nebo používání při těchto teplotách a pokud její bezpečnost nebo spolehlivost může být nepříznivě ovlivněna ochlazením nebo zahřátím některé složky nebo výbušniny jako celku,

- h) vhodnost výbušniny pro použití v nebezpečném prostředí (například výbušné prostředí, horké předměty), pokud je výbušnina určena pro použití v takových podmínkách,
- i) zabezpečení proti předčasné či neúmyslné iniciaci nebo zapálení,
- j) správné nabíjení a fungování výbušniny při používání ke stanovenému účelu,
- k) vhodné pokyny, a je-li to nezbytné, i značení upozorňující na bezpečné zacházení, skladování, používání a zneškodňování, a to v úředním jazyku nebo jazycích členského státu příjemce,
- l) schopnost výbušniny, jejího obalu a ostatních složek odolávat poškození během skladování až do výrobcem uvedeného data spotřeby,
- m) označení všech zařízení a pomůcek potřebných pro spolehlivé a bezpečné fungování výbušniny.

Jednotlivé skupiny výbušnin musí také splňovat alespoň tyto požadavky:

Trhaviny

- a) Navržený způsob iniciace musí zajišťovat spolehlivou a úplnou detonaci nebo deflagraci výbušniny. V případě černého prachu je třeba kontrolovat schopnost deflagrace.
- b) Trhaviny ve formě náložek musí přenášet detonaci bezpečně a spolehlivě z jedné náložky na druhou.
- c) Zplodiny vznikající během výbuchu důlních trhavin smějí obsahovat oxid uhelnatý, oxidy dusíku a další plyny, páry nebo polétavé pevné zbytky pouze v množstvích, která za běžných provozních podmínek nepoškozují zdraví.

Bleskovice, zápalnice a rázové trubice

- a) Obal bleskovic a zápalnic musí mít potřebnou mechanickou pevnost a zajišťovat dostatečnou ochranu výbušné náplně při běžném mechanickém namáhání. Je nezbytné, aby rázové trubice svou funkcí neiniciovaly trhaviny a měly přiměřenou pevnost v tahu.
- b) Doby hoření zápalnice musí být vyznačeny a musí být spolehlivě dodrženy.

c) Bleskovice musí být schopny spolehlivé iniciace, musí mít dostatečnou iniciační schopnost a musí splňovat požadavky na skladování i ve zvláštních klimatických podmínkách.

Rozbušky (včetně časových rozbušek) a bleskovicové zpoždovače

a) Rozbušky musí spolehlivě iniciovat detonaci trhavin, pro které jsou určeny, za všech předvídatelných podmínek použití.

b) Bleskovicové zpoždovače musí být spolehlivě iniciovány.

c) Iniciační mohutnost nesmí být nepříznivě ovlivněna vlhkostí.

d) Doby zpoždění časových rozbušek musí mít takový rozptyl, aby pravděpodobnost překrývání sousedních časových stupňů byla v povolené toleranci.

e) Elektrické vlastnosti elektrických rozbušek musí být uvedeny na obalu (tím se rozumí bezpečný proud, odpor a další).

f) Požaduje se, aby izolace přívodních vodičů elektrických rozbušek byla podle podmínek použití mechanicky pevná, odolná proti klimatickým vlivům i elektrických průrazům. Musí umožňovat pevné uchycení v rozbušce.

Střeliviny a tuhé pohonné hmoty

a) Tyto látky nesmějí, pokud jsou používány v souladu s určeným účelem, detonovat.

b) Střeliviny (například na bázi nitrocelulózy) musí být, pokud je to nutné, stabilizovány proti rozkladu.

c) Tuhé pohonné hmoty v lisované nebo lité formě nesmějí obsahovat žádné nežádoucí trhliny nebo vzduchové bubliny, které nepříznivě ovlivňují jejich fungování.

7. OSTATNÍ

7.1. ZKUŠEBNÍ ZNAČKY ČESKÉHO ÚŘADU PRO ZKOUŠENÍ ZBRANÍ A STŘELIVA

Národní orgány zkoušejí podle předpisů vydávaných Stálou kanceláří úmluvy civilní zbraně a střelivo, označují je národními značkami a tyto značky jsou uznávány státy úmluvy.

8. NEJČASTĚJŠÍ DOTAZY MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKATELŮ V OBORU

Kam se nemůže nosit zbraň?

Tam, kde je nošení zbraně zakázáno jiným zákonem (budovy soudů, hromadné dopravní prostředky).

Jakým způsobem je možno nakupovat zbraně a střelivo v cizině?

Zákon upravuje podmínky trvalého dovozu zbraně kategorie A, B nebo C v §45. Zbraň nebo střelivo lze dovést do republiky na základě povolení k dovozu, tj. Zbrojní průvodní list pro trvalý dovoz zbraně nebo střeliva.

Koupě a dovoz zbraní ve skupině C (brokovnice, kulovnice) ze států EU?

Zbraň kategorie C je možno podle §45 zákona o zbraních a střelivu trvale dovést na území ČR pouze na základě povolení k dovozu tj. Zbrojní průvodní list pro trvalý dovoz zbraně nebo střeliva.

Zda je povoleno střelivo Federál EFMJ?

Je nutno se obrátit se zařazením střeliva do kategorie na Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva.

9. LITERATURA

- ČSN 39 5002-1 Civilní střelné zbraně a střelivo,
ČSN 39 5002-2 Mechanické zbraně,
ČSN 39 5003 Civilní palné zbraně,
ČSN 39 5004 Expanzní přístroje,
ČSN 39 5005 Zkoušení civilních palných zbraní,
ČSN 39 5006 Zkoušení civilních vzduchovek,
ČSN 39 5007 Zkoušení loveckých a sportovních zbraní,
ČSN 39 5011 Povrchová ochrana lov. a sportovních zbraní,
ČSN 39 5020 Náboje a vývrty hlavní,
ČSN 39 5022 Lovecké zbraně,
ČSN 39 5045 Pistolové a revolverové zbraně,
ČSN 39 5060 Zbraně pro civilní potřebu,
ČSN 39 5061 Zbraně pro civilní potřebu,
ČSN 39 5111 Zbraně pro civilní potřebu, náboje,
ČSN EN 268 (668103) Střelivina pro spotřební střelivo. Požadavky a metody zkoušení,
ČSN ISO 31-0 Veličiny a jednotky,
ČSN 39 5105 Zkoušení střeliva,
ČSN 39 5106 Kontrola střeliva,
ČSN 39 5118 Střelivo pro plynové zbraně,
ČSN 25 3101 Hladké kalibry pro díry a hřídele,
ČSN 25 3102 Kalibry hladké pro rozměry do 500 mm,
ČSN 66 8101 Bezdýmné (koloidní) prachy pro náboje a nábojky civilní potřeby,
ČSN 66 8102-4 Bezdýmné prachy. Metody zkoušení. Stanovení rozměrů elementů,
ČSN EN 13857 – 1 (66 8005) Výbušniny pro civilní použití – část 1: Názvosloví
ČSN 73 5530 Sklady výbušin a výbušných předmětů,

- Použití zbraně a zákon – Ivo Hrazdára, Libor Kovárník, František Novotný /2000/
- CD – Zbraně, střelivo, střelnice, výbušniny - 05/2005 - rfulin@seznam.cz
- Směrnice Rady Evropských společenství č. 91/477/EHS ze dne 18. června 1991 o kontrole nabývání zbraní a střeliva,
- Směrnice Rady Evropských společenství č. 93/15/EHS ze dne 5. dubna 1993 o harmonizaci předpisů o uvádění do oběhu a dozoru nad výbušninami pro civilní použití,
- Směrnice Evropského Parlamentu a Rady č. 99/42/ES, kterou se provádí postup pro, uznání dokladů o vzdělání pro profesní činnosti, upravené směrnicemi o liberalizaci a o přechodných opatřeních a kterou se doplňuje obecný systém uznávání dokladů o vzdělání,
- Zákon ČNR č. 61/1988 Sb. o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů (poslední novela zákonem č. 3/2005 Sb.),
- Nařízení vlády č. 358/2001 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na výbušniny pro civilní použití při jejich uvádění na trh, ve znění Nařízení vlády č. 416/2003 Sb.,
- Vyhláška ČBÚ č. 72/1988 o výbušninách a č. 174/1992 o pyrotechnických výrobcích,
- Normy NATO - STANAG 4441 a 4123,
- Směrnice 67/548 EHS ve znění Směrnice 93/72/EHS, týkající se klasifikace, balení a označování nebezpečných látek,
- Předpisy o výbušninách I – Montanex s.r.o., Praha 1992,
- Trhacia technika – Montanex a.s., Ostrava 1996,
- Ant. Klůc, Dana Zlatohlávková – Život pyrotechnika, Ardent, Brno 2002,
- Hornická ročenka 2004.

10. PŘÍLOHY

10.1. KONTAKTNÍ ADRESY PROFESNÍCH SVAZŮ A ŽIVNOSTENSKÝCH SPOLEČENSTEV V OBORU

Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva – www.cuzzs.cz

Český normalizační institut – www.cni.cz

Český báňský úřad – www.cbubsb.cz

Asociace výrobců a prodejců zbraní a střeliva – www.guns.cz

Asociace evropských výrobců sportovního střeliva (AFEMS)- www.afems.org

Společnost pro trhací techniku a pyrotechniku – www.sttp.cz

Soudní znalci - jejich obsáhlý seznam je uveden na CD – Zbraně, střelivo, střelnice, výbušniny- 05/2005 rfulin@seznam.cz. Seznam soudních znalců je zveřejněn také na internetových stránkách www.justice.cz.

Soudní znalec v oboru střelivo a výbušniny se specializací na výbušniny, pyrotechniku a ohňostroje: Ing. Dr. Jiří Chládek, Sulova 1247, 156 00 Praha Zbraslav, e-mail: info@chladek.cz, tel/fax: 257922907, mobil: 602343958

10.2. PERIODIKA ZABÝVAJÍCÍ SE OBOREM

Střelecká revue – měsíčník, Křížkova 35, Praha 8, e-mail - streleckarevue@pvsp.cz,

Střelecký magazín – měsíčník, adresa dtto, e-mail - streleckymagazin@pvsp.cz,

Zbraně a náboje, Bohdalecká 6, Praha 10, www.rf-hobby.cz.

10.3. UŽITEČNÉ INTERNETOVÉ ADRESY

Inspektorát pro zbraně, střelivo, výbušniny a drogy,

Milánská 409, Praha 10, tel. 974 821 300, www.mvcr.cz

LEX - Sdružení na ochranu práv majitelů zbraní – www.gunLEX.cz

10.4. VYBRANÉ INFORMACE O ZMĚNÁCH V SOUVISEJÍCÍCH PRÁVNÍCH PŘEDPISECH

Výzkum, výroba, ničení, zneškodnění, zpracování, nákup a prodej výbušnin:

a) Přehled legislativy

- **Vyhláška č. 199**, kterou se mění vyhláška Českého báňského úřadu č. 72/1988 Sb., o používání výbušnin

- **ČSN 33 2030** Elektrostatika – Směrnice pro vyloučení nebezpečí od statické elektřiny,

- **Vyhláška č. 200**, kterou se mění vyhláška Českého báňského úřadu č.99/1995 Sb., o skladování výbušnin,

- **ČSN 33 2040**, ochrana před účinky elektromagnetického pole 50Hz v pásmu vlivu zařízení elektrizační soustavy.

b) Stručný popis změn

Vyhláška č. 199 (účinnost od 16. května 2006), kterou se mění vyhláška Českého báňského úřadu č. 72/1988 Sb., o používání výbušnin, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška v části první zpřesňuje Všeobecná ustanovení, kde uvádí, že změna reaguje na postup v poskytování informací v oblasti technických norem a předpisů a pravidel pro služby informační společnosti, ve znění směrnice 98/48/ES.

První změna v § 24 reaguje na základní pravidla při zacházení s výbušninami a pomůckami v prostředí s nebezpečím požáru nebo výbuchu výbušnin a doplňuje příslušnou českou technickou normu pro činnost v daném prostředí. Jedná se o ČSN

EN 33 23 40 Elektrická zařízení v prostředcích s nebezpečím požáru nebo výbuchu výbušnin.

Druhá změna je v § 25, kde je stanoveno, že funkční spolehlivost roznětic a ohmmetrů musí být přezkoušena v souladu s podmínkami stanovenými výrobcem.

Třetí změna je v § 27, kde se rozšiřuje povinnost pro skladníka či střelmistra v kontrole správnosti údajů v zápise v evidenčních záznamech evidence výbušnin.

Poslední změnou v § 61 se zpřísnují opatření při ochraně před nebezpečnými účinky statické elektřiny v souladu s ČSN EN 33 20 30.

ČSN 33 2030, Název: Elektrostatika – Směrnice pro vyloučení nebezpečí od statické elektřiny.

Tento dokument je Směrnicí pro vyloučení nebezpečí iniciace a úrazu elektrickým proudem v důsledku statické elektřiny. Procesy, které nejčastěji způsobují problémy se statickou elektřinou, jsou popsány detailně. Mezi tyto procesy patří manipulace s různými typy pevných látek, kapalin, prachů, plynů, aerosolů a výbušnin. Pro každý případ jsou definovány zdroje a povaha nebezpečí od statické elektřiny a jsou uvedeny specifická doporučení pro tyto případy.

Základní informace o vytváření nežádoucí statické elektřiny v pevných materiálech, kapalinách, plynech, výbušninách a rovněž na osobách, společně s popisem jak vznikající náboje způsobují vznícení nebo úraz elektrickým proudem, jsou uvedeny v přílohách A-D.

Předpisy týkající se bezpečnosti a elektrostatiky používají mnoho vlastností pro specifikaci vodivosti materiálů. Různé předpisy a různá průmyslová odvětví používají rozdílné vlastnosti; a i když jsou používány stejné vlastnosti, jejich definice se mohou lišit. Pro vyloučení špatného pochopení jsou vlastnosti, které se obvykle používají pro kvantifikování odporu materiálů v této normě označovány jako vodivé, elektrostaticky vodivé a nevodivé. Kapaliny jsou však také popisovány podle jejich vodivosti a prachy podle jejich rezistivity. Více podrobností o elektrostatických vlastnostech, koncepci a definicích je uvedeno v přílohách. V této normě jsou uvedeny následující definice a charakteristika pojmů, jako např.: vnitřní a povrchová

rezistivita, povrchový a svodový odpor, konduktivita, vodivý a nevodivý materiál, elektrický vodič a nevodič, relaxační doba, antistatický materiál (obuv i oděv) aj..

V kap. 3 jsou popisovány standardní a alternativní postupy pro manipulaci s pevnými materiály; skladováním a manipulaci s hořlavými kapalinami; manipulaci s plyny a párami; skladování a manipulace s hořlavými prachy; atd.

Statická elektřina vzniká při:

- styku nebo oddělování pevných materiálů, např. při pohybu dopravníkového pásu, plastových filmů, atd. po válečcích, pohybu osob;
- průtoku kapalin nebo prášků a vzniku aerosolu;
- indukci, tj. nabíjení předmětů v důsledku jejich umístění do elektrického pole.

Statická elektřina navíc vytváří provozní problémy během výrobních a manipulačních operací, např. tím, že se výrobky vzájemně slepují nebo přitahují prach.

Přírozeně největší pozornost bude z odborného hlediska příručky věnována kap. 8. Celá 8. Kapitola „Statická elektřina při manipulaci s výbušninami a elektroroznětnými systémy“, popisuje výrobu, manipulaci a skladování výbušnin. Zde je možné úvodem konstatovat, že statická elektřina akumulovaná na izolovaných vodivých předmětech nebo osobách může způsobit vznícení s hroznými nebo dokonce katastrofickými následky. Existuje několik typů výbušnin (pevné, práškové nebo kapalné) s kterými je možno se setkat v mnoha formách jako práškové, balené v pytlích, plastické, granulované, lisované, odlévané nebo naplněné do kovových nebo plastových zásobníků.

Energie potřebná v jiskře pro vznícení výbušnin se liší podle typu výbušnin a jejího fyzikálního stavu. Všeobecně jsou primární výbušnin mnohem citlivější než granulky nebo třaskaviny, zatímco pyrotechnické vykazují široký rozsah citlivosti. Výbušnin mohou být v závislosti na minimální energii jiskry rozděleny do tří tříd.

Rozdělení výbušnin do tříd a přehled opatření:

1. třída – poměrně necitlivé výbušnin

Tyto materiály mají minimální energii jiskry pro vznícení vyšší než 450mJ a při manipulaci s nimi jsou dostatečná opatření prvního stupně. Všechny velké vodivé objekty, jako jsou pevné instalace a zařízení a pneumatické systémy mají být

uzemněny. Je-li uzemnění provedeno kovovým vodičem, má být odpor uzemnění menší než 10 Ω . Pro uzemnění mohou být rovněž použity vodivé nebo antistatické nekovové materiály.

2. třída – velmi citlivé výbušniny

Tyto materiály mají minimální energii jiskry pro vznícení do 1mJ a vyžadují aplikaci úplných opatření druhého stupně. Všechna zařízení, včetně mobilních a přenosných věcí, mají být uzemněna. Je nutno pečlivě vyloučit vysoce izolační materiály. Všechny osoby mají být uzemněny pomocí vodivé podlahy a obuvi (popisováno v kap. 9). Monitorování odporu osob má být instalováno na každém vstupu do jakéhokoliv prostoru, kde je takováto obuv vyžadována. Pokud zpracovávané složky mají zápalnou energii nižší než 100 μ J, je nutno uvažovat o instalaci monitorování odporu obsluhy na každém individuálním pracovišti. Vnější oděv nemá být vyroben z materiálů s vysokou rezistivitou. Oděvy nemají být v žádném případě sundávány v prostorech, kde se manipuluje s výbušninami. Je nutno vyloučit kovové předměty, které mohou podporovat jiskry, např. prstýnky na osobách, vodivé nářadí nebo elektrické vodiče. Relativní vlhkost atmosféry nemá být nižší než 65%. Je nutno věnovat pozornost tomu, aby se mnoho malých kapacit nespojilo dohromady a nevytvářelo tak mnohem větší kapacitu.

3. třída – citlivé výbušniny

Tyto materiály mají citlivost mezi hodnotami 1. a 2. třídy a mají minimální energii jiskry pro vznícení v rozmezí od 1mJ až do 450mJ. V závislosti na vlastnostech určité výbušniny a způsobu, jakým je s nimi manipulováno, mohou být přijatelné nějaké úlevy z opatření druhého stupně 2. třídy.

UPOZORNĚNÍ: Odchytky od těchto doporučení nemají být přijímány bez posouzení specialistů. Ve výbušninářském průmyslu jsou pro citlivé nebo velmi citlivé výbušniny používány speciální techniky uzemňování.

Elektroroznětná zařízení, jako jsou elektrické detonátory, mohou být náhodně vznícena výbojem statické elektřiny, buď přes rozbušku, nebo mezi kovovým pláštěm a rozbuškou. Mnoho elektroroznětných zařízení může být mnohem citlivější na elektrostatickou energii v uvedené konfiguraci. Statická elektřina se může akumulovat na izolovaných osobách v důsledku jejich pohybu. Osoby a zařízení

mohou být nabity během bouřky, proudění prachu nebo suchého písku. Náboje mohou také vznikat během pneumatického plnění dutin granulovanou trhavinou. Opatření pro vyloučení nebezpečí (budou rozebrány dále) mají být dodržována vždy, dochází-li k manipulaci s elektroroznětnými zařízeními, tj. během skladování, vydávání a použití.

Osoby mají mít odpovídající vodivou cestu pro uzemnění, např. mají nosit vodivou obuv a přednostně mají nosit bavlněné oblečení. V některých prostředích, např. v dolech, však trvalé uzemnění osob není proveditelné a proto se doporučuje dodržovat opatření z předchozí stránky. Všechna vodivá zařízení v prostoru, jako jsou koleje a potrubí, a všechny stroje mají být uzemněny. Je možné všechny vodivé předměty mezi sebou vzájemně pospojovat, aby byl mezi nimi vyloučen jakýkoliv rozdíl potenciálu, který by mohl způsobit, že při styku s přívodními vodiči přes ně poteče proud. Je-li granulovaná výbušnina pneumaticky plněna do dutiny, má být plnicí zařízení uzemněné. Hadice mají být polovodivé a mají být spojeny se zemí.

Elektroroznětná zařízení jsou odebírána od výrobce se složenými vodiči, zabalené a odizolované konce, jsou zkrouceny dohromady. Zjistí-li se, že holé konce nejsou spojeny, má se operátor sám uzemnit a znovu je spojit. Pokud existuje možnost vzniku významného elektromagnetického pole, pak má být věnována pozornost zajištění, aby tyto procesy nevytvářely nebezpečí vznícení rádiovou frekvencí. Tato zařízení nemají být balena nebo dopravována v izolačních materiálech, např. polyetylenových sáčcích nebo polystyrénových pěnových baleních; pro tyto účely se doporučuje použití metalizovaných nebo vodivých sáčků, které poskytují také nějakou ochranu proti nebezpečí vznícení rádiovou frekvencí.

Po položení odpalovacího kabelu se mají připojit odpovídající holé vodiče k vedení a k vhodnému uzemnění, jako je kovová tyč zavrtaná do země, která má být zvlhčena je-li velmi suchá. Tento kabel a všechna ostatní vedení mají být odděleny od vodivých předmětů v tomto prostoru, jako jsou koleje nebo potrubí. Proveďte kontrolu, zda jsou vodiče zařízení spolu propojeny. Po jejich připojení mají být uzemněny na uzemňovací tyč nebo jiné odpovídající uzemnění na odpalovacím konci. Vodiče zařízení pak mají být rozvinuty a položeny na zem. Operátor se má pak ujistit, že je uzemněn, než sundá ze zařízení kovový obal před jeho připojením k odpalovacímu kabelu.

Statická elektřina na osobách je název 9. kapitoly, její význam pro osoby pracujícími s výbušninami bude následně rozebrán. Existuje mnoho způsobů, jak se osoby mohou nabít. Osoby, které jsou odizolovány od země, mohou jednoduše získat a akumulovat na sobě elektrostatický náboj. Izolace od země je způsobena tím, že buď podlaha, nebo podrážky bot jsou zhotoveny z nevodivého materiálu. Mezi nejčastější způsoby, jak se mohou osoby nabít statickou elektřinou, patří – chůze po podlaze, vstávání ze židle, svlékání oděvu, manipulace s plasty, při přelévání nebo zachycování nabitého materiálu v kontejnerech, zdržování se v blízkosti nabitých předmětů a indukci. Pokud se nabitá osoba přiblíží k vodivému předmětu (např. klika dveří, madla, kovové zásobníky), může v místě styku vzniknout jiskra. Takovéto jiskry, které osoby nemusí vidět, slyšet nebo dokonce ani cítit jsou schopny způsobit iniciaci. Jiskry z osob jsou schopny zapálit plyny, páry a dokonce některé citlivější prachy.

Nejlépe jak dosáhnout toho, aby se osoby nenabíjeli elektrostatickým nabíjením, že se použije vodivá nebo elektrostaticky **vodivá podlaha** a zajistí se, že osoby budou nosit elektrostaticky vodivou obuv. Metoda pro kontrolu vodivosti podlahy a doporučené úrovně odporu v kapitole 11. Pro zachování účinného svodu by podlaha neměla být zakryta pryžovými rohožemi nebo plastovými fóliemi.

Vedle toho existují **dva typy obuvi**, které jsou určeny pro osoby proti zabránění jejich elektrostatickému nabíjení:

- elektrostaticky vodivá obuv má stanoveny požadavky jak na dolní tak i na horní hranici odporu. Horní hranice je dostatečně nízká tak, aby ve většině situací zabránila hromadění elektrostatických nábojů, a dolní hranice poskytuje určitou úroveň ochrany v případě náhodného styku s elektrickou sítí. Tento typ obuvi je vhodný pro všeobecné použití.
- Vodivá obuv má velmi nízký odpor a nosí ji např. osoby, které manipulují s citlivými výbušninami. Tento typ obuvi nemá být používán tam, kde je nebezpečí náhodného dotyku s napětím sítě a není vhodná pro všeobecné použití.

Ponožky a punčocháče obvykle neovlivňují nepříznivé vlastnosti žádného typu obuvi; některé typy násuvek (galošů) mohou tyto vlastnosti ovlivňovat.

Protože se moderní **oblečení** vyráběné ze syntetických látek může snadno elektrostaticky nabít, nebezpečí iniciace obvykle nevzniká, pokud je osoba uzemněna pomocí vhodné obuvi a podlahy. Přesto má být oblečení co nejpřílehavější a nemá se svlékat v prostorech, kde může být výbušná atmosféra. Oděvy pro použití ve výbušné atmosféře jsou osobní ochranné prostředky kategorie II a musí splňovat základní požadavky na ochranu zdraví a bezpečnost podle směrnice ES 89/686/EEC. Zkušební metody a požadavky na provedení pro osobní ochranné oděvy, určené pro použití ve výbušné atmosféře jsou uvedeny v EN 1169. Všechny ostatní oděvy mají být zakryty elektrostaticky vodivým oděvem. Vrchní oděvy mají být uzemněny buď stykem s tělem nositele, nebo přímým spojením se zemí. Elektrostatické vlastnosti ochranných oděvů se mohou měnit s dobou jejich používání, po vyčištění nebo po vystavení extrémním podmínkám. Oděvy se mají udržovat v souladu s návodem výrobce. Např. může být nutné ošetřit oděv po každém praní speciálním nástřikem. Běžné ochranné rukavice z izolačních materiálů dovolují, aby se uchopený objekt nabíjel a udržoval si náboj, a proto mají být v zóně 0 a 1 používány rukavice z elektrostaticky vodivého materiálu. Ochranné přilby nebo ochranné štíty z plastů se sice mohou nabíjet, ale nebezpečí iniciace okolní výbušné atmosféry je velmi nízké. Ve většině případů výhody při nošení těchto ochranných pomůcek převažují nad nevýhodami v důsledku elektrostatického nabíjení.

Vybití statické elektřiny přes lidské tělo může způsobit úraz elektrickým proudem. Takovéto úrazy (zásah elektrickým proudem) zřídka mohou způsobit přímé poranění, avšak podvědomý pohyb v důsledku zásahu může vést k poranění nebo dokonce smrti. Navíc k těmto nebezpečím může elektrický výboj, který obvykle předchází tomuto úrazu, způsobit zapálení výbušné atmosféry. Úraz elektrickým proudem v důsledku statické elektřiny se liší v určitém rozsahu od ostatních forem úrazu elektrickým proudem v tom, že má krátkou dobu trvání (méně než 1ms), normálně má vysoké napětí (tisíce nebo desetitisíce voltů) a bezpečné/nebezpečné úrovně jsou vyjadřovány v hodnotách energie nebo náboje namísto proudu (další podrobnosti viz kapitola 10).

V kapitole 11 se popisuje Uzemňování a pospojování. Nejúčinnější metodou pro vyloučení nebezpečí v důsledku statické elektřiny je vzájemné pospojování všech vodivých částí a jejich uzemnění. Tím se vyloučí nejvíce běžných problémů, které

vznikají při nahromadění nábojů na vodivých předmětech a uvolnění prakticky celé nahromaděné energie v jedné jiskře mezi předmětem a zemí nebo jiným vodivým předmětem. Technika uzemnění a vzájemného pospojování je také používána pro elektrické napájecí systémy a ochranu proti blesku, požadavky však nemusí být nezbytně stejné. Tato kapitola pojednává pouze o ochraně proti statické elektřině.

Příloha A – Základy teorie statické elektřiny

Zdroje elektrostatických nábojů a způsoby jejich nabití jsou obsahem této přílohy.

Příloha B – Elektrostatické výboje v určitých situacích

Nevodivé materiály mohou způsobovat různé typy výbojů buď přímo z jejich povrchů, nebo tím, že odizolují vodivé části a umožní jejich nabití. Typy výbojů a jejich procesy jsou popsány v příloze.

Příloha C – Vlastnosti látek týkající se hořlavosti a zápalnosti

Popisuje faktory ovlivňující snadnost vznícení látek.

Příloha D – Klasifikace nebezpečných prostorů

Rozděluje a klasifikuje prostory do zón (zóny 0,1,2,20,21,22) podle pravděpodobnosti vzniku nebezpečné výbušné atmosféry.

Vyhláška č. 200 (účinnost od 19. května 2006), kterou se mění vyhláška Českého báňského úřadu č.99/1995 Sb., o skladování výbušnin, ve znění vyhlášky č.342/2001 Sb.

Vyhláška v části první zpřesňuje Úvodní ustanovení, kde uvádí, že změna reaguje na postup v poskytování informací v oblasti technických norem a předpisů a pravidel pro služby informační společnosti, ve znění směrnice 98/48/ES.

První změna je v § 7 odst. 3, který pojednává o dveřích skladu, které se budují jako odolnější proti vloupání kategorie A, které mohou splňovat příslušnou českou technickou normu ČSN 747731 nebo ekvivalentní technické normy členského státu EU, státu evropského sdružení volného obchodu atd., pokud zaručují alespoň rovnocennou míru ochrany zdraví a bezpečnosti.

Druhá změna je v § 8 odst. 1, který pojednává o použití dřeva pro konstrukci stěn, přepážek, zárubní, dveří, výfukových ploch a střešních konstrukcí, které může splňovat příslušnou českou technickou normu ČSN 730823 nebo ekvivalentní technické normy členského státu EU, státu evropského sdružení volného obchodu atd., pokud zaručují alespoň rovnocennou míru ochrany zdraví a bezpečnosti.

Třetí změna je v § 14 odst. 1, který pojednává o zřizování elektrických zařízení, které mohou splňovat příslušnou českou technickou normu ČSN 332340 nebo ekvivalentní technické normy členského státu EU, státu evropského sdružení volného obchodu atd., pokud zaručují alespoň rovnocennou míru ochrany zdraví a bezpečnosti.

Poslední změna v § 22 písmeno m) vymezuje pojem krátkodobě, který časově maximalizuje nejdéle po dobu 24 hod., tzn., že tak dlouho je možno ukládat ve zvláštní úschovně výbušnin pod povrchem výbušniny určené k použití.

ČSN 33 2040, Název: Ochrana před účinky elektromagnetického pole 50Hz v pásmu vlivu zařízení elektrizační soustavy.

Tato norma stanoví požadavky na úroveň intenzity elektromagnetického pole v okolí zařízení elektrizační soustavy. Norma operuje a definuje následující pojmy: celkový kapacitní proud, dotykový proud, tělový proud, okamžitý dotykový proud, trvalý tělový proud, přímé a nepřímé účinky elektromagnetického pole, pásmo vlivu elektrického pole od zařízení elektrizační soustavy a pásmo vlivu magnetického pole od zařízení elektrizační soustavy.

V kap. 3 jsou charakterizovány technické požadavky. Trvalý tělový proud při pobytu člověka v elektrickém poli nesmí překročit hodnotu 3,5mA. V okolí zařízení elektrizační soustavy přístupných pouze osobám s elektrotechnickou kvalifikací nesmí intenzita elektrického pole na pochůzkových trasách ve výšce 1,8 m nad zemí a pracovištích v prostoru provádění práce převýšit 15kV/m. Překročí-li intenzita elektrického pole 15kV/m, pak délka pobytu osob nesmí přesáhnout při intenzitě elektrického pole:

do 20kV/m 1,5 hodiny denně,

do 25kV/m 0,5 hodiny denně.

Proto se doporučuje ověřovat intenzitu elektrického pole v okolí zařízení elektrizační soustavy měřeními nebo výpočtem.

V poslední kapitole se popisuje postup měření a v příloze A jsou schémata měření indukovaného potenciálu a proudu.

Vývoj, výroba, opravy, úpravy, nákup, prodej, půjčování, uschovávání, přeprava, znehodnocování a ničení střeliva a zbraní:

a) Přehled legislativy

- zákon č.170/2007 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti se vstupem ČR do schengenského prostoru,
- ČSN 395004, Expanzní přístroje – Pracovní expanzní přístroje a zvláštní zbraně – Technické požadavky – Zkoušení,
- ČSN 395005, Zkoušení civilních palných zbraní,
- ČSN 395105, Zkoušení střeliva,
- ČSN 395106, Kontrola střeliva
- návrh zákona, kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu.

b) Stručný popis změn

Zákon č.170/2007 Sb. (účinnost zákona dnem 21. 12. 2007), kterým se mění některé zákony v souvislosti se vstupem ČR do schengenského prostoru.

Výše uvedený zákon v Části čtrnácté provádí změnu zákona č.119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu ve znění pozdějších předpisů v § 46 odst. 3 a § 51 odst. 2 a to následujícím způsobem:

Úplné nové znění § 46 odst. 3

„Zbrojní průvodní list pro tranzit zbraně nebo střeliva může na základě žádosti podané podle § 44 odst. 4 fyzickým nebo právnickým osobám vydat zastupitelský úřad ČR; fyzickým nebo právnickým osobám navštěvujícím ČR za účelem výkonu

práva myslivosti nebo účasti na sportovních střeleckých soutěžích, pokud tento zákon nestanoví jinak, také útvar policie na hraničním přechodu na vnější státní hranici ČR^{17a)}“.

Poznámka pod čarou č.17a zní:

„^{17a)} Zákon č.216/2002 Sb., o ochraně státních hranic ČR a o změně některých zákonů (zákon o ochraně státních hranic), ve znění zákona č.481/2004 Sb.“.

Úplné nové znění § 51 odst. 2

„Každý, kdo vyváží, dováží nebo prováží zbraň kategorie A, B nebo C nebo střelivo do těchto zbraní přes vnější státní hranice ČR, je tuto skutečnost povinen oznámit policii a celnímu úřadu na hraničním přechodu ČR; to neplatí, je-li vývoz nebo dovoz, uskutečňován v zásilkách. Zároveň je povinen předložit povolení podle § 44, 45 nebo § 46 a 50, popřípadě evropský zbrojní pas. Povolení nebo evropský zbrojní pas musí mít vždy u sebe, pokud má u sebe zbraň kategorie A, B, C nebo střelivo do těchto zbraní, a předložit jej příslušnému orgánu ke kontrole. Tyto povinnosti má i na vnitřní státní hranici ČR, pokud je zde prováděna ochrana hranic podle zvláštního právního předpisu^{17a)}“.

ČSN 395004, Název: Expanzní přístroje – Pracovní expanzní přístroje a zvláštní zbraně – Technické požadavky – Zkoušení (norma byla vydána v listopadu 2006)

Tato norma stanoví základní předpisy pro konstrukci, výrobu, zkoušení a používání expanzních přístrojů a zvláštních zbraní z hlediska bezpečnosti. Tato norma se vztahuje i na přístroje a zbraně z dovozu.

Norma používá určité termíny a definice, kde definuje homologaci, kusovou ověřovací a homologační značku, tlouk, trn, razník, zásobník nábojek a kotevní hřeb.

Pracovní expanzní přístroje se třídí:

- podle konstrukce - se střelou či s tloukem,
- dle způsobu ovládání – ruční a ostatní,

- dle použití – vstřelovací, tvářecí, jateční, metné a ostatní,

Pracovní expanzní přístroje vstřelovací se třídí podle rychlosti na přístroje třídy A a třídy B.

Zvláštní zbraně se třídí dle konstrukce na zbraně s nábojovou komorou, pro jedno použití s vložnou hlavní bez vlastního závěru.

Průvodní technická dokumentace pro tyto přístroje vedle obsahu, udává způsoby použití, bezpečnost a ochranu zbraní při práci. Podmínky pro elektrickou výzbroj zahrnují homologaci, schvalování a ověřování. Technické požadavky musí odpovídat výkresům, schémátům a ostatní technické dokumentaci. Použitý materiál musí zaručovat pevnost vůči namáhání. Konstrukce musí umožňovat snadné nabíjení. Odpálení musí být snadné a pohodlné. Předepsané označení musí být na viditelném místě.

Poslední kapitola popisuje zkoušení. Při zkoušení se prověřuje zvýšené namáhání, vlastnosti, odolnosti. Způsoby provádění jsou podrobně rozebrány u jednotlivých druhů zkoušek.

ČSN 395105, Název: Zkoušení střeliva (norma byla vydána v prosinci 2006)

Tato norma stanoví druhy zkoušek a metody zkoušení nábojů pro civilní střelné zbraně a nábojek pro startovací pistole a expanzní přístroje.

Účelem zkoušek je zjišťovat na určitém množství vybraného střeliva jeho jednotlivé vlastnosti a prokázat, že výrobek vyhovuje požadavkům technických norem pro střelivo a že jeho používání není spojeno s nebezpečím pro obsluhu a okolí.

Rozdělení zkoušek se posuzuje dle účelu, dle pořadí a dle metod zkoušení. U zkoušek se provádí:

- a) kontrola základních vlastností,
- b) zkouška technických hodnot,
- c) zkouška balistická,
- d) zkouška funkční,

e) zkoušky ostatní

V kapitole Účel zkoušek je stanoveno, co je cílem jednotlivých druhů zkoušek. Nejobsáhlejší kapitola Zkoušení vymezuje, čím se zkouší, kde se zkouší, co se zkouší, jakým způsobem probíhají zkoušky, na čem se zkouší, mimo to také uvádí metody vyhodnocování. Celkem je prováděno **35 druhů zkoušek**, kterých postup je v této kapitole charakterizován.

ČSN 395106, Název: Kontrola střeliva (norma byla vydána v prosinci 2006)

Tato norma stanoví přijímací plány a metody kontrol střeliva pro ruční palné zbraně a expanzní přístroje z jeho bezpečnosti.

Norma používá určité termíny a definice, kde definuje typ střeliva, sérii, výrobní dávku, spotřební střelivo, zkušební střelivo, referenční střelivo, střelivo přebíjené, vysokovýkonné střelivo, náboj, kontrolní značku a vyšší zkoušku.

Mezi všeobecnými požadavky je zakotveno, že se kontroly dělí podle účelu na typové, výrobní a inspekční. Vedle toho je stanoveno, co se kontroluje. Podmínky kontroly charakterizují všechny oblasti kontroly: napří zkušební značky, označení střeliva, spotřebitelský obal, měření tlaku a rychlosti bezpečnost, oprávnění k označování střeliva, nové ráže, ochrana kontrolní značky.

Kapitola Kontrola stanovuje oblasti, způsoby, typy kontroly a jak mají být naplňovány pro jednotlivé typy nábojů.

Zákon č. 484/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 2. 2009).

Změny zákona jsou zaměřeny na následující oblasti:

Povolování přepravy

Podmínky a limity pro povolování přepravy zbraní a střeliva je spojeno s povinností hlášení přepravy většího množství zbraní nebo střeliva po území ČR.

Aplikace v praxi

Odstranění nedostatků zjištěných při aplikaci zákona po x letech jeho účinnosti je vhodné a má již konečně svoji logiku, včetně možnosti postihu za přestupky na úseku zbraní. Soustředění dohledu nad dodržováním zákona na úseku zbraní a střeliva pod jednu instituci (PČR) je také logickým vyústěním situace.

Vymezení kategorií

Nové vymezení kategorie munice a její vyčlenění ze střeliva, tak jako i zrušení kategorie vojenská munice mají svůj význam v logičnosti pro praxi. Materiálová tvrdost z níž je vyráběna střela nebo jádro střely pro průbojnou střelu má svůj význam pro výrobce (bod 129)

Administrativa

Oznámení o převodu zbraní mezi státními subjekty, měsíční hlášení více převodů vlastnictví, zápis do evropského zbrojního pasu PP PČR a mnoho jiných dalších administrativních kroků jsou vhodné pro širší rozhled podnikatele v oblasti živnosti, jsou brány na vědomí a nijak se ho bezprostředně netýkají.

Vydání zákona v úplném znění

Vzhledem k dosavadním 6-7 novelám zákona o zbraních bylo pro přehlednost zveřejněno úplné znění v zákonu č. 48/2009 Sb.

Vývoj, výroba, opravy, úpravy, přeprava, nákup, prodej, půjčování, uschovávání, znehodnocování a ničení zbraní a střeliva

přehled legislativy:

- **Zákon č.170/2007 Sb.** (účinnost zákona dnem 21. 12. 2007), kterým se mění některé zákony v souvislosti se vstupem ČR do schengenského prostoru.
- ČSN 395004, Expanzní přístroje – Pracovní expanzní přístroje a zvláštní zbraně – Technické požadavky – Zkoušení,
- ČSN 395005, Zkoušení civilních palných zbraní,
- ČSN 395105, Zkoušení střeliva,
- ČSN 395106, Kontrola střeliva,
- návrh zákona, kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu.

a) stručný popis změn:

Zákon č.170/2007 Sb. – účinnost zákona dnem vstupu do schengenského prostoru – 21. 12. 2007, kterým se mění některé zákony v souvislosti se vstupem ČR do schengenského prostoru.

Výše uvedený zákon v Části čtrnácté provádí změnu zákona č.119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu ve znění pozdějších předpisů v § 46 odst. 3 a § 51 odst. 2 a to následujícím způsobem:

Úplné nové znění § 46 odst. 3

„Zbrojní průvodní list pro tranzit zbraně nebo střeliva může na základě žádosti podané podle § 44 odst. 4 fyzickým nebo právnickým osobám vydat zastupitelský úřad ČR; fyzickým nebo právnickým osobám navštěvujícím ČR za účelem výkonu práva myslivosti nebo účasti na sportovních střeleckých soutěžích, pokud tento zákon nestanoví jinak, také útvar policie na hraničním přechodu na vnější státní hranici ČR^{17a)}“.

Poznámka pod čarou č.17a zní:

„^{17a}) Zákon č.216/2002 Sb., o ochraně státních hranic ČR a o změně některých zákonů (zákon o ochraně státních hranic), ve znění zákona č.481/2004 Sb.“.

Úplné nové znění § 51 odst. 2

„Každý, kdo vyváží, dováží nebo prováží zbraň kategorie A, B nebo C nebo střelivo do těchto zbraní přes vnější státní hranice ČR, je tuto skutečnost povinen oznámit policii a celnímu úřadu na hraničním přechodu ČR; to neplatí, je-li vývoz nebo dovoz, uskutečňován v zásilkách. Zároveň je povinen předložit povolení podle § 44, 45 nebo § 46 a 50, popřípadě evropský zbrojní pas. Povolení nebo evropský zbrojní pas musí mít vždy u sebe, pokud má u sebe zbraň kategorie A, B, C nebo střelivo do těchto zbraní, a předložit jej příslušnému orgánu ke kontrole. Tyto povinnosti má i na vnitřní státní hranici ČR, pokud je zde prováděna ochrana hranic podle zvláštního právního předpisu^{17a}).“.

ČSN 395004, Název: Expanzní přístroje – Pracovní expanzní přístroje a zvláštní zbraně – Technické požadavky – Zkoušení (norma byla vydána v listopadu 2006).

Tato norma stanoví základní předpisy pro konstrukci, výrobu, zkoušení a používání expanzních přístrojů a zvláštních zbraní z hlediska bezpečnosti. Tato norma se vztahuje i na přístroje a zbraně z dovozu.

Norma používá určité termíny a definice, kde definuje homologaci, kusovou ověřovací a homologační značku, tlouk, trn, razník, zásobník nábojek a kotevní hřeb.

Pracovní expanzní přístroje se třídí:

- podle konstrukce - se střelou či s tloukem,
- dle způsobu ovládání – ruční a ostatní,
- dle použití – vstřelovací, tvářecí, jateční, metné a ostatní.

Pracovní expanzní přístroje vstřelovací se třídí podle rychlosti na přístroje třídy A a třídy B.

Zvláštní zbraně se třídí dle konstrukce na zbraně s nábojovou komorou, pro jedno použití s vložnou hlavní bez vlastního závěru.

Průvodní technická dokumentace pro tyto přístroje vedle obsahu, udává způsoby použití, bezpečnost a ochranu zbraní při práci. Podmínky pro elektrickou výzbroj zahrnují homologaci, schvalování a ověřování. Technické požadavky musí odpovídat výkresům, schémátům a ostatní technické dokumentaci. Použitý materiál musí zaručovat pevnost vůči namáhání. Konstrukce musí umožňovat snadné nabíjení. Odpálení musí být snadné a pohodlné. Předepsané označení musí být na viditelném místě.

Poslední kapitola popisuje zkoušení. Při zkoušení se prověřuje zvýšené namáhání, vlastnosti, odolnosti. Způsoby provádění jsou podrobně rozebrány u jednotlivých druhů zkoušek.

ČSN 395005, Název: Zkoušení civilních palných zbraní (norma byla vydána v listopadu 2006).

Tato norma stanoví druhy a metody zkoušení civilních palných zbraní. Norma se nevztahuje na zkoušení zkušebních a speciálních nábojů.

Účelem zkoušek je ověřování jednotlivých vlastností zbraní a prokázání, že zkoušená zbraň vyhovuje požadavkům příslušných technických norem, popř. jiným zkušebním předpisům nebo ujednáním a že její používání není spojeno s nebezpečím pro střelce a jeho okolí.

Zkoušky se dělí podle platných předpisů na – povinné, kterou jsou platnými předpisy nařízeny a nepovinné zkoušky, které nejsou platnými předpisy nařízeny, jež jsou prováděny jen na žádost zadavatele.

Podle účelu a rozsahu se dělí na:

- a) prototypové – k ověření funkce, bezpečnosti, příp. vzhledu zbraně, výsledek zkoušky slouží jako podklad pro přípravu další výroby zbraně,
- b) typové – k ověření, zda určitá zbraň vyhovuje všem ustanovením technických podmínek, způsobilosti výrobního zařízení produkovat zbraně ve shodě s technickou dokumentací, normám bezpečnosti a příslušným dalším ustanovením,

- c) kontrolní – k ověření, zda se zbraně shodují se schváleným typem nebo zda mají předepsané vlastnosti,
- d) informativní – ke zjištění nebo ověření vlastnosti zbraně, rozsah jejich provádění je stanoven podle individuálních potřeb,
- e) výrobní – provádí je výrobce na sériově vyráběných zbraních,
- f) ověřovací – provádí je orgán pověřený dohledem, zda výroba splňuje nadále požadované podmínky,
- g) kusové – které se provádějí na každé vyrobené zbraně,
- h) homologační – které se provádějí na vzorcích zbraní ze sériové výroby, které nepodléhají zkouškám výrobním,
- i) dílčí nebo úplné – k ověření buď jednotlivých, nebo všech vlastností zbraní.

Zkoušky se podle opakování dělí na:

- a) původní – zkouška, která se provádí jako první,
- b) opakované – které se provádí v případech, že zbraň nevyhoví některé z původních zkoušek,
- c) náhradní – se provádí tehdy, byla-li zkouška původní nebo opakovaná vyhlášena za neplatnou.

Zkoušky se dělí podle metod zkoušení:

- 1) kontrola základních vlastností, která zahrnuje zkoušky č. 1-5,
- 2) kusové ověřování – provádí Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva,
- 3) zkoušky funkce zbraně – zahrnují zkoušky č. 6-11,
- 4) zkouška funkce za ztížených podmínek se provádí dle ČSN 395007,
- 5) zkoušky balistické – zahrnují zkoušky č. 12-16,
- 6) zkoušky zvláštní se provádějí v rámci prototypových a typových zkoušek, jejich provádění není povinné a mají informativní charakter, obsahují zkoušku číslo 17-25,
- 7) prohlídka – po ukončení všech uvedených zkoušek se provádí vizuální prohlídka zbraně,

Postup provádění výše uvedených zkoušek je rozebrán v kapitolách č. 7 – 12.

Výrobce má předepsáno provádět povinné zkoušky, a sice prototypové, typové a kontrolní. V kapitole č. 5 Normy jsou tyto druhy zkoušek podrobně rozebrány. Kap. 6 charakterizuje metodiky zkoušení. Každá zbraň musí být před první střelbou kusově ověřena a označena příslušnou značkou v souladu s platnými předpisy. Při střelbě je nutno dodržet všechny bezpečnostní předpisy podle příslušných norem a předpisů pro střelnici. Jde především o střelbu zkušebními náboji, kdy je nutno použít ochranné kryty a odpalování na dálku (šňůrou, táhlem, elektrickým odpalováním).

Informativní nepovinné zkoušky jsou:

- zkoušky funkčních modelů pro ověření vývoje,
- zkoušky ke zjištění hodnot pro normy a technické podmínky,
- zkoušky vzorků pro ověření konstrukčních a technologických změn,
- zkoušky zahraničních vzorků,
- zkoušky vyžádané obchodními organizacemi,
- zkoušky výrobků, které podléhají zkoušení v Českém úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva (ČÚZZS),
- zkoušky výrobků, které nepodléhají povinnému zkoušení v ČÚZZS.

Cíle požadavků kap. 15 Kusové ověřování zbraní nabíjených zezadu je stanovení minimálních jednotných předpisů pro tuto zkoušku, což všechno tato kapitola obsahuje a popisuje. Tyto požadavky se vztahují na silně namáhané samostatně dodávané součásti zbraně, které lze vmontovat do palné zbraně bez jakéhokoli dolícování.

Poslední 16. kap. Zahrnuje tabulky č. 2-4 s důležitými rozměry zbraní kontrolovaných z hlediska bezpečnosti.

ČSN 395105, Název: Zkoušení střeliva (norma byla vydána v prosinci 2006).

Tato norma stanoví druhy zkoušek a metody zkoušení nábojů pro civilní střelné zbraně a nábojek pro startovací pistole a expanzní přístroje.

Účelem zkoušek je zjišťovat na určitém množství vybraného střeliva jeho jednotlivé vlastnosti a prokázat, že výrobek vyhovuje požadavkům technických

norem pro střelivo a že jeho používání není spojeno s nebezpečím pro obsluhu a okolí.

Rozdělení zkoušek se posuzuje dle účelu, dle pořadí a dle metod zkoušení. U zkoušek se provádí:

- a) kontrola základních vlastností,
- b) zkouška technických hodnot,
- c) zkouška balistická,
- d) zkouška funkční,
- e) zkoušky ostatní.

V kapitole Účel zkoušek je stanoveno, co je cílem jednotlivých druhů zkoušek. Nejobsáhlejší kapitola Zkoušení vymezuje, čím se zkouší, kde se zkouší, co se zkouší, jakým způsobem probíhají zkoušky, na čem se zkouší, mimo to také uvádí metody vyhodnocování. Celkem je prováděno **35 druhů zkoušek**, kterých postup je v této kapitole charakterizován.

ČSN 395106, Název: Kontrola střeliva (norma byla vydána v prosinci 2006).

Tato norma stanoví přijímací plány a metody kontrol střeliva pro ruční palné zbraně a expanzní přístroje z jeho bezpečnosti.

Norma používá určité termíny a definice, kde definuje typ střeliva, sérii, výrobní dávku, spotřební střelivo, zkušební střelivo, referenční střelivo, střelivo přebíjené, vysokovýkonné střelivo, náboj, kontrolní značku a vyšší zkoušku.

Mezi všeobecnými požadavky je zakotveno, že se kontroly dělí podle účelu na typové, výrobní a inspekční. Vedle toho je stanoveno, co se kontroluje. Podmínky kontroly charakterizují všechny oblasti kontroly: napří zkušební značky, označení střeliva, spotřebitelský obal, měření tlaku a rychlosti bezpečnost, oprávnění k označování střeliva, nové ráže, ochrana kontrolní značky.

Kapitola Kontrola stanovuje oblasti, způsoby, typy kontroly a jak mají být naplňovány pro jednotlivé typy nábojů.

říjen 2009